Kristiina Tunturi

Seitsemisen kansallispuiston kävijätutkimus 2006–2007

Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 95

Översättning: Pimma Åhman.

Kansikuva: Kirkaslammen keittokatoksen laiturilta avautuu näkymä puiston luontoon – metsiin, soihin ja vesistöihin. Kuva: Timo Nieminen.

© Metsähallitus 2008

ISSN 1235-8983
ISBN 978-952-446-643-1 (pdf)

Kristiina Tunturi

Seitsemisen kansallispuiston kävijätutkimus 2006–2007

METSÄHALLITUS

KUVAILULEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	15.5.2008
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	2253/52/2008
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	kansallispuisto, Natura 2000 -alue		
ALUEEN NIMI	Seitsemisen kansallispuisto		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Seitseminen FI0311002		
ALUEYKSIKKÖ	Etelä-Suomen luontopalvelut		

TEKIJÄ(T)	Kristiina Tunturi
JULKAISUN NIMI	Seitsemisen kansallispuiston kävijätutkimus 2006–2007

TIIVISTELMÄ

Seitsemisen kansallispuiston kävijätutkimus tehtiin kesällä ja syksyllä 2006 ja talvikaudella helmimaaliskuussa 2007. Kyselyitä tehtiin kesäkaudella ensisijaisesti luontokeskuksella, Koverossa, Multiharjun metsässä ja Kirkas-Soljasella. Lisäksi tehtiin muutama pistokeruupäivä, jolloin kuljettiin Pitkäjärven ja Multiharjun välistä reittiä. Talvikaudella kyselyitä tehtiin luontokeskuksella ja Koverossa. Vastauksia saatiin kesäkaudella 478 ja talvikaudella 61.

Kävijöitä tuli Seitsemiseen eniten Tampereelta ja Helsingistä, joiden asukkaat muodostivat lähes kolmasosan (30 %) kävijätutkimukseen vastanneista. Neljäsosa (25 %) vastanneista tuli kansallispuistoon lähettyviltä: Parkanosta, Ylöjärveltä, Ikaalisista, Hämeenkyröstä ja Kangasalta. Ulkomaalaisia oli 5 % vastanneista. Yleisimmin kävijät liikkuivat kansallispuistossa pareittain, ja seurue koostui useimmiten oman perheen jäsenistä (59 %). Suosituimmat käyntikohteet kansallispuistossa olivat luontokeskus, Kovero ja Multiharju. Keskimääräinen kävijä oli viimeisen viiden vuoden aikana käynyt Seitsemisessä 14 kertaa. Ensi kertaa alueella oli 43 % kesäkauden kävijöistä ja 20 % talven kävijöistä. Neljä viidesosaa (79 %) oli päiväkävijöitä, jotka viettivät alueella yleisimmin kolme tuntia.

Kävijöiden yleisin harrastus (73 %) oli kävely. Luonnon tarkkailu (59 %) ja luontokeskuksessa käynti (46 %) olivat toiseksi ja kolmanneksi yleisimmät harrastukset. Kävijöiden tärkeimmät virkistysmotiivit olivat luonnon kokeminen, maisemat, rentoutuminen, poissa melusta ja saasteista oleminen sekä yhdessäolo oman seurueen kanssa. Merkityksettömin virkistysmotiivi oli tutustuminen uusiin ihmisiin.

Palveluista ja rakenteista laadultaan parhaimmiksi arvioitiin Metsähallituksen pysäköintipaikat, kulttuuriperintökohteet, luontokeskuksen palvelut, polku- ja latureitistö, polku- ja latuviitoitukset sekä reittien opastetaulut. Huonoimmat arvosanat saivat jätehuollon toteutus ja ohjaus sekä telttailupaikat. Suurin osa kävijätutkimukseen vastanneista oli tyytyväisiä puiston nykyisiin palveluihin, mutta tutkimuksesta saatiin arvokasta tietoa myös puiston palveluiden edelleen kehittämiseen. Vastanneista 91 % oli melko tai erittäin tyytyväisiä palveluiden ja rakenteiden määrään. Liian pieniksi määrältään koettiin etenkin jätehuollon toteutus ja ohjaus, ja lisää toivottiin tulentekopaikkoja, keittokatoksia ja telttailupaikkoja.

Seitsemisen kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,23 (asteikolla 1–5) eli melko hyvä. Kävijöiden ennakko-odotuksista parhaiten olivat toteutuneet odotukset luonnonympäristöstä ja heikoimmin niitä vastasivat harrastusmahdollisuudet. Eniten kävijöitä oli häirinnyt luonnonympäristön käsittely ja liiallinen kävijämäärä. Kävijät toivoivat myös parempia maasto-opasteita ja viitoituksia.

Kävijätutkimuksen tietoja hyödynnetään syksyllä 2006 käynnistyneen hoidon ja käytön suunnittelun apuna sekä siihen nivoutuvia useita muita suunnitelmia laadittaessa. Edellisen kerran Seitsemisen kansallispuistossa on tehty kävijätutkimus vuonna 1996, minkä vuoksi nyt toteutetun kävijätutkimuksen tiedot ovat erittäin tarpeellisia ja lähtökohta kansallispuiston hoidon ja käytön suunnittelulle. Seitsemisen kävijätutkimus on osa laajempaa, myös Metsäntutkimuslaitoksen kanssa yhteistyössä toteutettavaa Seitsemisen virkistyskäytön ja luontomatkailun sekä paikallistaloudellisten vaikutusten selvitystä, jonka avulla Seitsemisen käytöstä ja merkityksestä saadaan laaja-alainen ja tulevaisuuteen luotaava näkemys.

AVAINSANAT	Seitseminen, kävijätutkimus		
MUUT TIEDOT			
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 95		
ISSN	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-643-1
SIVUMÄÄRÄ	69 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	15.5.2008
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	2253/52/2008
TYP AV SKYDDSOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	nationalpark, Natura 2000-område		
OMRÅDETS NAMN	Seitseminen nationalpark		
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Seitseminen FI0311002		
REGIONENHET	Södra Finlands naturtjänster		

FÖRFATTARE	Kristiina Tunturi
PUBLIKATION	Besökarundersökning i Seitseminen nationalpark 2006–2007

SAMMANDRAG

Det gjordes en besökarundersökning i Seitseminen nationalpark sommaren och hösten 2006 och påföljande vinter, i mars–april 2007. Enkätundersökningen gjordes på sommaren huvudsakligen i Seitseminen naturum, Kovero, Mutiharju skog och Kirkas-Soljanen. Därtill gjordes rundfrågor som stickprov under ett par dagar, då uppgifter uppsamlades utmed leden mellan Pitkäjärvi och Multiharju. På vintern gjordes undersökningen vid naturumet och i Kovero. Man fick in 478 frågeformulär på sommaren och 61 på vintern.

De flesta besökare i Seitseminen kom från Tammerfors och Helsingfors. Nästan en tredjedel (30 %) av svararna var tammerforsbor och helsingforsare. En fjärdedel (25 %) av svararna kom från omgivande trakter: Parkano, Ylöjärvi, Ikalis, Tavastkyro och Kangasala. 5 % av svararna var utlänningar. Besökarna rörde sig huvudsakligen parvis i parken, och sällskapet bestod i allmänhet av medlemmar av den egna familjen (59 %). Naturumet, Kovero och Multiharju var de populäraste besöksmålen i nationalparken. Svararna hade besökt Seitseminen i genomsnitt 14 gånger. På sitt första besök i parken var 43 % av besökarna på sommaren och 20 % av besökarna på vintern. Fyra femtedelar (79 %) av svararna var på dagsutflykt och tillbringade i allmänhet tre timmar på området.

Den vanligaste aktiviteten bland besökarna var att promenera (73 %). Observering av naturen (59 %) och besök i naturumet (46 %) var på andra och tredje plats av aktiviteterna. De viktigaste orsakerna till besöken var att uppleva naturen, att beundra lanskapet, att få avkoppling, att komma bort från buller och föroreningar och att umgås med sitt sällskap. Den minst viktiga orsaken till besöket var att bekanta sig med nya människor.

Av kvaliteten på tjänsterna och anläggningarna bedömde svararna att Forststyrelsens parkeringsplatser, kulturarvsobjekten, naturumets tjänster, nätverket av stigar och skidspår, stigarnas och skidspårens skyltning samt ledernas informationstavlor var bäst. Sämsta vitsord fick förverkligandet och vägledningen av avfallshanteringen samt tältningsplatserna. Största delen av de som deltog i enkäten var nöjda med parkens nuvarande tjänster, men undersökningen gav värdefull information om hur vi kan utveckla tjänsterna vidare. 91 % av svararna var antingen tämligen eller mycket nöjda med mängden tjänster och anläggningar. I synnerhet förverkligandet och vägledningen av avfallshanteringen ansågs för knapp och svararna önskade också fler eldplatser, kokskjul och tältningsplatser.

Seitseminens besökarbelåtenhetsindex var 4,23 (på skalan 1–5), dvs. tämligen gott. Besökarnas förväntningar uppfylldes bäst när det gällde naturmiljöerna och sämst när det gällde möjligheterna till aktiviteter. Störande faktorer var speciellt skötseln av naturmiljön och ett för stort besökarantal. Besökarna önskade i all synnerhet bättre infotavlor och skyltar i terrängen. Besökarundersöknigens resultat utnyttjas vid planeringen av områdets skötsel och användning, som startade år 2006. I Seitseminen nationalpark gjordes senast en besökarundersökning år 1996, varför uppgifterna i den nu gjorda undersökningen är mycket viktiga och utgör grunden för planeringen av nationalparkens skötsel och användning. Seitseminens besökarundersökning ingår i en mer omfattande utredning av rekreationsbruket och naturturismen i Seitseminen och deras inverkan på den lokala ekonomin. Utredningen görs i samarbete med Skogsforskningsinstitutet och ger en omfattande bild av Seitseminens användning och betydelse nu och i framtiden.

NYCKELORD	Seitseminen, besökarundersökning		
ÖVRIGA UPPGIFTER			
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 95		
ISSN	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-643-1
SIDANTAL	69 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

Sisällys

1 JOHDANTO 7

2 KÄVIJÄTUTKIMUKSEN TOTEUTUS 8
2.1 Alueen kuvaus 8
2.2 Aineisto ja menetelmät 12
2.2.1 Aineiston keruu 12
2.2.2. Kyselylomake 14

3 TULOKSET 16
3.1 Kävijärakenne 16
3.1.1 Kävijöiden perustiedot 16
3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot 18
3.2 Käynti Seitsemisen kansallispuistossa 20
3.2.1 Kohteen tärkeys 20
3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset 20
3.2.3 Kävijöiden alueellinen jakautuminen 24
3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus 26
3.2.5 Saapuminen alueelle 28
3.2.6 Käyntiin liittyvä rahankäyttö 31
3.2.7 Tietolähde 32
3.2.8 Kävijöiden retkeilykokemus yleisemmin 33
3.3 Kävijätyytyväisyys 35
3.3.1 Käynnin tarkoitus 35
3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta 35
3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen 39
3.3.4 Vastanneiden käyntiä häiritsevät tekijät 40
3.3.5 Kävijätyytyväisyysindeksi 42
3.4 Kesä- ja talvikauden kävijöiden vertailua 44
3.5 Vapaamuotoiset ajatukset 47
3.6 Valinnaiset ja aluekohtaiset kysymykset 47

4 TULOSTEN TARKASTELU JA YHTEENVETO 49
4.1 Vertailu vuoden 1996 kävijätutkimustuloksiin 51

KIITOKSET 53

LÄHTEET 54

LIITTEET
Liite 1 Otantakehikko 55
Liite 2 Aineiston keruuaikataulu 56
Liite 3 Kävijätutkimuslomake 58
Liite 4 Muut matkan kohteet & matkan pääkohteet 63
Liite 5 Lähialueen kartta 66
Liite 6 Vapaamuotoinen palaute 67

1 Johdanto

Seitsemisen kansallispuisto yhdessä läheisen Helvetinjärven kansallispuiston kanssa muodostaa luonnon virkistyskäytön ja yhä enenevässä määrin myös luontomatkailun kannalta tunnetun ja kävijämääriltään vakiintuneen luontokokonaisuuden lähellä Tamperetta ja eteläisen Suomen muita kasvukeskuksia. Kansallispuisto sijaitsee Suomenselän karulla vedenjakajaseudulla Pirkanmaan pohjoisosassa. Seitsemisen kansallispuisto kuuluu Pirkanmaan maakuntakaavassa luontomatkailun kehittämisalueeseen. Aluekokonaisuuteen sisältyy myös Helvetinjärven kansallispuisto, Riuttaskorven virkistysmetsä ja Aurejärven rantojensuojelualue. Kyseinen aluekokonaisuus on myös Metsähallituksen luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun painopistealue.

Seitsemisen kansallispuiston kävijätutkimus toteutettiin kesäkaudella 2006 ja talvikaudella 2007, koska tietoa kansallispuiston kävijöistä ja heidän näkemyksistään tarvittiin alueen hoidon ja käytön suunnittelua varten. Helvetinjärven kansallispuistossa toteutettiin kävijätutkimus samaan aikaan kuin Seitsemisessä kesällä 2006 (Tunturi 2008a). Seitsemisen kansallispuiston hoidon ja käytön suunnittelu aloitettiin syksyllä 2006 ja suunnitelma valmistuu vuonna 2008. Kansallispuiston edellinen runkosuunnitelma on vuodelta 1995 (Metsähallitus 1996). Kävijätutkimus puolestaan toteutettiin edellisen kerran vuonna 1996 (Ovaskainen ym. 1999). Metsähallituksen nykyisen ohjeistuksen mukaan kävijätutkimus tulisi toteuttaa säännöllisin väliajoin, mielellään joka viides vuosi. Seitsemisen hoidon ja käytön suunnittelua varten päivitetään myös alueen luontotietoja sekä tehdään mm. perinnebiotooppiselvitys ja arkeologinen selvitys. Vuonna 2008 valmistuu myös Pirkanmaan liiton rahoittama Seitsemisen-Helvetinjärven alueen luontomatkailusuunnitelma.

Seitsemisen kansallispuiston käytöstä ja merkityksestä on käynnissä poikkeuksellisen laaja tutkimustyö. Vuoden 2006 lopulla kartoitettiin Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistoja käyttävien luontomatkailuyrittäjien mielipiteitä haastattelututkimuksella (Tunturi 2008b). Myös Metsäntutkimuslaitos on selvittänyt kansallispuiston merkitystä lähiseudun asukkaille ja yrittäjille. Lisäksi Metsähallituksen ja Metsäntutkimuslaitoksen yhteistyönä toteutetaan Seitsemisen ja Helvetinjärven luontomatkailun paikallistaloudellisia vaikutuksia kartoittava tutkimus, jossa hyödynnetään myös kävijätutkimuksesta saatavia tietoja esimerkiksi kävijöiden rahankäytöstä kansallispuistossa ja sen lähialueella. Metsähallituksen ja Metsäntutkimuslaitoksen tutkimukset antavat kokonaisuutena arvokasta tietoa Seitsemisen kansallispuiston ja sen lähialueen kehittämiseksi.

2 Kävijätutkimuksen toteutus

2.1 Alueen kuvaus

Maantieteellisesti Seitsemisen kansallispuisto sijaitsee Pohjois-Pirkanmaalla, noin 50 km Tampereen luoteispuolella (kuva 1). Alueen kuvaus perustuu Metsähallituksen Luontoon.fi-verkkopalvelun tietoihin. Kansallispuiston pohjoisosaan ajetaan Kuru–Parkano-tieltä Länsi-Aureen kylästä. Kansallispuiston eteläosaan ajetaan joko Ylöjärvi–Kuru-tieltä Poikeluksen kautta tai Luhalahdesta Sisätön kautta. Julkisilla kulkuneuvoilla pääsee hyvin Kuruun tai Parkanoon. Kuruun kulkee päivittäin bussivuoroja Tampereelta. Parkanoon pääsee sekä bussilla että junalla. Kurusta on matkaa Seitsemiseen noin 26 km ja Parkanosta noin 20 km. Kurun ja Parkanon välillä liikennöi joitakin linja-autovuoroja, joiden aikataulut noudattelevat pääasiassa koululaisten tarpeita. Kuru–Parkano-tieltä on Seitsemisen luontokeskukseen noin 1 km.

Kuva 1. Seitsemisen kansallispuiston sijainti. © Metsähallitus 2008, © Genimap Oy, Lupa L 5293.

Seitsemisen kansallispuisto sijaitsee eteläisen Suomenselän karulla vedenjakajaseudulla. Jääkauden näkyvimpiä merkkejä Seitsemisessä ovat pohjois-eteläsuuntaiset harjut. Puiston länsiosaa rajaava Seitsemisharju kohoaa noin 20 metriä ympäristöä korkeammalle. Sen korkeimmat kohdat, Rappumännynmäki (220 metriä meren pinnan yläpuolella) ja Kulomäki, ovat kohonneet saarina vedenpinnan yläpuolelle jääkauden jälkeisten meri- ja järvivaiheiden aikana. Seitsemisharjun itäpuolella sijaitsee matalampi Salmiharju.

Kansallispuiston pinta-alasta yli puolet on suota. Männikköisten rämeiden ja tiheiden korpikuusikoiden lisäksi Seitsemisestä löytyy laajahkoja puuttomia nevoja. Suurin osa alueen soista ojitettiin 1960- ja 1970-luvuilla. Vuodesta 1987 lähtien puiston soiden luonnontilaa on palautettu ennallistamalla. Suot ovat keväisin ja kesäisin täynnä elämää. Teeret soivat keväthangilla, kurjet ja laulujoutsenet kasvattavat poikasiaan suolammilla, ja liro viihtyy suon ja metsän rajavyöhykkeellä. Seitsemisen soilla voi tavata myös pohjoisesta tutun lajin: riekon.

Kansallispuiston sydän on jo vuonna 1910 suojeltu Multiharjun aarnimetsä. Siellä vanhimmat kilpikaarnaiset männyt lähentelevät 400 vuoden ikää, ja niiden tyvillä on vielä nähtävissä palokoroja –

merkkejä aikanaan riehuneista metsäpaloista. Siellä täällä ikikuusikon hämärässä kasvaa komeita haapavanhuksia, mutta valtaosa lehtipuista makaa jo maassa sammaloituvina liekoina. Vanhoja metsiä löytyy myös Pitkäjärven ympäristöstä sekä Seitsemisjoen varsilta ja suosaarekkeista. Vanhoissa metsissä viihtyvät monet kolopesijät: varpuspöllö, viirupöllö, pohjantikka ja pikkusieppo sekä liito-orava. Vanhan metsän lajistoon kuuluvat myös harajuuri, raidankeuhkojäkälä ja nukkamunuaisjäkälä. Lahoavat puut tarjoavat elinympäristön monille uhanalaisille hyönteisille. Puistossa on paljon entisiä talousmetsiä, joiden palautumista luonnontilaisen kaltaisiksi on nopeutettu viime vuosina tehtyjen ennallistamistoimien avulla. Menetelminä ennallistamisessa ovat metsäpalojen jäljittely, metsikkörakenteen monipuolistaminen pienaukotuksien avulla sekä lahopuun määrän lisääminen vaurioittamalla puustoa.

Koveron kruununmetsätorppa pihapiireineen ja Pitkäjärven metsäkämppä ovat tutustumisen arvoisia ja suosittuja kulttuuriperintökohteita Seitsemisessä. Koverossa esitellään 1900-luvun alun elämänmenoa Seitsemisen saloseuduilla. Kesäisin avoinna olevassa Koverossa voi tutustua kruununmetsätorpan elämään ja perinteisiin työtapoihin sekä vanhan kulttuurimaiseman eläin- ja kasvilajistoon. Pitkäjärven kelohirsinen savottakämppä talleineen rakennettiin metsätyömiehiä varten 1920-luvun suurimpien savottojen jälkeen 1930-luvulla.

Kansallispuiston luontokeskus valmistui Kulomäelle 1988. Luontokeskuksesta saa tietoa Seitsemisen ja lähiseudun muiden kansallispuistojen luonnosta, palveluista ja retkeilymahdollisuuksista sekä Metsähallituksesta. Luontokeskuksessa on näyttelyitä, auditorio ja kahvila. Luontokeskuksessa järjestetään erilaisia tapahtumia sekä opastettuja retkiä. Lisäksi sieltä voi tilata teemaopastuksia niin varhaiskasvatus- ja perusopetuskouluryhmille kuin aikuisillekin.

Seitsemisen kansallispuisto soveltuu hyvin päiväretkeilyyn, muutaman päivän vaelluksiin sekä nähtävyys- ja opetuskohteeksi. Puiston alueella on noin 60 km viitoitettuja polkuja sekä useita luontopolkuja. Polkujen varsilla on tulentekopaikkoja ja keittokatoksia. Yöpyminen on mahdollista vaatimattomilla telttapaikoilla tai sisämajoituksessa Kortesalon leirikoulutilalla, Villin Pohjolan vuokrakämpissä sekä luontomatkailuyrittäjien tarjoamissa majoituspalvelukohteissa. Kuvassa 2 on Seitsemisen kansallispuiston kartta, johon on merkitty alueen palvelut. Taulukkoon 1 on koottu Seitsemisen kansallispuistoa kuvaavat tärkeimmät tiedot.

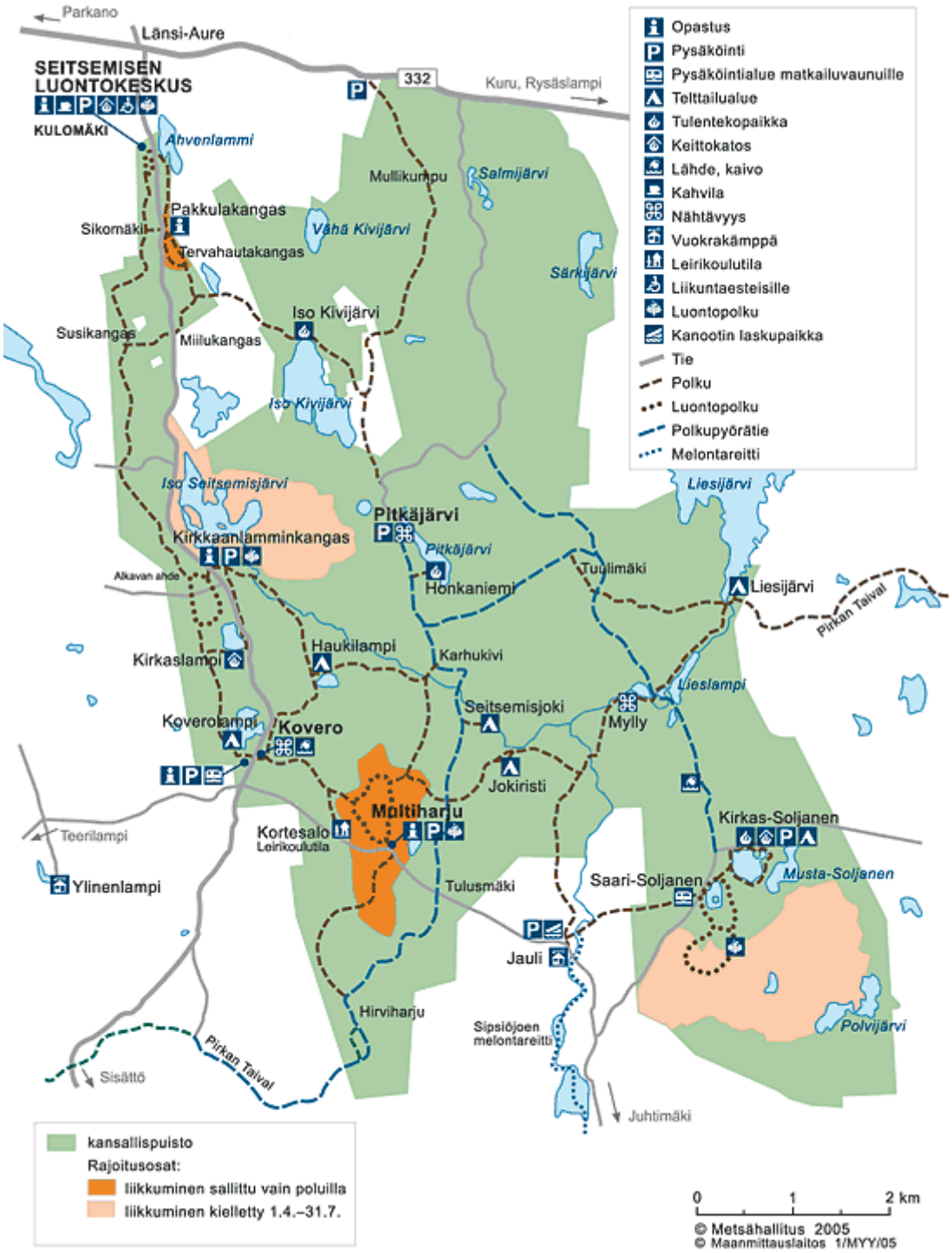

Kuva 2. Seitsemisen kansallispuisto. © Metsähallitus 2008, © Maanmittauslaitos 1/MML/08.

Taulukko 1. Seitsemisen kansallispuistoa kuvaavat tärkeimmät tiedot.

SEITSEMISEN KANSALLISPUISTO	
Perustamisajankohta	– v. 1982, laajennettu vuosina 1989 ja 2005
Sijainti	– Länsi-Suomen läänissä, Kurun kunnan ja Ikaalisten kaupungin alueella
Kansallispuiston pinta-ala	– 45,5 km² – Kansallispuisto jaetaan käytön perusteella virkistyskäyttö-, syrjä- ja kulttuurivyöhykkeeseen. Lisäksi kansallispuistossa on neljä rajoitusosaa: Pakkulakangas, Iso-Seitsemisjärvi, Multiharju ja Soljastensuo. Kansallispuistoa hallinnoi Metsähallitus.
Kävijämäärä (arvioitu)	– noin 42 000 käyntikertaa v. 2006 – pääosa kävijöistä käy alueella touko-lokakuussa sekä kevättalvella hiihtokaudella, hiljaisimmat ajat ovat marras-joulukuu
Palvelut	– Seitsemisen luontokeskus, perustettu v. 1988 – Polkuverkko: noin 60 km – Luontopolut: Tikanpuupolku n. 0,5 km, Jäätikköpolku n. 1,5 km, Multiharjun aarnimetsäpolku n. 2 km, Soljasten suoluontopolku n. 1,5 km – Pysäköintialueet: 7 kpl – Vuokratuvat: 1 kpl (Kortesalon leirikoulutila) – Vuokrakämpät: 4 kpl (Villi Pohjola: Jauli, Ylinenlampi, Teerilampi ja Rysäslampi) – Telttailupaikat: 6 kpl ja tulipaikat: 12 kpl – Kahvila- ja kioskipalveluita luontokeskuksen kahviossa, majoituspalveluita ja ohjelmapalveluita alueen luontomatkailuyrittäjillä – Koveron perinnetila: opastus, tapahtumat, työnäytökset
Käyttömuodot	– Luonnonsuojelu, luonnon virkistyskäyttö, luontomatkailu, kulttuuriperinnön säilyttäminen
Hoito- ja käyttösuunnitelma	– laadittu vuonna 1995, uuden hoito- ja käyttösuunnitelman laadinta aloitettu vuonna 2006, valmistuu v. 2008.

2.2 Aineisto ja menetelmät

2.2.1 Aineiston keruu

Seitsemisen kansallispuiston kävijöiden mielipiteet ja kävijöiden määrällinen arviointi perustuvat kyselytutkimukseen, joka toteutettiin 31.5.–21.10.2006 ja 4.2.–10.3.2007. Kävijöiden määrällinen arviointi perustuu myös laskurilaskennan avulla saatuihin lukuihin. Tietoa kerättiin kesäkaudella kaikilta 15 vuotta täyttäneiltä, jo jonkin aikaa puistossa viettäneiltä kävijöiltä ja talvikaudella hiihtäjiltä ja muilta talviretkeilijöiltä, lukuun ottamatta niitä kävijöitä, jotka olivat vasta saapuneet puistoon (liite 1). Aineistoon sisältyy kuitenkin myös muutamia vastauksia niiltä, jotka olivat vasta saapuneet Seitsemiseen. Tutkimuksen tekoa varten laadittiin suunnittelukansio, johon sisällytettiin kaikki tutkimuksen teossa tarvittavat asiat. Suunnittelukansio toimi kyselyiden tekijän ohjekirjana.

Kävijätutkimuksen yhteydessä tutkittiin kesäkaudella myös Seitsemisen kansallispuistokävijöiden merkitystä maaseudun elinvoimaisuudelle yhteistyössä Metsäntutkimuslaitoksen ja Helsingin yliopiston kanssa. Tutkimus toteutettiin kävijätutkimushaastattelun yhteydessä jaettavalla kyselyllä, jonka kävijät täyttivät matkansa jälkeen ja postittivat valmiiksi maksetussa kuoressa Metsäntutkimuslaitokselle, jossa tiedot analysoitiin ja raportoitiin.

Tiedot kävijöistä pyrittiin keräämään niin, että kerätyt havainnot kuvaisivat mahdollisimman hyvin alueen todellista käyttöä ja kävijämäärää. Aineiston keruupäivät jaettiin ajanjaksoille 24.5.–19.10.2006 ja 3.2.–18.3.2007. Toteutuneet ajanjaksot poikkesivat kuitenkin suunnitelluista kesäkaudella kävijätietojen kerääjän sairastumisen ja talvikaudella huonojen sääolojen (liikaa pakkasta ja liian lämmintä; lumet sulaneet) vuoksi. Mikäli keruupäivä peruuntui jostain syystä, arvottiin tilalle uusi päivä. Otantajakson ajankohta oli onnistunut muuten, mutta toukokuussa 2006 olisi voinut olla enemmän keruupäiviä, mikäli kävijätutkimuksen etukäteisvalmistelut olisi saatu valmiiksi aiemmin. Erinomainen sää koko kesäkauden edesauttoi sitä, että lomakkeita saatiin kerättyä hyvä määrä kesäkaudella ja että huonon sään takia ei jouduttu siirtämään yhtään keruupäivää. Keruupäiviä oli kesäkaudella 48 ja talvikaudella 12 (suunniteltu 15). Talvikauden keruupäivien suunniteltua pienemmästä määrästä huolimatta lomakkeita saatiin kerättyä kohtuullinen määrä.

Keruupäivät valittiin satunnaisotannalla, minkä jälkeen satunnaistettiin aamu- ja iltapäivä kullekin otantapäivälle. Kesäkaudella kuitenkin painotettiin heinäkuuta, jolloin tehtiin eniten kyselyitä (18 keruupäivää). Talvikaudella keruupäivien määrät päätettiin jokaiselle viikolle ja viikonloppuja painotettiin. Keruupäivän pituudeksi päätettiin kesäkaudella viisi tuntia ja talvikaudella kolme tuntia siten, että aamupäivä oli kesäkaudella klo 9–14 ja iltapäivä klo 14–19 sekä talvikaudella klo 10–13 ja klo 13–16 (liite 2).

Aineiston keruu tehtiin kesäkaudella neljässä eri kohteessa: luontokeskuksella (takkakatos), Koverossa (pihapiiri), Multiharjulla (Pitkäjärvelle/Jokiristille lähtevässä risteyksessä) ja Kirkas-Soljasella (keittokatoksen tuntumassa). Lisäksi tehtiin kolme pistokeruupäivää, jolloin kuljettiin Multiharjun ja Pitkäjärven välinen reitti. Matkan aikana tavattavia kävijöitä pyydettiin vastaamaan kyselyyn. Talvikaudella lomakkeita kerättiin luontokeskuksen takkakatoksessa ja Koveron portin ja saunan luona hiihtolatujen vieressä. Aineistonkeruukohteita valittaessa hyödynnettiin vuonna 2003 toteutetun asiakastutkimuksen tietoja sekä luontokeskuksen, Koveron ja Multiharjun laskurilukemien tietoja. Niin asiakastutkimuksen kuin laskurilukemienkin tiedot antoivat suunnan kävijätutkimuskohteiden ja keruupäivämäärien päättämiseksi. Kesäkauden keruupaikoiksi valittiin kohteet, joissa kävijöiden tiedettiin useimmiten vierailevan (luontokeskus, Kovero ja Multiharju). Kirkas-Soljasella tavoitteena oli selvittää alueen käyttöastetta, koska Soljasten aluetta kehitettiin kesän 2007 aikana. Talvikauden keruupaikkoja valittaessa merkitystä oli myös sillä, että retkeilijät käyvät usein luontokeskuksessa, ja sillä, että hiihtoladut kulkevat Koveron portin ohi ja siellä on nuotiorinki.

Aineistonkerääjä päivysti mainituissa kävijätutkimuskohteissa. Luontokeskuksella ja Multiharjussa aineiston kerääjä pysytteli koko ajan lähes samalla paikalla, kun taas Koverossa ja Kirkas-Soljasella aineiston kerääjä liikkui alueella. Koverossa aineistonkerääjä kulki pihapiirissä (kesäkaudella) ja kävi myös pirtissä pyytämässä kävijöitä vastaamaan tutkimukseen. Kirkas-Soljasella aineistonkerääjä poistui keittokatokselta myös läheiselle parkkipaikalle, nuotioringille ja telttailupaikalle, joissa kävijät vastasivat kyselyyn. Ennen lomakkeiden antamista kävijätutkimuksen kerääjä ohjeisti kävijöitä lomakkeiden täyttämisessä ja kannusti heitä vastaamaan kyselyyn. Kesäkaudella vastaajien kesken arvottiin viisi kappaletta Suomen Retkeilyopas -kirjaa, kun taas talvikaudella kävijöitä houkutteli vastaamaan vastaajille tarjottava kuuma mehu ja makkara.

Sellaisille kävijöille, joilla oli kiire poistua puistosta, annettiin kyselylomake mukaan. Mukaan annettuja kyselylomakkeita oli kuitenkin vain muutamia, koska kävijöitä kannustettiin vastaamaan paikan päällä eikä lomakkeiden mukaan ottamisesta kerrottu erikseen, ellei kävijä sitä kysynyt. Keruupäivistä pidettiin keruupäiväkirjaa, johon merkittiin mm. kunkin päivän vastaajien lukumäärä ja päivän säätila. Keruupäiväkirjaan pyrittiin merkitsemään myös henkilömäärät niistä, jotka kieltäytyivät vastaamasta tai kulkivat muutoin vastaamatta ohi. Välillä kävijätietojen kerääjä oli kuitenkin niin kiireinen, ettei hän kyennyt merkitsemään ylös kaikkia kieltäytyneitä ja ohikulkeneita. Keruupäiväkirjojen tietojen mukaan kieltäytyneitä olisi ollut noin 260 ja ohikulkeneita noin 35. Todellisuudessa sekä kieltäytyneiden että ohikulkeneiden määrä on kuitenkin suurempi. Etenkin ohikulkeneiden määrä voi olla paljonkin keruupäiväkirjojen tietoja suurempi, kun ohikulkeneisiin lasketaan esimerkiksi ryhmät, jotka eivät vastanneet, mutta ohikulkeneeksi on merkitty vain yksi henkilö.

Kyselyyn vastaaminen kesti noin 15–20 minuuttia, vähintään kuitenkin 10 minuuttia. Pääsääntöisesti kyselyyn osallistuneet täyttivät kyselylomakkeen itse (512 kpl), mutta muutamassa tapauksessa aineistonkerääjä haastatteli ja täytti lomakkeen (14 kpl eli 2,6 % lomakkeista). Lisäksi aineistoon kuuluu kaksi lomaketta, joihin ei ole merkitty, miten lomake on täytetty. Kyselylomakkeita oli suomen-, englannin- ja ruotsinkielisinä. Havaintoja saatiin kesä- ja talvikaudelta yhteensä seuraavasti: luontokeskukselta 263 kpl, Koverosta 125 kpl, Multiharjusta 111 kpl, Kirkas-Soljaselta 20 kpl ja pistokeruupäiviltä 13 kpl (yhteensä 539 kpl) (taulukko 2). Kesäkaudelta havaintoja saatiin 478 kpl. Kaikista havainnoista talvikauden havaintojen määrät olivat luontokeskuksella 31 kpl ja Koverossa 30 kpl (yhteensä 61 kpl). Havaintojen jakautuminen kuukausittain on esitetty taulukossa 3. Lomakkeiden kokonaismäärään voidaan olla tyytyväisiä, koska tavoitteeksi asetettiin se, että lomakkeita saataisiin yhteensä 400–500.

Täytetyistä lomakkeista 94 % oli suomenkielisiä, 6 % englanninkielisiä (32 kpl) ja 0 % (kaksi kappaletta) ruotsinkielisiä. Kieltäytyneitä, ohikulkeneita ja mukaan annettuja lomakkeita palauttamattomia henkilöitä oli yhteensä 300 (todellisuudessa suurempi määrä) ja lomakkeen täyttäneitä 539; näiden lukujen perusteella tutkimuksen vastausprosentti Seitsemisessä olisi 64 %. Kyselylomakkeita annettiin mukaan 16 kpl ja niistä palautui 11 kappaletta eli niiden palautusprosentti oli noin 69 %.

Taulukko 2. Havaintojen alueellinen jakautuminen Seitsemisen kansallispuistossa.

Haastattelupaikka	kpl	%
Kovero	125	23
Multiharju	111	21
Kirkas-Soljanen	20	4
Seitsemisen luontokeskus	263	49
Multiharju–Pitkäjärvi-polku	13	2
Yhteensä	**532**	**100**

Taulukko 3. Havaintojen ajallinen jakautuminen Seitsemisen kansallispuistossa.

Kuukausi	Saapumispvm		Vastauspvm	
	kpl	%	kpl	%
Helmikuu	25	5	23	4
Maaliskuu	36	7	39	7
Toukokuu	2	0	3	1
Kesäkuu	102	19	96	18
Heinäkuu	193	36	199	37
Elokuu	97	18	94	17
Syyskuu	63	12	60	11
Lokakuu	20	4	19	4
Joulukuu			6	1
Yhteensä	**538**	**100**	**539**	**100**

2.2.2. Kyselylomake

Kyselylomakkeena käytettiin Metsähallituksen vakiolomaketta, jota muokattiin aluekohtaisilla kysymyksillä Seitsemiselle sopivaksi. Kysymykseen 3 lisättiin Seitsemiseen ja sen lähialueeseen sopivia majoitusvaihtoehtoja. Kysymykseen 4 laitettiin Seitsemisen yleisimmät käyntikohteet. Kysymyksen 5 kulkuneuvot tarkistettiin Seitsemiselle soveltuviksi. Kysymykseen 9 lisättiin Seitsemiseen soveltuvia aktiviteetteja, ja kysymyksen 10 palvelurakenteet tarkistettiin Seitsemiselle soveltuviksi. Kysymyksessä 18 kävijöiltä kysyttiin, tarvittaisiinko Seitsemisessä tiettyjä palveluita. Vakiolomaketta käytettiin, koska näin tulokset ovat helposti verrattavissa muilla Metsähallituksen hallinnassa olevilla vastaavilla alueilla tehtyihin tutkimuksiin.

Kyselylomakkeiden toimivuudesta on syytä tuoda esille muutamia seikkoja, jotka eivät toimineet suunnitellulla tavalla. Kävijätutkimuslomake on liitteessä 3.

Kysymyksessä 5b tiedustellaan sitä, mitä kulkuneuvoa kävijä oli käyttänyt viimeksi 5a-kohdassa rastittamistaan kulkuneuvoista. Kysymykseen oli vastannut vain 182 kävijää (n. 34 %). Alhainen vastausprosentti voi johtua siitä, että kysymys saattaa jäädä huomaamatta, ja siitä, että useimmat kävijät tulivat puistoon vain yhdellä kulkuneuvolla, jolloin he kokivat 5b-kohtaan vastaamisen turhaksi.

Kysymyksessä 9b kysytään, mikä valitsemasi vaihtoehto oli kaikkein tärkein tällä käynnillä. Tähän kohtaan oli vastannut 420 kävijää (78 %). Melko alhaiseksi jäänyt vastausprosentti voi johtua ainakin osittain siitä, että 9b-kohta sijaitsi kyselylomakkeen yläreunassa, eri sivulla kuin 9a-kysymys. Kävijöiden on myös voinut olla vaikea valita tärkeintä aktiviteettia. Osa yhden aktiviteetin rastittaneista kävijöistä oli jättänyt vastaamatta 9b:hen.

Kysymyksessä 10a pyydetään arvostelemaan palveluita ja ympäristön laatua asteikolla 1–5. Kysymyksessä täytyy arvioida myös palvelun määrää, mutta kävijät olivat vastanneet siihen selvästi vähemmän kuin laadun arviointi -kohtaan.

Kysymyksessä 13 tiedustellaan kävijöiden rahankäyttöä, johon kävijät olivat vastanneet hyvin vaihtelevasti. Rahankäytön tuloksia voi pitää suuntaa antavina, mutta niiden paikkansapitävyys on kyseenalaista. Kävijöiden piti ilmoittaa matkansa kokonaiskilometrimäärä, mikäli he tulivat puistoon henkilöautolla. Todellisuudessa osa kävijöistä oli tulkinnut kysymyksen väärin ja ilmoittanut vain matkan yhdensuuntaiset kilometrit, mikä vähentää kävijöiden todellisia kilometrikustannuksia.

Kysymyksissä 14b ja 14c tiedustellaan retkeilykokemuksia muualla kuin Seitsemisessä. On otettava huomioon, että osa vastanneista on saattanut luulla, että kohdat 14b ja 14c koskettavat myös retkeilyä pelkästään Seitsemisessä. Osa on saattanut vastata puolestaan Seitsemisen ja muiden kohteiden perusteella, osa pelkästään muiden kohteiden kuin Seitsemisen perusteella.

Kysymyksessä 15 kysytään, ovatko jotkin asiat häirinneet kävijää Seitsemisen kansallispuistossa. 78 kävijää oli rastittanut jokin muu, mikä? -kohdan, mutta vain 23 kävijää oli kirjoittanut, mikä asia häntä oli häirinnyt. Lisäksi 60 % kohtaan vastanneista oli vastannut, että asia ei ollut häirinnyt lainkaan.

Kysymyksessä 18 tiedustellaan, olisiko Seitsemisessä tarpeellista olla tiettyjä palveluita. Vastausvaihtoehdoissa olisi pitänyt olla en osaa sanoa -kohta, koska nyt osa vastanneista on laittanut rastin keskelle asteikkoa 5–1 (5 = erittäin tarpeellista ja 1 = ei lainkaan tarpeellista).

Tutkimusaineisto tallennettiin Metsähallituksen asiakasseurantatietojen hallintaan käytettävään ASTA-tietojärjestelmään. Aineiston analysoinnin tilastollisina menetelminä käytettiin suorien jakaumien tarkastelua ja kuvailevia tunnuslukuja (keskiarvo, moodi, mediaani ja prosenttipisteet):

- Moodi on tyyppiarvo, joka kuvaa aineiston yleisintä arvoa

- Mediaani ilmaisee muuttujan keskimmäisen arvon jakaen havaintoaineiston kahteen yhtä suureen osaan.

- 25 %:n prosenttipiste ilmaisee sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu neljäsosa havainnoista, ja 75 %:n prosenttipiste puolestaan sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu kolme neljäsosaa havainnoista.

3 Tulokset

3.1 Kävijärakenne

3.1.1 Kävijöiden perustiedot

Kävijätutkimukseen vastanneista 48 % (248) oli miehiä ja 52 % (272) naisia. Kaiken kaikkiaan sukupuolen oli ilmoittanut 520 vastaajaa eli 96,5 % kaikista vastaajista. Miesten keski-ikä oli noin 44 vuotta ja naisten keski-ikä noin 43 vuotta. Vastanneista miehistä iäkkäin oli 75-vuotias ja naisista 80-vuotias (taulukko 4). Suurin kävijäryhmä oli 45–54-vuotiaat (kuva 3). Yhteensä iän oli ilmoittanut 524 vastaajaa eli 97,2 % kaikista vastaajista. Vastanneista 28 %:lla oli opistotasoinen tutkinto ja 25 %:lla ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto, kun taas 14 %:lla oli alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto. Ammattikoulun käyneitä oli 18 % ja 15 %:lla ei ollut lainkaan ammatillista tutkintoa (taulukko 5). Miehet olivat käyneet naisia selvästi useammin ammattikoulun. Naiset taas olivat miehiä yleisemmin suorittaneet opistotasoisen tutkinnon ja olivat useammin kouluttamattomia kuin miehet. Miehillä oli naisia useammin ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto ja naisilla miehiä useammin alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto.

Taulukko 4. Vastanneiden ikää kuvaavia tunnuslukuja sukupuolen mukaan jaoteltuna. Vastanneiden lukumäärä (n) oli 524.

Ikä	Mies	Nainen	Kaikki
Keski-ikä	43,71	42,99	43,34
Iän keskihajonta	14,56	14,97	14,77
Minimi-ikä	16	14	14
Maksimi-ikä	75	80	80
Moodi	28	41	42
Mediaani	44	43	44

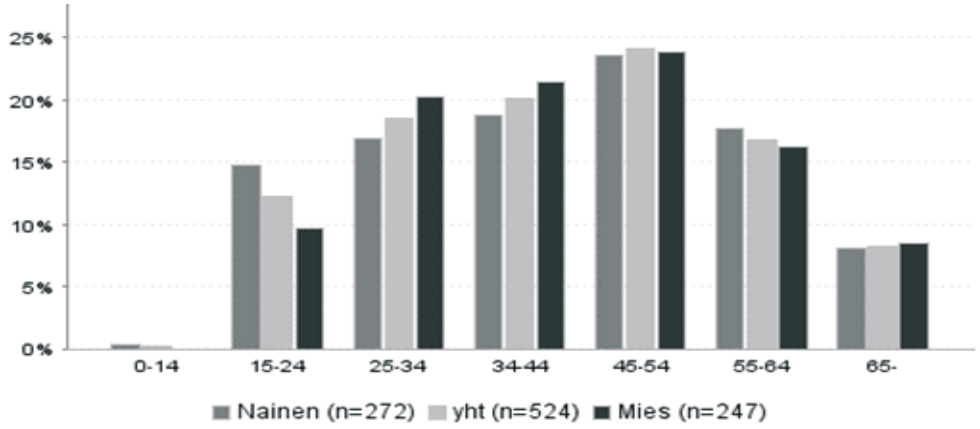

Kuva 3. Vastanneiden ikäjakauma sukupuolen mukaan jaoteltuna.

Taulukko 5. Vastanneiden ammatillinen koulutus sukupuolen mukaan jaoteltuna.

Ammatillinen koulutus	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ammattikoulu	57	24	35	13	93	18
Opistotasoinen tutkinto	62	26	80	30	143	28
Alempi yliopisto- tai korkea-koulututkinto	21	9	47	18	71	14
Ylempi yliopisto- tai korkea-koulututkinto	65	28	60	22	125	25
Ei ammatillista tutkintoa	30	13	45	17	75	15
Yhteensä	**235**	**100**	**267**	**100**	**507**	**100**

Eniten kotimaisia kävijöitä Seitsemisen kansallispuistoon tuli kahdesta suuresta kaupungista: Tampereelta (20 %) ja Helsingistä (10 %), jotka muodostivat lähes kolmasosan kansallispuiston kävijöistä. Tampereen ja Helsingin jälkeen Seitsemiseen tuli kävijöitä eniten lähistöllä sijaitsevasta Parkanosta (9 %). Myös kohtuullisen matkan päässä sijaitsevilta Ylöjärveltä (5 %), Ikaalisista (5 %), Hämeenkyröstä (3 %) ja Kangasalalta (3 %) tuli Seitsemiseen useita kävijöitä. Porista tuli Seitsemiseen 3 % kävijöistä. Ulkomaalaisia oli noin 5 % kävijöistä ja heistä yli puolet tuli Saksasta, noin 3 % kaikista kävijöistä (taulukko 6). Vastaajien kotikunta käy ilmi 456 lomakkeesta (kuva 4). Heistä 11 % oli ainoita kävijätutkimukseen vastanneita kyseisiltä paikkakunnilta.

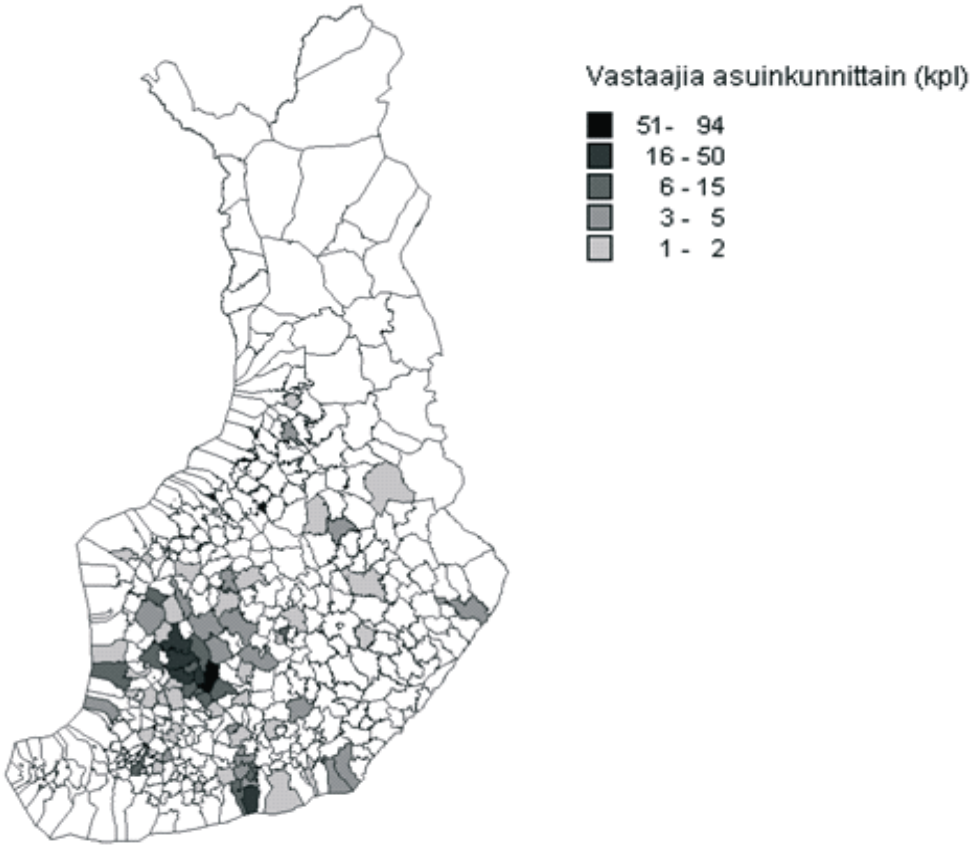

Kuva 4. Vastanneiden kotimaisten kävijöiden asuinkunnat (n = 456). © Metsähallitus 2008.

Taulukko 6. Vastanneiden kotimaa.

Kotimaa	kpl	%
Suomi	505	95
Saksa	15	3
Ruotsi	3	1
Yhdistynyt kuningaskunta	2	0
Belgia	2	0
Espanja	2	0
Ranskan tasavalta	1	0
Unkari	1	0
Alankomaat	1	0
Venäjä	1	0
Turkki	1	0
Yhteensä	**534**	**100**

3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot

Seitsemisen kansallispuistossa käytiin selvästi eniten pienissä kahden–viiden hengen seurueissa (79 %) (taulukko 7). Vain 6 % vastanneista ilmoitti liikkuvansa Seitsemisessä yksin. Yli kuuden hengen seurueissa liikkui 15 % vastaajista. Seurueen koko vaihteli kahdesta henkilöstä 70 henkilöön (taulukko 8). Yleensä Seitsemisessä liikuttiin kahden hengen seurueessa, mutta seurueiden koon keskiarvo oli 5,6 henkilöä.

Alle 15-vuotiaita oli mukana noin joka neljännellä seurueessa liikkuneella vastaajalla (24 %). Alle 15-vuotiaat kävijät olivat syntyneet keskimäärin vuonna 1998, eli lapset olivat yleisimmin 8-vuotiaita. Alle 15-vuotiaita kävijöitä oli kaiken ikäisiä: nuorin oli syntynyt vuonna 2006 ja vanhin vuonna 1991. Viiden vastanneen seurueessa oli liikuntaesteisiä, joiden lukumäärä seurueessa vaihteli yhdestä kymmeneen (taulukko 8).

Taulukko 7. Kävijöiden seuruetiedot.

Seurueen koko	kpl	%
Yksin	32	6
2–5 hengen seurue	417	79
6 tai useamman hengen seurue	79	15
Yhteensä	**528**	**100**

Taulukko 8. Usean hengen seurueita kuvaavia tunnuslukuja Seitsemisen kansallispuistossa.

Seurueen koostumus	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Seurueen koko yhteensä	496	5,6	8,81	2	2	3	4	70
Alle 15-vuotiaita	131	4,4	10,28	1	1	2	3	70
Liikuntaesteisiä	5	6,4	3,51	1	5	8	8	10
Alle 15-vuotiaiden syntymävuodet	203	1997,9	4,10	1990	1994	1998	2001	2006

Useimmiten Seitsemisen kansallispuistoon tulleiden seurue koostui omasta perheestä (59 %) (taulukko 9). Vastanneista joka viides (21 %) ilmoitti seurueen koostuvan pääosin ystävistä ja vain 6 % sukulaisista. Sukulaisten pientä määrää selittää se, että sukulaiset mielletään helposti omaksi perheeksi, kun seurueeseen kuuluu sekä omaa perhettä että sukulaisia. Kerhon, yhdistyksen tms. seurueen kanssa liikkeellä oli 3 % vastanneista. On kuitenkin otettava huomioon, että jostakin muusta koostuvaan seurueeseen (yhteensä 4 % vastaajista) kuului yksi kävelyorganisaation jäsen, kaksi Luonto-Liiton leiriläistä, yksi nuorten diabeteskurssilainen, kaksi partiolaista ja kaksi urheiluseuran jäsentä, jotka voitaisiin laskea myös kerhon, yhdistyksen tms. seurueen jäseniksi. Tällöin kerhoon, yhdistykseen tms. seurueeseen kuuluisi noin 5,1 % vastaajista. Vastanneista 2 % tuli Seitsemiseen opiskeluryhmän kanssa. Myös eläkeläisryhmäläisiä oli 2 %. Koululuokan ja työtovereiden kanssa Seitsemisessä kävi vain 1 % vastaajista. Koululuokkien suhteellisen pientä määrää selittää se, että koulujen kanssa käydään Seitsemisessä yleisimmin keväisin ja kävijätutkimus aloitettiin vasta toukokuun lopulla, jolloin useat koulut olivat jo tehneet kansallispuistokäyntinsä. Muu-kenttään kirjoitetut vastaukset on koottu taulukkoon 10.

Taulukko 9. Seurueen koostumus.

Seurue	kpl	%
Oman perheen jäsenet	291	59
Muut sukulaiset	28	6
Ystävät	105	21
Työtoverit	5	1
Koululuokka	5	1
Opiskeluryhmä	12	2
Eläkeläisryhmä	11	2
Ohjelmapalveluyrityksen asiakkaat	1	0
Kerho, yhdistys tms.	17	3
Jokin muu	19	4
Yhteensä	**494**	**100**

Taulukko 10. Muu-kenttään kirjoitetut seuruetiedot.

Seurue	kpl
Kiertomatkaryhmä	1
Kummitäti	1
Kävelyorganisaatio	1
Luonto-Liiton leiri	2
Nuorten diabeteskurssi	1
Partiolaiset	2
Seurakunta (nuoret aikuiset)	5
Srk:n työntekijät (eri alueilta)	1
Suomen Ladun eräoppaat	1
Toimintakeskus	1
Tyttöystävä	1
Urheiluseura (hiihto)	1
Yhteensä	**19**

3.2 Käynti Seitsemisen kansallispuistossa

3.2.1 Kohteen tärkeys

Vastanneista 62 % ilmoitti Seitsemisen kansallispuiston olevan joko matkan ainoa tai tärkein kohde (kuva 5). 30 % ilmoitti Seitsemisen olevan yksi matkan suunnitelluista kohteista ja 8 % tuli Seitsemiseen ennalta suunnittelematta. Niiltä kävijöiltä, joille Seitseminen oli yksi matkan suunnitelluista kohteista, kysyttiin, mitkä matkan muut kohteet ovat. Ne on lueteltu liitteessä 4. Vastaajista 32 henkilöä (6 % kysymykseen vastanneista) ilmoitti muiksi kohteiksi myös Helvetinjärven kansallispuiston. Vastaavasti niiltä, joille Seitsemisen kansallispuisto oli ennalta suunnittelematon kohde matkan varrella, kysyttiin, mikä tai mitkä olivat matkan pääkohteet (liite 4).

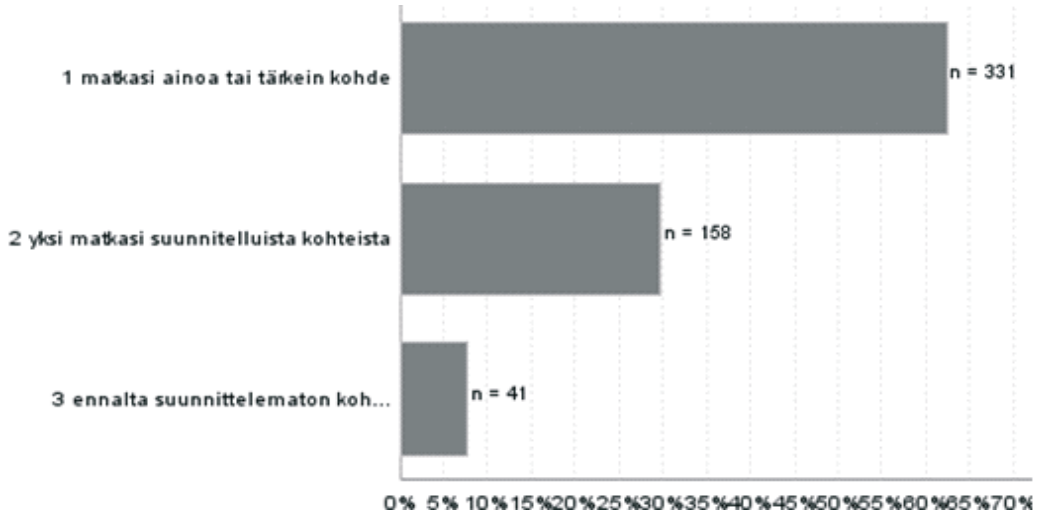

Kuva 5. Seitsemisen kansallispuiston tärkeys matkan kohteena (n = 530).

3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset

Kävely ilmoitettiin yleisimmäksi aktiviteetiksi ja sitä ilmoitti harrastaneensa 73 % vastanneista (taulukko 11 ja kuva 6). Luonnon tarkkailua oli toiseksi yleisin aktiviteetti ja sitä ilmoitti harrastaneensa 59 % vastanneista. Suosittuja harrastuksia olivat myös luontokeskuksessa käynti (46 %), eväsretkeily (37 %), retkeily (36 %), kulttuuriperintöön tutustuminen (36 %), luontopolkuun tutustuminen (30 %), luontovalokuvaus (19 %) ja telttailu tai muu leiriytyminen maastossa (14 %).

Miesten yleisimmät harrastukset suosituimmuusjärjestyksessä olivat kävely (71 %), luonnon tarkkailu (52 %), käynti luontokeskuksessa (43 %), retkeily (35 %), eväsretkeily (34 %), kulttuuriperintöön tutustuminen (31 %) ja luontopolkuun tutustuminen (26 %). Naisten yleisimmät harrastukset suosituimmuusjärjestyksessä olivat kävely (74 %), luonnon tarkkailu (65 %), käynti luontokeskuksessa (49 %), eväsretkeily (40 %), retkeily (39 %), kulttuuriperintöön tutustuminen (39 %) ja luontopolkuun tutustuminen (33 %). Miesten ja naisten yleisimmät harrastukset olivat suosituimmuusjärjestykseltään keskenään lähes samanlaiset, mutta naiset vastasivat miehiä useammin harrastaneensa tai aikovansa harrastaa kyseisiä aktiviteetteja, mikä ilmenee myös taulukosta 12.

Taulukko 11. Vastanneiden pääasialliset harrastukset, joihin osallistuttiin tai aiottiin osallistua tällä käynnillä Seitsemisen kansallispuistossa.

Aktiviteetti	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Kävely	174	71	202	74	391	73
Sauvakävely	11	4	10	4	21	4
Lenkkeily	22	9	32	12	56	10
Retkeily	86	35	105	39	193	36
Luonnon tarkkailu	128	52	177	65	318	59
Eväsretkeily	83	34	110	40	200	37
Pyöräily	7	3	6	2	13	2
Kalastus	8	3	5	2	13	2
Lintuharrastus	30	12	25	9	56	10
Marjastus	17	7	18	7	37	7
Sienestys	9	4	7	3	16	3
Kasviharrastus	13	5	19	7	33	6
Opetukseen liittyvä käynti	7	3	20	7	27	5
Käynti luontokeskuksessa, -talossa tai -tuvassa	106	43	134	49	247	46
Luontovalokuvaus	45	18	49	18	100	19
Partioretki	6	2	1	0	7	1
Koiran kanssa ulkoilu	16	7	14	5	33	6
Suunnistus	9	4	11	4	20	4
Telttailu tai muu leiriytyminen maastossa	36	15	36	13	73	14
Murtomaahiihto laduilla	8	3	11	4	20	4
Lumikenkäkävely	4	2	8	3	12	2
Vaellus (yöpyminen maastossa)	27	11	23	8	50	9
Uinti	26	11	32	12	62	12
Luontopolkuun tutustuminen	63	26	89	33	159	30
Opastettu retki	6	2	4	1	10	2
Osallistuminen järjestettyyn tapahtumaan	6	2	4	1	10	2
Kulttuuriperintöön tutustuminen	76	31	107	39	193	36
Muu	15	6	19	7	35	7
Vastanneita yhteensä	**246**		**272**		**536**	

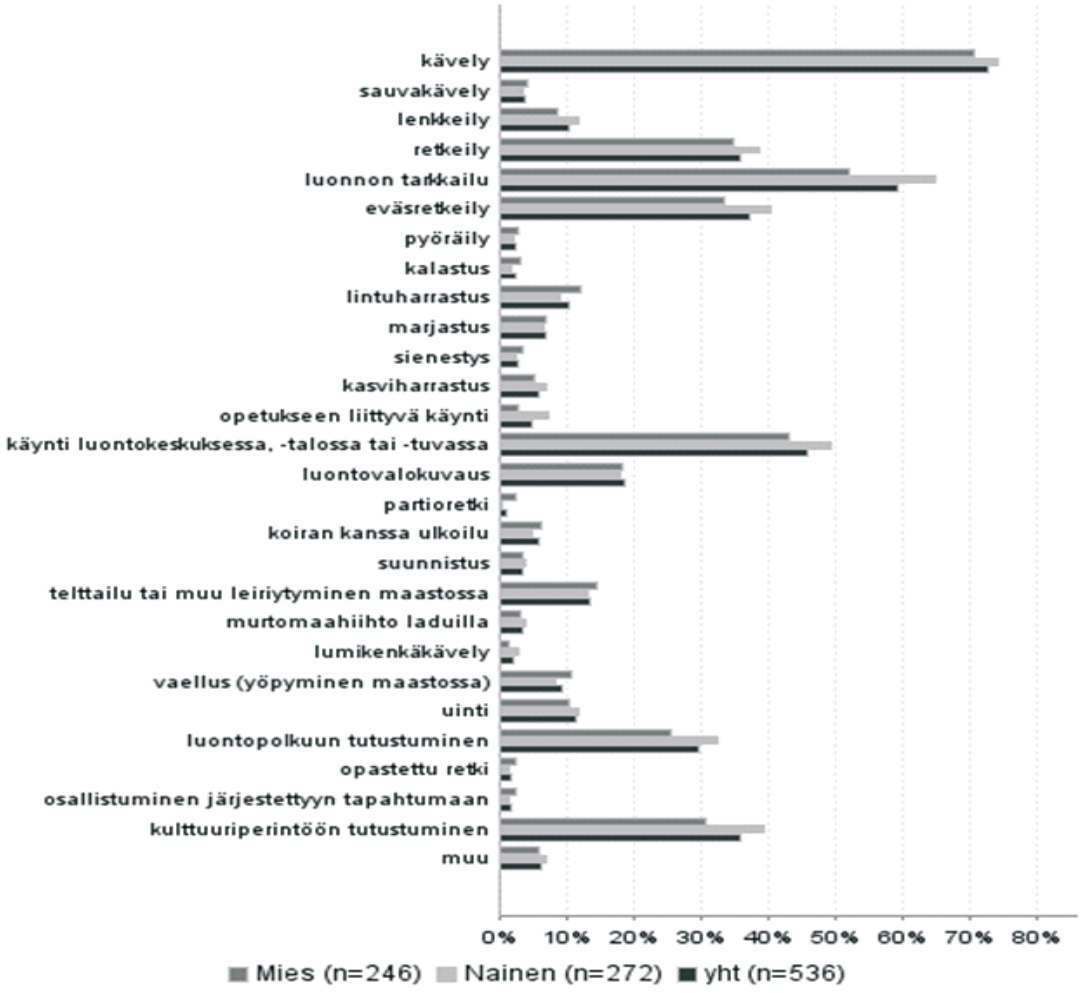

Kuva 6. Vastanneiden pääasialliset harrastukset, joihin osallistuttiin tai aiottiin osallistua tällä käynnillä Seitsemisen kansallispuistossa.

Kaikista vastanneista 40 % ilmoitti aktiviteettien lukumääräksi yhdestä kolmeen kappaletta ja 41 % neljästä kuuteen kappaletta. 15 % vastanneista ilmoitti aktiviteettien lukumääräksi seitsemästä yhdeksään kappaletta ja vain 4 % kymmenen aktiviteettia tai enemmän (taulukko 12). Miehistä 45 % ilmoitti harrastaneensa tai aikovansa harrastaa yhdestä kolmeen aktiviteettia, kun taas naisista 36 % ilmoitti harrastaneensa tai aikovansa harrastaa yhdestä kolmeen aktiviteettia. Miehistä 37 % ilmoitti harrastaneensa tai aikovansa harrastaa neljästä kuuteen aktiviteettia, kun taas naisista 43 % ilmoitti harrastaneensa tai aikovansa harrastaa neljästä kuuteen aktiviteettia. Vastausten perusteella vaikuttaisi siltä, että naiset harrastavat Seitsemisessä useampaa aktiviteettia kuin miehet.

Taulukko 12. Harrastusten lukumäärä tällä käynnillä Seitsemisen kansallispuistossa.

Aktiviteettien lukumäärä	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
1–3 aktiviteettia	111	45	98	36	213	40
4–6 aktiviteettia	90	37	117	43	219	41
7–9 aktiviteettia tai enemmän	36	15	44	16	82	15
10 aktiviteettia tai enemmän	9	4	13	5	22	4
Yhteensä	**246**	**100**	**272**	**100**	**536**	**100**

Kävijöiltä tiedusteltiin, mikä oli heille tärkein harrastus Seitsemisen kansallispuistossa oleskelun aikana. Kaikkein tärkeimmäksi aktiviteetiksi luonnon tarkkailun ilmoitti 23 % vastanneista, kun taas kävelyn ilmoitti tärkeimmäksi aktiviteetiksi vain 13 % vastanneista ja retkeilyn lähes sama määrä eli 12 % vastanneista (taulukko 13). Kun vertaillaan tärkeimpiä harrastuksia sukupuolittain, oli tärkein aktiviteetti sekä miesten (21 %) että naisten (25 %) mielestä luonnon tarkkailu. Kävelyn nimesi tärkeimmäksi aktiviteetiksi 14 % miehistä ja 13 % naisista ja retkeilyn 12 % sekä miehistä että naisista. Eriävyys miesten ja naisten vastausten väliltä voidaan löytää, kun tarkastellaan sekä vaelluksen (yöpyminen maastossa) että telttailun tai muun leiriytymisen maastossa prosentuaalisia osuuksia yhteensä. 14 % miehistä vastasi tärkeimmäksi aktiviteetiksi vaelluksen (yöpyminen maastossa) (9 %) ja telttailun tai muun leiriytymisen maastossa (5 %). 9 % naisista puolestaan vastasi tärkeimmäksi aktiviteetiksi vaelluksen (yöpyminen maastossa) (7 %) ja telttailun tai muun leiriytymisen maastossa (2 %). On huomioitava, että 536 vastaajaa ilmoitti harrastamiaan aktiviteetteja, kun taas heistä vain 420 nimesi aktiviteettien joukosta tärkeimmän aktiviteetin. Melko alhaiseksi jäänyt vastausprosentti voi johtua ainakin osittain siitä, että tärkein aktiviteetti -kohta sijaitsi kyselylomakkeen yläreunassa, eri sivulla kuin pääasialliset aktiviteetit -kysymys. Kävijöiden on voinut olla myös vaikea valita tärkeintä aktiviteettia. Lisäksi osa yhden aktiviteetin rastittaneista kävijöistä oli jättänyt vastaamatta tärkein aktiviteetti -kohtaan.

Taulukko 13. Vastanneiden tärkeimmät aktiviteetit tällä käynnillä Seitsemisen kansallispuistossa.

Tärkein aktiviteetti	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Luonnon tarkkailu	38	21	57	25	97	23
Kävely	25	14	29	13	55	13
Retkeily	22	12	26	12	50	12
Vaellus (yöpyminen maastossa)	17	9	15	7	32	8
Käynti luontokeskuksessa, -talossa tai -tuvassa	12	6	16	7	28	7
Kulttuuriperintöön tutustuminen	11	6	13	6	26	6
Muu	7	4	12	5	19	5
Eväsretkeily	9	5	9	4	18	4
Telttailu tai muu leiriytyminen maastossa	10	5	4	2	14	3
Murtomaahiihto laduilla	5	3	7	3	13	3
Luontopolkuun tutustuminen	4	2	6	3	10	2
Opetukseen liittyvä käynti	4	2	5	2	9	2
Lenkkeily	2	1	4	2	6	1
Lintuharrastus	3	2	3	1	6	1
Luontovalokuvaus	3	2	2	1	6	1
Koiran kanssa ulkoilu	3	2	2	1	5	1
Pyöräily	2	1	2	1	4	1
Kalastus	3	2	1	0	4	1
Lumikenkäkävely			4	2	4	1
Kasviharrastus			3	1	3	1
Sauvakävely			2	1	2	0
Marjastus	1	1	1	0	2	0
Uinti			1	0	2	0
Opastettu retki	2	1			2	0
Osallistuminen järjestettyyn tapahtumaan	1	1	1	0	2	0
Partioretki	1	1			1	0
Yhteensä	**185**	**100**	**225**	**100**	**420**	**100**

3.2.3 Kävijöiden alueellinen jakautuminen

Vastanneista kävijöistä noin kolme neljäsosaa (76 %) oli käynyt luontokeskuksessa ja 63 % Koverossa (taulukko 14). Multiharjun vanhassa metsässä oli käynyt puolet vastanneista (50 %) ja Kirkas-Soljasilla noin viidennes (22 %) vastanneista. Muiksi vierailukohteiksi ilmoitetut paikat Seitsemisen kansallispuistossa ovat taulukossa 15. Muista mainituista kohteista suosituin oli Pitkäjärvi, jossa vastasi käyneensä 29 kävijää.

Käyntien alueellisesta jakautumisesta voidaan päätellä koko Seitsemisen kansallispuiston kävijämäärä, jolloin kansallispuiston kävijämääräksi saadaan noin 40 000. Tulosta voidaan perustella sillä, että luontokeskuksen kävijämäärän tiedetään olevan noin 30 000 ja kävijöistä 76 % ilmoitti käyneensä luontokeskuksella. Koveron kävijämääräksi vastaavalla tavalla määriteltynä saadaan noin 25 000 ja Multiharjun vanhan metsän kävijämääräksi noin 20 000. Koveron kävijämäärä käsinlaskennan perusteella toukokuun alun ja lokakuun alun välisenä aikana Koveron aukioloaikoina (emännät laskevat) on ollut viime vuosina vain 11 000–12 000. Kovero toimii tosin yhtenä puiston reittien lähtöpisteenä ja pihapiirin läpi kulkevia ei silloin ole laskettu Koveron kävijöiksi. Pihapiirin läpi kuljetaan myös aukioloaikojen ulkopuolella.

Taulukko 14. Käyntien alueellinen jakautuminen Seitsemisen kansallispuiston eri osissa. Käynnillä oli mahdollista vierailla useammassa paikassa.

Käyntikohde	kpl	%
Seitsemisen luontokeskus	406	76
Koveron perinnetila	339	63
Multiharjun vanha metsä	265	50
Kirkas-Soljanen	116	22
Muualla	109	20
Vastanneita yhteensä	**534**	

Taulukko 15. Kävijöiden muut kohteet Seitsemisen kansallispuistossa.

Muu käyntikohde	kpl
Eri ladut	1
Extreme center	1
Haukilampi	13
Hirviharju	2
Iso Kivijarvi (tulip.)	3
Iso Kivijärvi, Pitkäjärvi	5
Iso Seitsemisjärvi	2
Jauli (Jaulin kämppä)	2
Jääkausipolku	1
Karhukivi/haukilampi/Kovero	1
Kirkaslampi	10
Kirkaslampi, Pitkäjärvi	1
Kirkkaanlamminkangas	2
Lapinjärvi	1
Liesjärvi	6
Liesjärvi, Haukilampi	1
Liesijärvi, Pitkäjärvi	5
Liesjärvi+mylly	1
Lieslammen mylly	8
Lumikenkäkävely	1
Luontokierros	1
Luontopolut	1
Miilukangas	2
Mylly, Tuulimäki	2
Pitkäjärvi (kämppä)	16
Pitkäjärven kämppä, Kirkaslammen nuotiopaikka	1
Rajalan kämppä	1
Retkeily reiteillä (retkipolku)	2
Rysäslampi	1
Rysäslampi–Pitkäjärvi	1
Seitsemisjoki	1
Sikomaki	1
Sikomäki, Susikangas	1
Suot	1
Särkijärvi	1
Tervahautakangas	2
Tikanpuupolku	2
Vaellus lasten kanssa	1
Yhteensä	**105**

3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus

Seitsemisen kansallispuiston kävijätutkimukseen osallistuneista 79 % oli päiväkävijöitä ja 21 % yöpyi alueella vähintään yhden yön (taulukko 16). Lyhimmillään päiväkävijöiden käynti kesti alle tunnin ja pisimmillään 18 tuntia. Lyhimmillään kansallispuistossa yöpyjien käynti kesti yhden vuorokauden ja pisimmillään viisi vuorokautta. Sekä miehillä että naisilla lyhin vierailu puiston alueella kesti alle tunnin ja pisimmän vierailun kesto oli kummallakin sukupuolella viisi vuorokautta.

Oleskelun pituus Seitsemisen kansallispuistossa oli melko lyhyt: useimmat kävijöistä tekivät kansallispuistoon päiväretkiä, jotka kestivät yleisimmin kolme tuntia (moodi). Kansallispuistossa yöpyjiä oli noin viidennes kävijöistä, ja he viettivät puistossa useimmiten yhden vuorokauden (moodi). Päiväkävijät oleskelivat alueella keskimäärin noin neljä tuntia ja yöpyjät noin kaksi vuorokautta (taulukko 16).

Kun tarkastellaan Seitsemisen kansallispuiston ja sen lähialueen kävijöitä kokonaisuudessaan (liite 5, lähialueen kartta), oli päiväkävijöitä 44 % ja yöpyjiä 56 % (taulukko 17). Lyhimmillään päiväkävijöiden käynti kansallispuistossa ja lähialueella kesti alle tunnin ja pisimmillään 12 tuntia. Lyhimmillään kansallispuistossa yöpyjien käynti kesti yhden vuorokauden ja pisimmillään 100 vuorokautta. Sekä miehillä että naisilla lyhin vierailu puistossa ja sen lähialueella kesti alle tunnin ja pisin vierailu 100 vuorokautta. Yli 100 vuorokautta viipyneissä voidaan olettaa olevan lähialuerajauksen sisällä asuvia henkilöitä.

Kun tarkastellaan Seitsemisen kansallispuistossa ja sen lähialueella käyntien tyypillisyyttä, useimmat Seitsemisen ja sen lähialueen päiväkävijät viettivät alueella yhteensä kolme tuntia (moodi) ja yöpyjät kaksi vuorokautta (moodi). Keskimääräinen päiväkävijä oleskeli Seitsemisessä ja sen lähialueella yhteensä noin viisi (4,6) tuntia ja yöpyjä noin kuusi (5,6) vuorokautta. Vastauksista voidaan päätellä, että päiväkävijöille Seitseminen on yleensä ainoa kohde lähialueella, kun taas yöpyjät viettävät aikaa myös kansallispuiston ulkopuolella, esimerkiksi vuokramökillä tai omalla mökillä.

Ensimmäistä kertaa Seitsemisen kansallispuistossa vieraili kaksi viidesosaa (40 %) vastanneista, kun taas kolme viidesosaa (60 %) oli käynyt Seitsemisessä aikaisemminkin (taulukko 18). Naiset (42 %) olivat miehiä (36 %) hieman useammin alueella ensimmäistä kertaa. Keskimäärin kävijät olivat vierailleet Seitsemisen kansallispuistossa ensimmäisen kerran 15 vuotta aiemmin eli vuonna 1991 ja edellisen kerran kolme vuotta aiemmin eli vuonna 2003 (taulukko 19). Mediaani ensimmäiselle käynnille oli vuosi 1993 ja edelliselle käynnille vuosi 2005. Viimeisen viiden vuoden aikana kävijät olivat vierailleet Seitsemisessä keskimäärin 14 kertaa.

Taulukko 16. Päiväkävijöiden ja yöpyjien osuus sekä käynnin kesto (tunteja/vuorokausia) sukupuolen mukaan jaoteltuna Seitsemisen kansallispuistossa.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	386	79	3,7	3	3	0	18
Miehet	170	44	3,7			0	14
Naiset	202	52	3,6			0	18
Yöpyjät	105	21	1,8	2	1	1	5
Miehet	60	57	1,8			1	5
Naiset	43	41	1,9			1	5
Yhteensä	**491**						

Taulukko 17. Päiväkävijöiden ja yöpyjien osuus sekä käynnin kesto (tunteja/vuorokausia) Seitsemisen kansallispuistossa ja sen lähialueella yhteensä sukupuolen mukaan jaoteltuna.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	192	44	4,6	4	3	0	12
Miehet	86	45	4,8			0	12
Naiset	99	52	4,4			0	12
Yöpyjät	240	56	5,6	2	2	1	100
Miehet	111	46	4,2			1	100
Naiset	120	50	7,1			1	100
Yhteensä	**432**						

Taulukko 18. Vastanneiden käynnin toistuvuus Seitsemisen kansallispuistossa.

Käynnin toistuvuus	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ensikertaa alueella	74	36	93	42	178	40
Käynyt aikaisemmin	130	64	127	58	262	60
Yhteensä	**204**		**220**		**440**	

Taulukko 19. Vastanneiden aiempien Seitsemisen kansallispuistossa käyntien ajoittuminen.

Ensimmäinen ja viimeisin käynti alueella	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Ensimmäisen kerran käynyt								
Vuonna	248	1990,9	11,40	1950	1982	1993	2000	2006
Vuotta sitten	248	15,3	11,42	0	5	14	24	57
Viimeksi käynyt								
Vuonna	255	2003,1	4,80	1980	2003	2005	2006	2007
Vuotta sitten	255	3,1	4,76	0	0	1	3	26

Seitsemisessä yöpyjistä (115 vastaajaa) 83 vastasi yöpyvänsä omassa majoitteessa (laavu, teltta tms.), 20 asuntoautossa tai -vaunussa ja kuusi leirikeskuksessa sekä kuusi muualla (taulukko 20). Leirikeskuksessa yöpyjät yöpyivät puistossa keskimäärin 3,3 yötä (tosin vain kuusi vastaajaa), kun taas asuntoautossa tai -vaunussa, omassa majoitteessa (laavu, teltta tms.) ja muualla yöpyjät yöpyivät puistossa keskimäärin 1,5–1,6 yötä.

Seitsemisen lähialueella yöpyjistä (186 vastaajaa) 60 vastasi yöpyvänsä omassa mökissä ja 52 vuokramökissä (yhteensä 59 % kaikista lähialueella yöpyjistä) (taulukko 21). Kävijöistä 14 ilmoitti yöpyvänsä maatilamajoituksessa, seitsemän leirikeskuksessa, kuusi hotellissa, viisi asuntoautossa tai -vaunussa ja 42 jossain muualla. Omassa mökissä yöpyvät yöpyivät lähialueella keskimäärin lähes kaksi viikkoa (12,1 yötä). Leirikeskuksessa, vuokramökissä ja asuntoautossa tai -vaunussa yöpyvät yöpyivät lähialueella keskimäärin2,5 yötä. Maatilamajoituksessa yöpyjät yöpyivät lähialueella keskimäärin 1,8 yötä ja hotellissa yöpyjät keskimäärin 1,5 yötä. Muualla yöpyvät yöpyivät lähialueella keskimäärin 9,3 yötä.

Taulukko 20. Seitsemisen kansallispuistossa yöpyneiden yöpymistavat ja yöpymisvuorokausien lukumäärä (n = 115).

Yöpymistapa	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Asuntoautossa tai -vaunussa	20	1,6	0,93	1	1	1	2	4
Omassa majoitteessa (laavu, teltta tms.)	83	1,5	0,59	1	1	1	2	3
Leirikeskuksessa	6	3,3	1,03	2	2	4	4	4
Muualla	6	1,5	0,55	1	1	2	2	2

Taulukko 21. Seitsemisen lähialueella yöpyneiden yöpymistavat ja yöpymisvuorokausien lukumäärät (n = 186).

Yöpymistapa	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Hotellissa	6	1,5	0,84	1	1	1	2	3
Vuokramökissä	52	2,5	1,65	1	1	2	3	9
Omassa mökissä	60	12,1	20,16	1	3	6	10	100
Asuntoautossa tai -vaunussa	5	2,4	0,89	2	2	2	2	4
Leirikeskuksessa	7	2,6	2,07	1	1	1	4	6
Maatilamajoituksessa	14	1,8	0,97	1	1	2	2	4
Muualla	42	9,3	25,54	1	1	2	4	100

3.2.5 Saapuminen alueelle

Kävijät saapuivat Seitsemisen kansallispuistoon useimmiten henkilöautolla (n. 85 %) (taulukko 22). Henkilöautolla ja asuntovaunulla tai matkailuautolla kansallispuistoon saapui viisi prosenttia vastanneista. Tilausbussilla (ryhmämatka) saapui neljä prosenttia ja linja-autolla kolme prosenttia vastanneista. Junalla vastanneista ilmoitti tulleensa kaksi prosenttia ja lentokoneella yksi prosentti.

Muut kuin listassa mainitut kulkuneuvot on lueteltu taulukossa 23. Muilla kulkuneuvoilla oli saapunut neljä prosenttia vastanneista. Muita käytettyjä kulkuneuvoja olivat mm. polkupyörä, moottoripyörä, laiva, pikkubussi ja taksi.

Kävijöiltä tiedusteltiin myös viimeksi käytettyä kulkuneuvoa. Kysymykseen oli vastannut vain 182 kävijää, joiden vastausten mukaan 81 %:lla viimeisin kulkuneuvo oli henkilöauto (taulukko 24). Seitsemän prosenttia vastanneista oli käyttänyt viimeksi henkilöautoa ja asuntovaunua tai matkailuautoa, kolme prosenttia tilausbussia (ryhmämatka), kaksi prosenttia linja-autoa ja kahdeksan prosenttia jotain muuta kulkuneuvoa. Kysymyksen alhainen vastausprosentti voi johtua siitä, että kysymys saattaa jäädä huomaamatta, ja siitä, että useimmat kävijät tulivat puistoon vain yhdellä kulkuneuvolla, jolloin he kokivat viimeisin kulkuneuvo -kohtaan vastaamisen turhaksi.

Taulukko 22. Kulkuneuvot, joita vastanneet käyttivät matkallaan Seitsemisen kansallispuistoon. Matka on voitu tehdä useammalla kulkuneuvolla.

Kulkuneuvo	kpl	%
Henkilöauto	459	85
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	26	5
Linja-auto	18	3
Tilausbussi (ryhmämatka)	23	4
Juna	11	2
Lentokone	7	1
Jokin muu	22	4
Yhteensä	**537**	

Taulukko 23. Vastanneiden ilmoittamat muut kulkuneuvot, joita he käyttivät matkallaan Seitsemisen kansallispuistoon.

Kulkuneuvo muu	kpl
Jalkaisin, hevosella ja ralliautolla	1
Laiva	2
Moottoripyörä	5
Pikkubussi	2
Polkupyörä	10
Taksi	2
Yhteensä	**22**

Taulukko 24. Viimeisin kulkuneuvo, jota vastaajat olivat käyttäneet matkallaan Seitsemisen kansallispuistoon.

Viimeisin kulkuneuvo	kpl	%
Henkilöauto	147	81
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	13	7
Linja-auto	3	2
Tilausbussi (ryhmämatka)	5	3
Jokin muu	14	8
Yhteensä	**182**	**100**

Vastanneista noin 89 % oli saapunut Seitsemiseen kesä-lokakuussa ja 12 % helmi-maaliskuussa (kuva 7). Prosenttiosuuksista ei voida kuitenkaan päätellä Seitsemisen kävijöiden jakautumista koko vuoden ajalle, koska kävijätutkimusta ei tehty ympäri vuoden.

Kesäkaudella 2006 ja talvikaudella 2007 Seitsemisen kansallispuiston kävijät saapuivat alueelle useimmiten viikonloppuna: lauantaina (19 % vastanneista) ja sunnuntaina (17 % vastanneista) (kuva 8). Viikonlopun jälkeen seuraavaksi eniten kävijät saapuivat alueelle tiistaina (14 %) ja lähes yhtä usein keskiviikkona, torstaina ja perjantaina (13 % jokaisena päivänä). Maanantaina kävijöitä saapui alueelle 11 % vastanneista. Noin neljä viidesosaa (82 %) kävijöistä saapui Seitsemiseen klo 10:n ja 16:n välillä (taulukko 25). Vastanneista 29 % saapui klo 10–12, 36 % klo 12–14 ja 17 % klo 14–16.

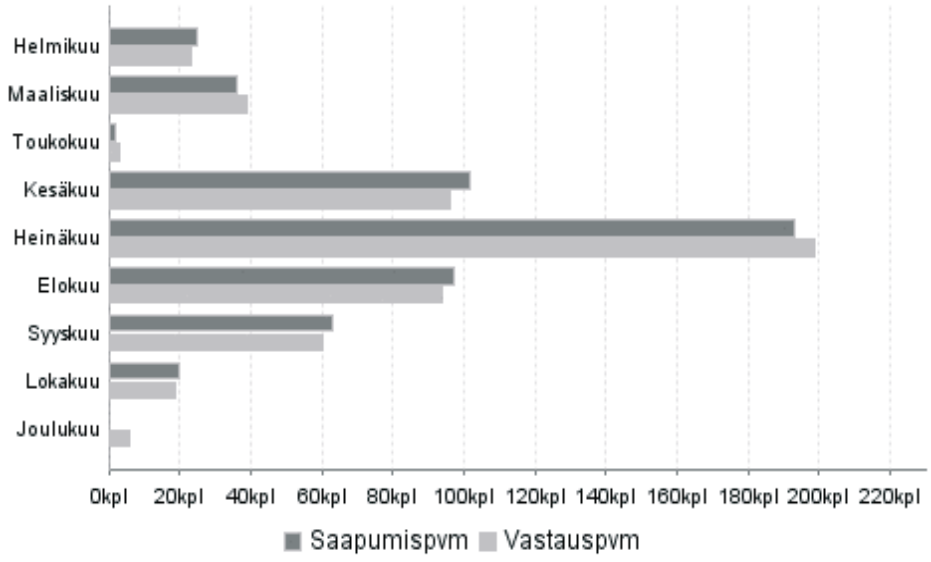

Kuva 7. Seitsemisen kansallispuistoon saapuminen ja kyselyyn vastaaminen kuukausittain (n = 539).

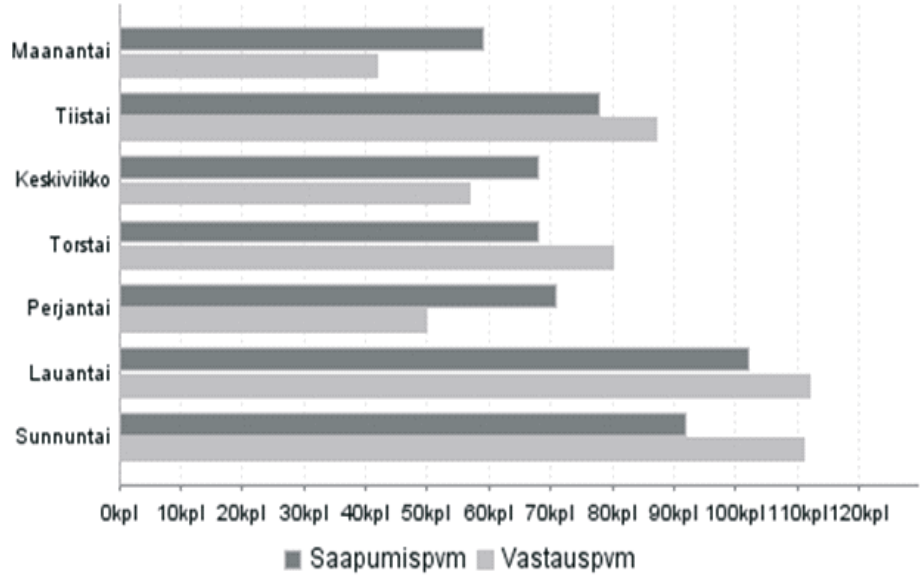

Kuva 8. Seitsemisen kansallispuistoon saapuminen ja kyselyyn vastaaminen viikonpäivittäin. Saapumispäivämäärä (n = 530) ja vastauspäivämäärä (n = 519).

Taulukko 25. Vastaajien saapuminen alueelle vuorokauden ajan mukaan.

Kellonaika	Saapumispvm		Vastauspvm	
	kpl	%	kpl	%
8:00–9:59	30	6	2	0
10:00–11:59	154	29	80	15
12:00–13:59	192	36	192	37
14:00–15:59	88	17	155	30
16:00–17:59	34	6	72	14
18:00–19:59	18	3	17	3
20:00–21:59	8	2	1	0
22:00–7:59	6	1		
Yhteensä	**530**	**100**	**519**	**100**

3.2.6 Käyntiin liittyvä rahankäyttö

Rahankäyttöä kuvaillaan mediaanin ja keskiarvon avulla. Mediaani on keskimmäinen havainto, joka jakaa aineiston kahteen yhtä suureen osaan. Vastaajia pyydettiin arvioimaan omat henkilö-kohtaiset kulunsa sekä oma osuutensa seurueen yhteisesti maksamista kuluista yhteenlaskettuina. Kuluiksi oli tarkoitus ilmoittaa koko matkaan käytettävä summa eli kaikki ne kulut, joita vastaajil-la oli kotiovelta lähtemisen jälkeen. Tarkoituksena ei siis ollut laskea ainoastaan Seitsemisen kansallispuistoa koskevia kuluja. Keskimäärin Seitsemisessä vieraillut kulutti rahaa matkaansa noin 87 euroa (taulukko 26). Mediaaniarvoksi rahankulutukselle saatiin 25,50 euroa. Rahankäyttökysymyksen ongelmakohta oli se, että kävijöiden piti ilmoittaa matkansa kokonaiskilometrimäärä, mikäli he tulivat puistoon henkilöautolla. Todellisuudessa osa kävijöistä oli tulkinnut kysymyksen väärin ja ilmoittanut vain matkan yhdensuuntaiset kilometrit, mikä vähentää kävijöiden todellisia kilometrikustannuksia.

Alhainen mediaanin arvo verrattuna keskiarvoon kertoo siitä, että kävijöiden rahankäyttömäärät vaihtelevat huomattavasti keskenään. Puolet vastanneista käyttää rahaa matkaan vähemmän kuin 25,50 euroa, kun taas osa kävijöistä käyttää rahaa huomattavasti enemmän.

Rahankäyttöön liittyviä vastauksia on tutkittu tarkemmin Metsähallituksen ja Metsäntutkimuslaitoksen yhteistyössä tekemässä paikallistaloudellisten vaikutusten selvityksessä. Näiden perusteella laskettujen ennakkoarvioiden mukaan kansallispuiston kävijät toivat Seitsemisen alueelle yhteensä noin 1 145 000 euroa (sisältää alv:n) vuonna 2006 (Jonna Berghäll, henk.koht. tiedonanto 2007). Luku on laskettu kesäkauden kävijätutkimuksen vastausten perusteella eikä se sisällä alueellisia kerrannaisvaikutuksia.

Taulukko 26. Käyntiin liittyvä rahankäyttö.

Menot yhteensä	€/käynti	Luottamusväli (95 %)
Keskiarvo	86,77	69–105
Mediaani	25,50	

3.2.7 Tietolähde

Kävijöiltä tiedusteltiin, mistä he olivat saaneet tietoa alueesta. Vastanneista 45 % ilmoitti, että Seitseminen oli hänelle entuudestaan tuttu (taulukko 27). Vastanneista 40 % oli saanut tietoa tuttavilta, ystäviltä tai sukulaisilta. Kolmasosa (33 %) vastanneista oli käynyt Metsähallituksen verkkosivuilla (luontoon.fi tai metsa.fi). Noin viidesosa (22 %) vastanneista oli saanut tietoa alueesta luontokeskuksesta ja 16 % esitteistä tai oppaista (retkeilyopas). Vastanneista 5 % oli saanut tietoa muilta kuin Metsähallituksen verkkosivuilta, 4 % televisio- tai radio-ohjelmasta tai lehtiartikkeleista ja 5 % jostain muusta kuin listan vaihtoehtotietolähteistä. Muut tietolähteet on koottu taulukkoon 28. Eri tietolähteiden prosenttiosuudet ovat todennäköisesti todellisuutta alhaisemmat, koska moni rastitti vain kohdan ”paikka on minulle entuudestaan tuttu”, vaikka olisi saanut tai hankkinut tietoa muualtakin.

Taulukko 27. Tietolähteet, joista vastaajat olivat saaneet tietoa Seitsemisen kansallispuistosta.

Tietolähde	kpl	%
Metsähallituksen luontokeskuksesta tai asiakaspalvelupisteestä	117	22
Tuttavilta, ystäviltä tai sukulaisilta	211	40
Metsähallituksen www-sivuilta (www.metsa.fi tai www.luontoon.fi)	173	33
Muilta www-sivuilta	29	5
Esitteistä tai oppaista (retkeilyopas ym.)	86	16
TV / radio-ohjelmista tai lehtiartikkeleista	23	4
Seudun matkailutoimistosta tai matkailuinfosta	14	3
Alueen yrityksiltä (esim. Ohjelmapalvelut, majoitus)	4	1
Paikka on minulle entuudestaan tuttu	241	45
Muualta	29	5
Yhteensä	**530**	

Taulukko 28. Vastanneiden ilmoittamat muut tietolähteet.

Muu tietolähde	kpl
GT-kartta (tiekartta)	4
GT Pyöräilykartta	1
Itse opittu	1
Kartasta	2
Keuruun Latu	1
Kirja	1
Koulu	3
Koulutus, eräopas Kuusamo/Muonio	1
Kurun metsäkurssilla 1980	1
Luonto-liitto	2
Matkatoimisto	1
Omat vierailut	1
Opettajat	1
Partio	2
Tein 1990-luvulla alussa kuvareportaasin Apu-lehteen puistosta.	1
Tienvarsimainokset	1
Tulemalla paikalle	1
Työtoveri	1
Varalan urheiluopisto	1
Yhdistyksen puheenjohtaja	1
Yhteensä	**28**

3.2.8 Kävijöiden retkeilykokemus yleisemmin

Seitsemisen kansallispuiston kävijöiltä tiedusteltiin, kuinka paljon he ovat retkeilleet muualla viimeisten 12 kuukauden aikana. Vastanneista 67 % oli tehnyt yhdestä kolmeen päiväkäyntiä, 16 % neljästä kuuteen päiväkäyntiä, 15 % kymmenen päiväkäyntiä tai enemmän ja 2 % seitsemästä yhdeksään päiväkäyntiä (taulukko 29). Vastanneista 80 % oli tehnyt yhdestä kolmeen yökäyntiä, 11 % neljästä kuuteen yökäyntiä, 6 % kymmenen yökäyntiä tai enemmän ja 3 % seitsemästä yhdeksään yökäyntiä. Yleisimmin päiväkävijät olivat tehneet yhdestä kolmeen päiväkäyntiä ja yöpyjät yhdestä kolmeen yökäyntiä. Yleisimpien vastausten jälkeen (yhdestä kolmeen päiväkäyntiä ja yhdestä kolmeen yökäyntiä) oli yleistä, että kävijät olivat tehneet huomattavasti enemmän sekä päivä- että yökäyntejä. Kävijöitä (55), jotka olivat tehneet kymmenen päiväkäyntiä tai enemmän oli lähes yhtä paljon kuin kävijöitä (57), jotka olivat tehneet neljästä kuuteen päiväkäyntiä.

Kävijöiltä tiedusteltiin myös, millaisia retkiä he ovat tehneet viimeisten viiden vuoden aikana. Eniten vastanneet olivat tehneet lyhyitä (alle 10 km) omatoimisia retkiä merkityillä reiteillä tai tutussa maastossa (63 % 476:sta kysymykseen vastanneesta, taulukko 30). Vastanneista 48 % oli tehnyt omatoimisia retkiä merkittyjen reittien ulkopuolella ja 45 % oli tehnyt pitkiä (yli 10 km) omatoimisia retkiä merkityillä reiteillä. Vastanneista 15 % oli osallistunut opastetulle retkelle ja 8 % ilmoitti tehneensä muunlaisia retkiä (taulukko 31). Taulukossa 30 muunlaisia retkiä on 33 erilaista, koska neljä muuta retkeä liittyivät Seitsemiseen. Kävijöiden vastauksista voidaan päätellä, että Seitsemisen kävijöihin kuuluu sekä ns. tavallisia alueeseen tutustuvia matkailijoita että kävijöitä, jotka harrastavat retkeilyä ja maastoyöpymisiä.

Taulukko 29. Vastanneiden retkeilykokemus muissa kansallispuistoissa, retkeilyalueilla tms. viimeisten 12 kk:n aikana.

Käyntien lkm	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Päiväkäynnit (n = 365)						
1–3 päiväkäyntiä	111	48	124	55	244	51
4–6 päiväkäyntiä	24	10	29	13	57	12
7–9 päiväkäyntiä	4	2	5	2	9	2
10 päiväkäyntiä tai enemmän	28	12	26	12	55	12
Yöpymiskäynnit (n = 109)						
1–3 yökäyntiä	50	21	36	16	87	18
4–6 yökäyntiä	8	3	3	1	12	3
7–9 yökäyntiä	3	1			3	1
10 yökäyntiä tai enemmän	5	2	2	1	7	1

Taulukko 30. Kävijöiden retkeilykokemukset viimeisten 5 vuoden aikana. Vastaukseen on voinut merkitä useamman retkityypin.

Retkityyppi	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Omatoimisia retkiä merkittyjen reittien ulkopuolella	112	52	107	44	228	48
Pitkiä (yli 10 km) omatoimisia retkiä merkityillä reiteillä	101	47	103	42	214	45
Lyhyitä (alle 10 km) omatoimisia retkiä merkityillä reiteillä tai tutussa maastossa	124	57	171	70	302	63
Osallistunut opastetulle retkelle	29	13	40	16	72	15
Muu	18	8	17	7	37	8
Vastanneita yhteensä	**216**		**243**		**476**	

Taulukko 31. Vastanneiden ilmoittamat muut retkityypit.

Retkityyppi muu	kpl
1 kk Euroopassa	1
Annapurna round, Everest base camp	1
Erämaavaelluksia / kalastus Lapissa	2
Helsingin latu Lappi	1
Hiihto ja sienestys	1
Isojärvi	1
Järjestänyt retkiä esim. työporukalle	1
Junaretket	1
Kaikenlaisia, mitä mieleen tulee ja ilmat sallii	1
Koulun n. 3–8 pv:n reissuja	1
Kouluretkellä	1
Marjastus	2
Melonta / canoeing	4
Metsästys	1
Näyttely, seminaarit	1
Opastanut retkiä	1
Perinnenäytökset	1
Puolustusvoimain leirejä	1
Pyöräretket	1
Päiväkotireissuja	1
Retket ulkomailla	1
Ryhmäliikunta	1
Srk:n vaellus	1
Telttaretki leirintäalueelle	1
Telttasafari Tansaniassa	1
Tour in Alps	1
Ulkomailla (Ranska)	1
Vetänyt partioretkiä	1
Yhteensä	**33**

3.3 Kävijätyytyväisyys

3.3.1 Käynnin tarkoitus

Vastaajat pitivät luonnon kokemista, maisemia, rentoutumista, poissa melusta ja saasteista olemista sekä yhdessäoloa oman seurueen kanssa tärkeimpinä virkistysmotiiveinaan käynnillään Seitsemisen kansallispuistossa (kuva 9). Uusiin ihmisiin tutustuminen oli virkistysmotiiveista vähiten merkittävä. Jännityksen kokeminen oli toiseksi vähiten merkittävä virkistysmotiivi Seitsemisessä.

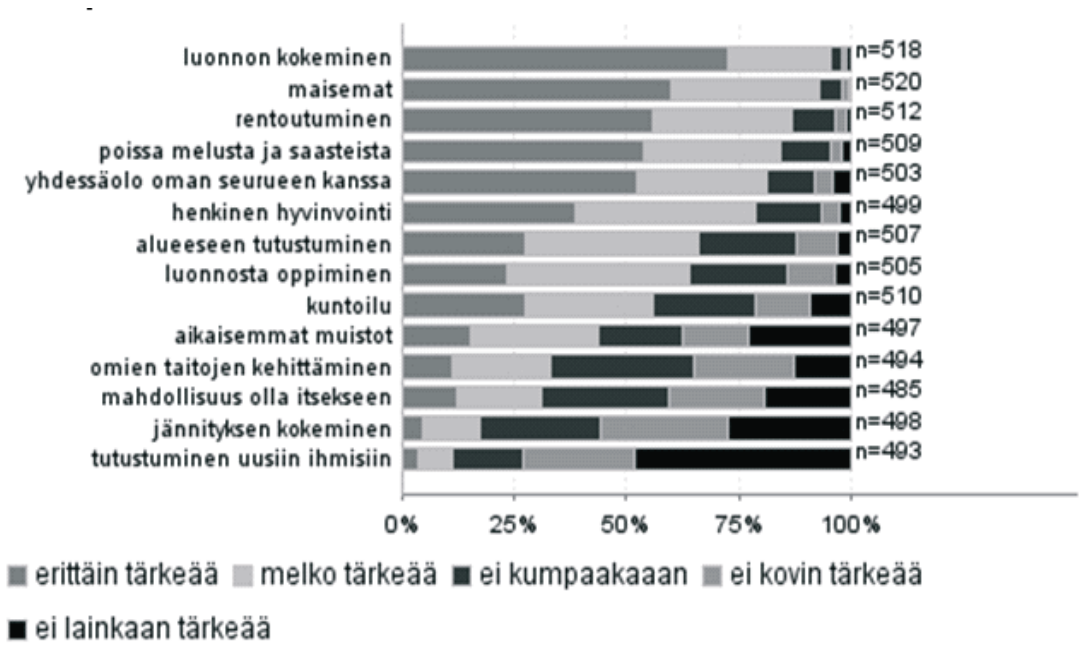

Kuva 9. Kävijöiden virkistysmotiivit Seitsemisen kansallispuistossa, %-jakauma.

3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta

Vastanneet olivat käyttäneet palvelurakenteista eniten pysäköintipaikkoja (95 %), tiestöä (94 %), maantienvarsien opastusta (89 %) ja reittien opastetauluja (85 %) sekä arvioineet useimmiten myös yleistä siisteyttä (92 %) ja maiseman vaihtelevuutta (90 %) (taulukko 32). Vähiten oli käytetty telttailupaikkoja (34 %).

Palvelurakenteita käyttäneistä kävijöistä 87 % piti Metsähallituksen pysäköintipaikkoja ja kulttuuriperintökohteita erittäin hyvinä tai melko hyvinä. Luontokeskuksen palveluita piti erittäin hyvinä tai melko hyvinä 85 % kävijöistä, polku- ja latureitistöä 84 % kävijöistä, polku- ja latuviitoituksia 82 % kävijöistä ja reittien opastetauluja 80 % kävijöistä. Yleisen siisteyden 92 % vastanneista arvioi joko erittäin hyväksi tai melko hyväksi. Yleinen turvallisuus ja maiseman vaihtelevuus oli 85 %:n mielestä joko erittäin hyvä tai melko hyvä. Seitsemisen kansallispuiston palvelurakenteiden arvostelut käyvät ilmi taulukosta 32 ja kuvasta 10.

Eniten huonoja arvosteluja sai osakseen jätehuollon toteutus ja ohjaus, jonka kahdeksan prosenttia vastanneista arvioi melko huonoksi ja kaksi prosenttia erittäin huonoksi. Tulos voi kertoa siitä, että osa kävijöistä kritisoi roskatonta retkeilyä eli roskien viemistä itse pois kansallispuistosta. Telttailupaikkoja piti melko huonona seitsemän prosenttia ja erittäin huonona kaksi prosenttia vastanneista.

Maantienvarsien opastusta piti melko huonona seitsemän prosenttia ja erittäin huonona yksi prosentti vastanneista. Erityistarpeiden huomioonottamisen arvioi melko huonoksi kahdeksan prosenttia vastanneista. Metsähallituksen aluetta koskevat verkkosivut arvioi melko huonoiksi viisi prosenttia ja erittäin huonoiksi kaksi prosenttia vastanneista sekä tiestön melko huonoksi kuusi prosenttia ja erittäin huonoksi yksi prosentti vastanneista. Polttopuut olivat neljän prosentin mielestä melko huonoja ja kahden prosentin mielestä erittäin huonoja, kun taas viisi prosenttia vastanneista arvioi keittokatokset melko huonoiksi ja yksi prosentti erittäin huonoiksi. Reittien ja rakenteiden turvallisuutta piti melko huonona viisi prosenttia, maiseman vaihtelevuutta kaksi prosenttia ja yleistä turvallisuutta sekä yleistä siisteyttä yksi prosentti vastanneista.

Taulukko 32. Vastanneiden mielipiteet Seitsemisen kansallispuiston palveluiden laadusta.

Palvelu tai ympäristötekijä	Käyttänyt ja arvioinut		Arviointi, %					Keskiarvo	Ei käyttänyt
	n	%	erittäin huono	melko huono	keskinkertainen	melko hyvä	erittäin hyvä		n
Pysäköintipaikat	506	95	0	1	12	45	42	4,3	28
Tiestö	501	94	1	6	27	47	20	3,8	29
Reittien opastetaulut	456	85	1	4	15	47	33	4,1	62
Polku- ja/tai latureitistö	402	75	0	1	15	45	39	4,2	105
Polku- ja/tai latuviitoitukset	379	71	0	3	14	50	32	4,1	120
Tulentekopaikat ja laavut	332	62	1	3	19	47	31	4,0	181
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	298	56	2	4	16	38	41	4,1	211
Yleisökäymälät	339	63	1	4	20	42	33	4,0	171
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	308	58	2	8	27	44	19	3,7	192
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	334	62	0	8	24	51	17	3,8	161
Telttailupaikat	180	34	2	7	30	41	20	3,7	315
Keittokatokset	261	49	1	5	21	43	30	4,0	236
Esitteet ja opaskirjat	376	70	1	3	20	45	31	4,0	135
Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut (www.luontoon.fi ja www.metsa.fi)	222	41	2	5	16	45	33	4,0	270
Luontokeskuksen, -talon tai -tuvan palvelut	368	69	1	3	11	49	36	4,2	130
Maantienvarsien opastus	475	89	1	7	15	45	32	4,0	37
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	255	48	0	4	24	50	22	3,9	245
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	427	80	0	5	19	54	22	3,9	85
Yleinen turvallisuus	444	83	0	1	14	53	32	4,1	62
Yleinen siisteys	490	92	0	1	7	44	48	4,4	31
Maiseman vaihtelevuus	483	90	0	2	13	42	43	4,3	38
Kulttuuriperintökohteet	369	69	1	1	11	40	47	4,3	126
Jokin muu	17	3	12	18	29	18	24	3,2	42
Lomakkeita yhteensä	**535**								

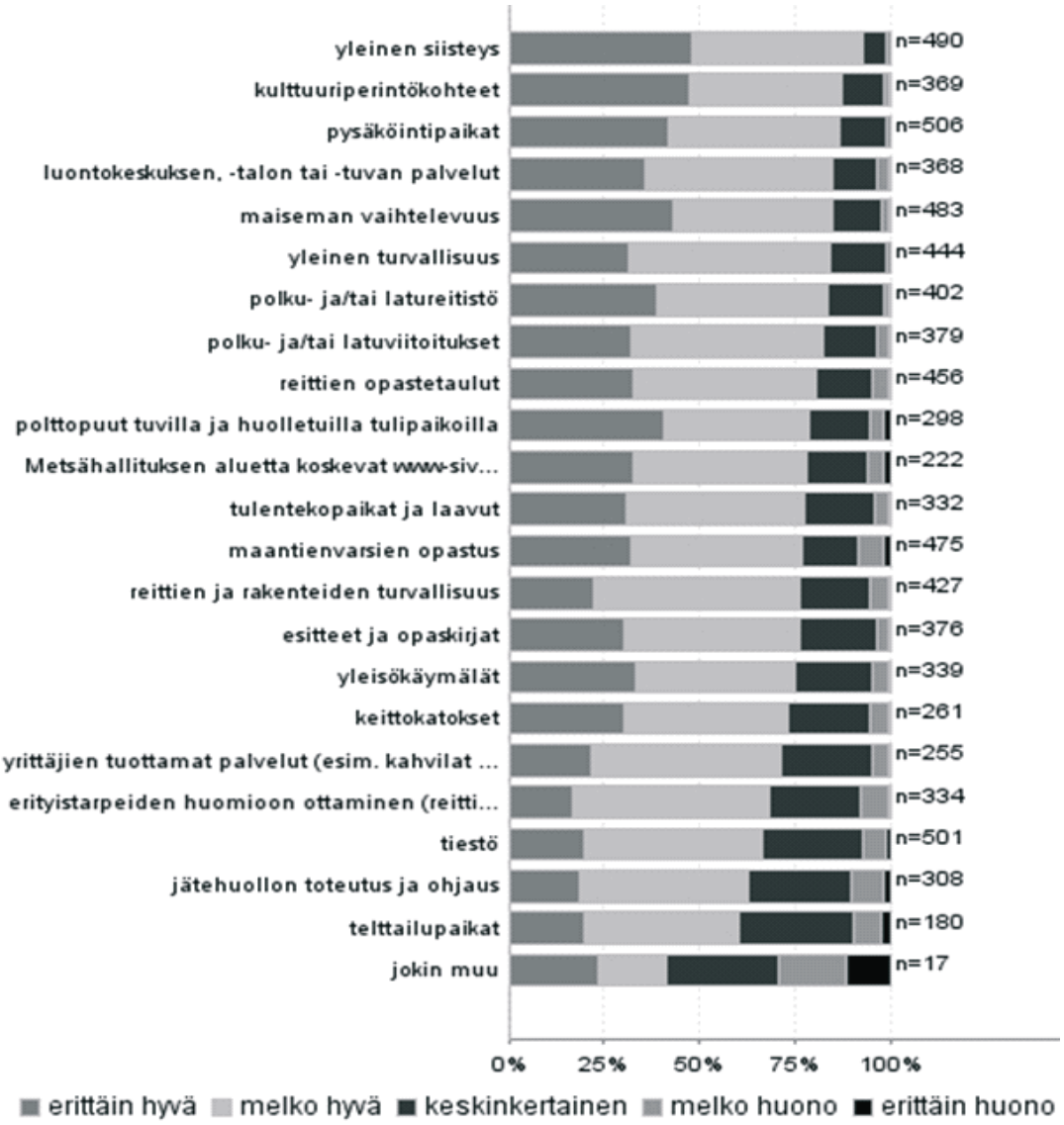

Kuva 10. Kävijöiden mielipiteet Seitsemisen kansallispuiston palveluista.

Kävijöiltä pyydettiin mielipiteitä myös alueen palveluiden ja rakenteiden määrästä. Suurin osa vastanneista oli joko erittäin tyytyväisiä (33 %) tai melko tyytyväisiä (58 %) palveluiden ja rakenteiden määrään (taulukko 33).

Liian suuriksi erilaisten palvelujen määrän merkitsivät vain muutamat vastaajat (kuva 11). Liian pieniksi määrältään koettiin etenkin jätehuollon toteutus ja ohjaus (22 %), tulentekopaikat ja keittokatokset (kumpikin 19 %) ja telttailupaikat (15 %).

Taulukko 33. Vastanneiden kokonaistyytyväisyys Seitsemisen kansallispuiston palveluiden määrään.

Palvelu	Käyttänyt ja arvioinut		Arviointi, %					Keskiarvo	Ei käyttänyt
	n	%	erittäin tyytymätön	melko tyytymätön	ei kumpikaan	melko tyytyväinen	erittäin tyytyväinen		n
Tyytyväisyys palveluiden määrään kokonaisuudessaan	480	100	0	1	9	58	33	4,2	0

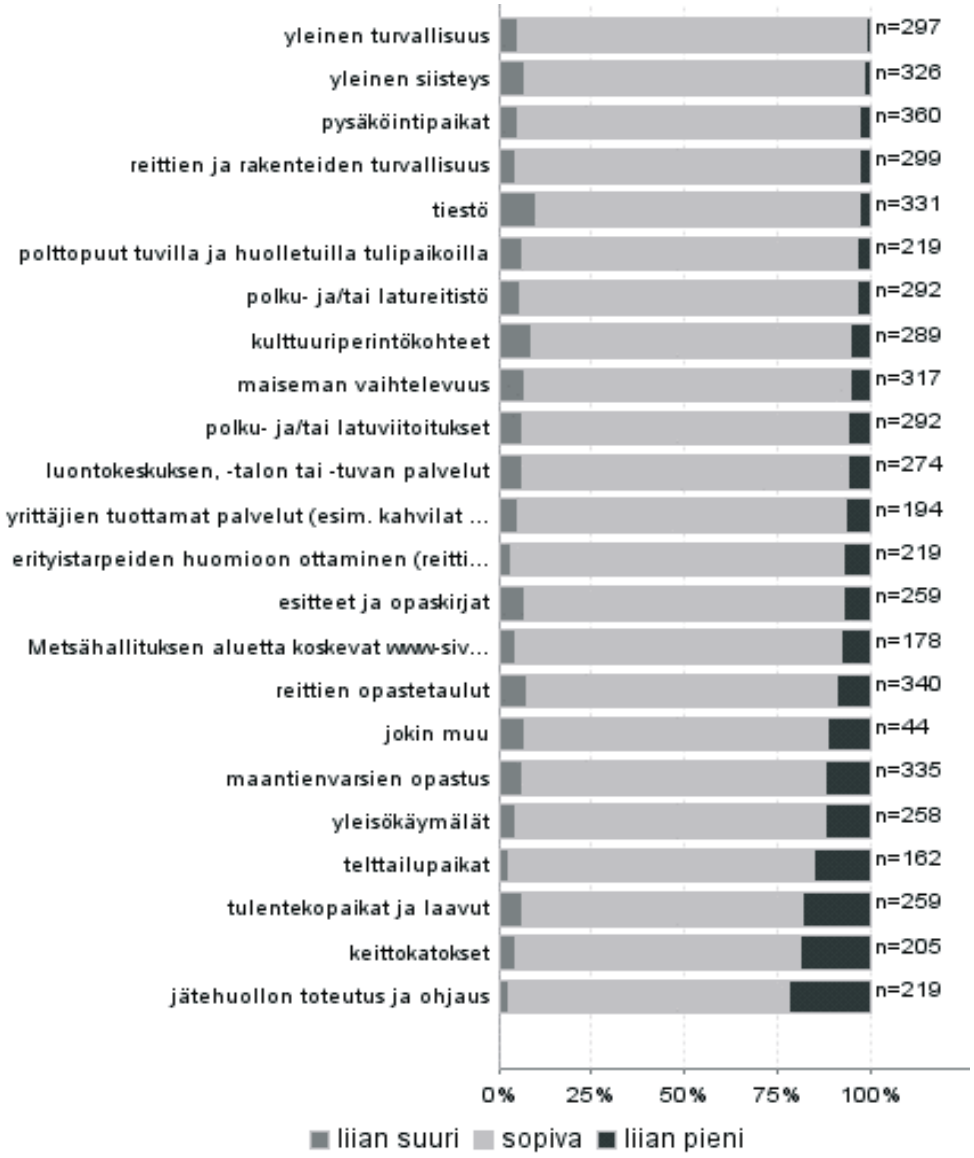

Kuva 11. Kävijöiden mielipiteet Seitsemisen palveluiden määrästä, % -osuudet.

3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen

Kävijöitä pyydettiin arvioimaan ennakko-odotustensa täyttymistä muutamien asioiden suhteen asteikolla 1–5 (1 = ennakko-odotukset täyttyivät erittäin huonosti ja 5 = ennakko-odotukset täyttyivät erittäin hyvin). Luonnonympäristöön kohdistuneet ennakko-odotukset vastasivat parhaiten todellisuutta Seitsemisessä vastanneiden mielestä. Vastanneista 95 % oli sitä mieltä, että luonnonympäristö vastasi ennakko-odotuksia erittäin hyvin tai melko hyvin (kuva 12). Kysymykseen vastanneista 86 % koki reittien ja rakenteiden vastaavan heidän ennakko-odotuksiaan joko erittäin hyvin tai melko hyvin. Harrastusmahdollisuudet olivat vastanneet 76 %:n ennakko-odotuksia erittäin hyvin tai melko hyvin. Sen sijaan kaksi prosenttia vastanneista koki, että harrastusmahdollisuudet olivat vastanneet melko huonosti heidän ennakko-odotuksiaan, ja yksi prosentti vastanneista arvioi reittien ja rakenteiden vastanneen melko huonosti heidän ennakko-odotuksiaan.

Kokemusten ja ennakko-odotusten vastaavuudelle laskettiin keskiarvot. Keskiarvoksi sille, kuinka kyselytutkimukseen vastanneiden kokemukset puistossa vastasivat heidän ennakko-odotuksiaan, saatiin luonnonympäristölle 4,55, reiteille ja rakenteille 4,25 ja harrastusmahdollisuuksille 4,04 (kuva 13).

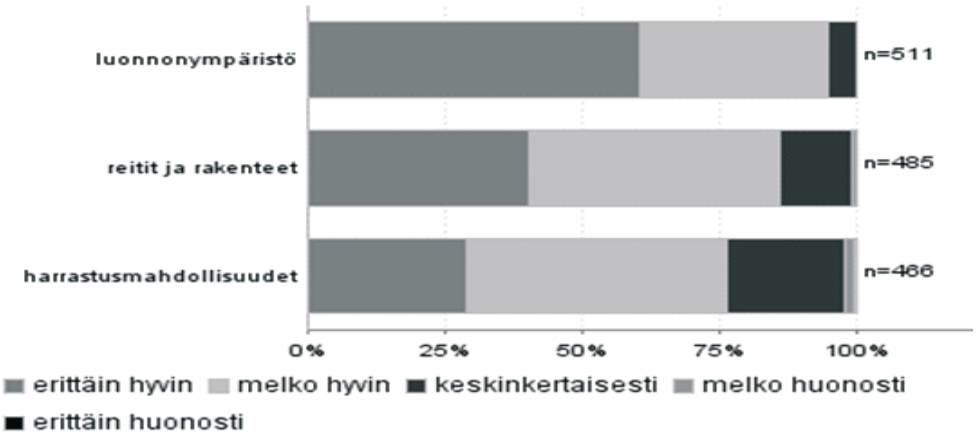

Kuva 12. Vastanneiden ennakko-odotusten täyttyminen Seitsemisen kansallispuistossa.

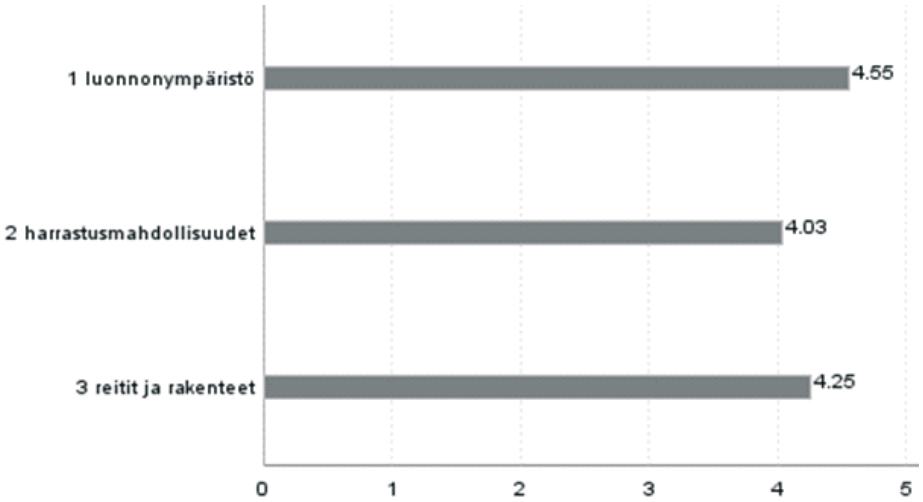

Kuva 13. Vastanneiden ennakko-odotusten täyttyminen Seitsemisen kansallispuistossa. Keskiarvot asteikolla 1–5, jossa 1 = erittäin huonosti, 5 = erittäin hyvin. (n = 466–511).

3.3.4 Vastanneiden käyntiä häiritsevät tekijät

Vastaajia pyydettiin arviomaan, kuinka paljon eräät asiat olivat häirinneet heitä käynnillä Seitsemisen kansallispuistossa. Arviointi suoritettiin asteikolla 1–5 niin, että 5 = häirinnyt erittäin vähän ja 1 = häirinnyt erittäin paljon. Luonnonympäristön käsittely ja liiallinen kävijämäärä häiritsivät kumpikin kolmea prosenttia kävijöistä melko paljon ja yhtä prosenttia erittäin paljon (kuva 14). Muiden kävijöiden käyttäytyminen oli häirinnyt kahta prosenttia kävijöistä melko paljon ja yhtä prosenttia erittäin paljon. Maaston kuluneisuus oli häirinnyt kolmea prosenttia kävijöistä melko paljon. Vähiten kävijöitä oli häirinnyt maaston roskaantuneisuus, joka oli häirinnyt melko paljon yhtä prosenttia kävijöistä ja erittäin paljon yhtä prosenttia kävijöistä.

Vastanneista 78 henkilöä ilmoitti, että lisäksi jokin muu tekijä oli häirinnyt heitä Seitsemisessä. On kuitenkin huomioitava, että 78:sta henkilöstä 60 % oli vastannut, että tekijä ei ollut häirinnyt heitä lainkaan, jolloin vain noin 31:tä henkilöä jokin tekijä oli häirinnyt oikeasti. Vastanneista kuitenkin vain 23 henkilöä ilmoitti syyn siihen, mikä tekijä oli häirinnyt heitä kansallispuistossa käynnin aikana. Muita vastanneita häiritseviä tekijöitä olivat erityisesti kuluneet tai huonokuntoiset pitkospuut (neljä kappaletta), kaivinkone tai metsätyökone ja meteli tai metsätyöt ilmeisesti jokaisessa neljässä vastauksessa Koveron alueella. Muut häirinneet tekijät on lueteltu taulukossa 34.

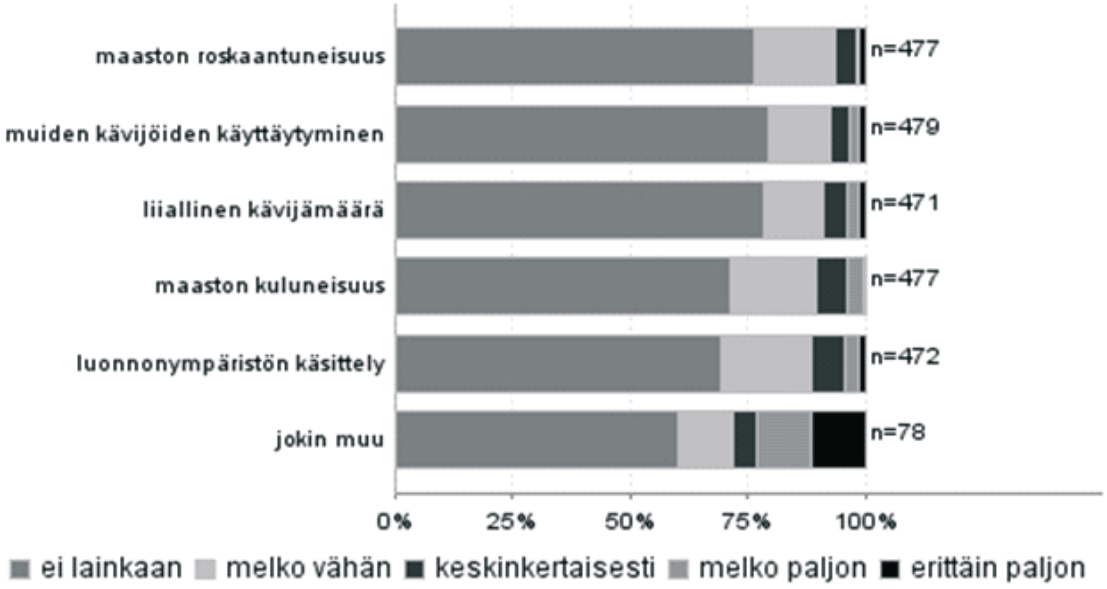

Kuva 14. Vastanneita Seitsemisen kansallispuistossa häirinneet tekijät.

Taulukko 34. Muut kyselyyn vastanneita häirinneet tekijät.

Häiriö muu	kpl
Alueen pienuus	1
Asfalttitie	1
Epätarkat opasteet vs. luontokeskuksen neuvot (palvelu kyllä ystävällistä)	1
Hakkuualueet aivan kansallispuiston rajan tuntumassa	1
Huonokuntoiset, kuluneet, lahot pitkospuut	4
Huonokuntoisuus, vanhentunut ja ummehtunut, ei luoksetuleva opas	1
Huonot opasteet	1
Hyttyset!	1
Ilves puuttuu	1
Kahvilan tarjonta	1
Kaivinkone	1
Kirkaslammin nuotiopaikan "seinäkirjoitukset"	1
Liikaa autoteitä	1
Merkittyjen reittien viittojen vähäisyys	1
Meteli koveron suunnasta. Ilmeisesti jokin rakennustyö.	1
Metsätyökoneet / metsätyöt Koverolla	2
Niittämätön piha (ei siisti nyt)	1
Sorsastus vieressä	1
Tietyö	1
Yhteensä	**23**

3.3.5 Kävijätyytyväisyysindeksi

Seitsemisen kansallispuiston valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi on 4,23 (kuva 15 ja taulukko 35). Lukuun on laskettu mielipiteet palveluista, mielipiteet ympäristön laadusta, ennakko-odotusten toteutuminen sekä käyntiä häiritsevät tekijät keskiarvona. Eri osa-alueiden erilliset keskiarvot ovat melko hyvät eli 4,62 häiriötekijöille, 4,28 ennakko-odotuksille, 4,27 ympäristön laadulle sekä 4,02 palveluille. Arvosana 5 tarkoittaa erittäin hyvää ja arvosana 1 erittäin huonoa.

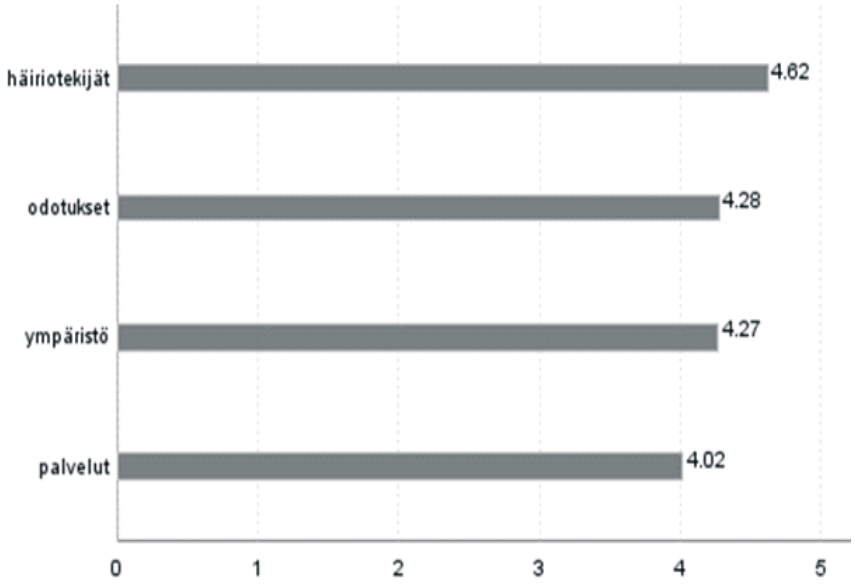

Kuva 15. Kävijätyytyväisyyteen liittyvien osatekijöiden keskiarvot (1= erittäin huono, ... 5 = erittäin hyvä) Seitsemisen kansallispuistossa.

Taulukko 35. Kävijätyytyväisyyden osatekijät Seitsemisen kansallispuistossa. Asteikko 1 = erittäin huono .... 5 = erittäin hyvä.

Palvelut		Ympäristö		Odotukset		Häiriötekijät	
Pysäköintipaikat	4,27	Yleinen turvallisuus	4,15	Luonnonympäristö	4,55	Maaston kuluneisuus	4,57
Tiestö	3,78	Yleinen siisteys	4,39	Harrastusmahdollisuudet	4,03	Maaston roskaantuneisuus	4,67
Reittien opastetaulut	4,08	Maiseman vaihtelevuus	4,26	Reitit ja rakenteet	4,25	Luonnonympäristön käsittely	4,53
Polku- ja/tai latureitistö	4,21	Kulttuuriperintökohteet	4,32			Liiallinen kävijämäärä	4,65
Polku- ja/tai latuviitoitukset	4,10					Muiden kävijöiden käyttäytyminen	4,68
Tulentekopaikat ja laavut	4,04						
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	4,13						
Yleisökäymälät	4,03						
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	3,70						
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	3,77						
Telttailupaikat	3,69						
Keittokatokset	3,97						
Esitteet ja opaskirjat	4,03						
Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut (www.luontoon.fi ja www.metsa.fi)	4,03						
Luontokeskuksen, -talon tai -tuvan palvelut	4,17						
Maantienvarsien opastus	3,99						
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	3,88						
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	3,93						
Palveluiden määrä	4,23						
Aluekohtainen keskiarvo	**4,02**		**4,28**		**4,28**		**4,62**
Vertailukelpoinen keskiarvo	**4,02**		**4,27**		**4,28**		**4,62**
Aluekohtainen kävijätyytyväisyysindeksi				**4,20**			
Valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi				**4,23**			

3.4 Kesä- ja talvikauden kävijöiden vertailua

Seitsemisen kävijätutkimukseen vastanneiden prosentuaalinen sukupuolijakauma oli lähes sama kesä- ja talvikaudella. Naiset vastasivat tutkimukseen vielä yleisemmin talvella kuin kesällä, sillä kesäkaudella naisia oli 52 % vastanneista ja talvikaudella 55 % vastanneista. Talvikaudella prosentuaalisesti enemmän vastasi 15–24-vuotiaita ja 35–44-vuotiaita kuin kesäkaudella. 25–34-vuotiaita ja yli 55-vuotiaita kävijöitä vastasi talvella selvästi vähemmän kuin kesäkaudella. Talvikauden kävijöiden koulutustaso oli matalampi kuin kesäkauden kävijöiden. Talven kävijöillä oli kesäkauden kävijöitä yleisemmin ammattikoulu- tai opistotasoinen tutkinto tai ei lainkaan ammatillista tutkintoa. Noin kolmasosa (31 %) talven kävijöistä tuli Parkanosta, kun kesäkaudella Parkanon kävijöiden osuus oli kuusi prosenttia. Kävijöitä tuli paljon Tampereelta sekä kesällä että talvella; kesällä Tampereelta tulleita oli kuitenkin noin viidesosa ja talvella noin kymmenesosa vastanneista.

Talvikauden kävijöiden seuruekoko oli suurempi kuin kesällä, koska talvella kuuden tai useamman hengen seurueiden kanssa kansallispuistossa kävi 34 % vastanneista ja kesäkaudella 12 % vastanneista, mikä näkyy talvikaudella kahden–viiden hengen seurueiden pienempänä prosentuaalisena osuutena kuin kesäkaudella (59 % ja 82 %). Talvella oli vielä kesäkauttakin yleisempää, että Seitseminen oli kävijöiden matkan ainoa tai tärkein kohde (81 % ja 60 %). Kesäkaudella kävijät liikkuivat enemmän ja kävivät Seitsemisen ohella myös esimerkiksi kesämökillä ja Helvetinjärven kansallispuistossa.

Kesäkauden kävijät harrastivat yleisimmin puistossa kävelyä (77 %), luonnon tarkkailua (62 %), luontokeskuksessa käymistä (47 %), kulttuuriperintöön tutustumista (38 %), retkeilyä (37 %), eväsretkeilyä (36 %) ja luontopolkuun tutustumista (31 %) (taulukko 36). Talvikauden kävijöiden suosituimmat aktiviteetit olivat kävely (44 %), eväsretkeily (43 %), käynti luontokeskuksessa (41 %), luonnon tarkkailu (41 %), murtomaahiihto laduilla (31 %), retkeily (28 %) ja lumikenkäkävely (20 %) (taulukko 37). Kesä- ja talvikauden kävijöiden harjoittamat aktiviteetit muistuttavat toisiaan, mutta kesäkauden kävijät harjoittivat eri aktiviteetteja monipuolisemmin ja useampia aktiviteetteja samalla käynnillä kuin talvikävijät. Talvella luonnollisesti harjoitettiin myös talvilajeja: noin joka kolmas tutkimukseen vastannut hiihti ja noin joka viides käveli lumikengillä. Talvella 2007 oli mahdollisuus vuokrata lumikenkiä luontokeskukselta, mikä selittää lumikenkäkävelyn yleisyyttä.

Kävijät kävivät luontokeskuksella lähes yhtä aktiivisesti kesällä ja talvella (75 % ja 74 %). Kävijät kävivät myös muissa Seitsemisen pääkohteissa (Kovero, Multiharju, Kirkas-Soljanen) niin kesällä kuin talvellakin, talvella tosin jonkin verran vähemmän kuin kesällä. Kesäkauden kävijöihin kuului selvästi enemmän niitä, jotka olivat puistossa ensimmäistä kertaa kuin talvikauden kävijöihin. Kesäkauden vastanneista 43 % oli ensi kertaa alueella ja talven kävijöistä 20 %. Kesäkauden kävijät olivat vierailleet Seitsemisessä viimeisen viiden vuoden aikana kuitenkin keskimäärin 12 kertaa ja talvikauden kävijät 11 kertaa. Kesäkauden vastanneista noin joka neljäs yöpyi alueella, kun taas talvikaudella lähes kaikki vastanneet olivat päiväkäynnillä puistossa (yöpyjiä kaksi prosenttia). Kesäkauden päiväkävijät viettivät aikaa puistossa yleisimmin kolme tuntia ja talvikauden kävijät kaksi tuntia.

Kesä- ja talvikauden kävijöiden mielipiteet kansallispuiston palveluiden laadusta olivat lähes samat. Talvikauden kävijät pitivät kuitenkin kesäkauden kävijöitä parempina jätehuollon toteutusta ja ohjausta, tiestöä sekä yrittäjien tuottamia palveluita, joiden kohdalla voi huomata suurimmat erot eri vuodenaikoina käyneiden kävijöiden kesken. Kesä- (4,2) ja talvikauden (4,3) kävijät olivat lähes yhtä tyytyväisiä palveluiden määrään kokonaisuudessaan asteikolla 1–5, jossa 4,0 on melko tyytyväinen.

Taulukko 36. Vastanneiden pääasialliset harrastukset kesäkaudella Seitsemisen kansallispuistossa.

Aktiviteetti	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Kävely	163	74	188	78	364	77
Sauvakävely	10	5	8	3	18	4
Lenkkeily	21	10	27	11	50	11
Retkeily	78	35	96	40	176	37
Luonnon tarkkailu	119	54	162	68	293	62
Eväsretkeily	72	33	95	40	174	37
Pyöräily	7	3	6	2	13	3
Kalastus	7	3	3	1	10	2
Lintuharrastus	28	13	24	10	53	11
Marjastus	17	8	18	8	37	8
Sienestys	9	4	7	3	16	3
Kasviharrastus	13	6	19	8	33	7
Opetukseen liittyvä käynti	6	3	17	7	23	5
Käynti luontokeskuksessa, -talossa tai -tuvassa	93	42	122	51	222	47
Luontovalokuvaus	41	19	45	19	92	19
Partioretki	6	3	1	0	7	1
Koiran kanssa ulkoilu	14	6	12	5	28	6
Suunnistus	9	4	11	5	20	4
Telttailu tai muu leiriytyminen maastossa	35	16	36	15	72	15
Murtomaahiihto laduilla			1	0	1	0
Vaellus (yöpyminen maastossa)	27	12	23	10	50	11
Uinti	26	12	31	13	60	13
Luontopolkuun tutustuminen	59	27	82	34	148	31
Opastettu retki	6	3	2	1	8	2
Osallistuminen järjestettyyn tapahtumaan	5	2	2	1	7	1
Kulttuuriperintöön tutustuminen	71	32	103	43	184	39
Muu	13	6	17	7	31	7
Yhteensä	**220**		**240**		**475**	

Taulukko 37. Vastanneiden pääasialliset harrastukset talvikaudella Seitsemisen kansallispuistossa.

Aktiviteetti	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Kävely	11	42	14	44	27	44
Sauvakävely	1	4	2	6	3	5
Lenkkeily	1	4	5	16	6	10
Retkeily	8	31	9	28	17	28
Luonnon tarkkailu	9	35	15	47	25	41
Eväsretkeily	11	42	15	47	26	43
Kalastus	1	4	2	6	3	5
Lintuharrastus	2	8	1	3	3	5
Opetukseen liittyvä käynti	1	4	3	9	4	7
Käynti luontokeskuksessa, -talossa tai -tuvassa	13	50	12	38	25	41
Luontovalokuvaus	4	15	4	12	8	13
Koiran kanssa ulkoilu	2	8	2	6	5	8
Telttailu tai muu leiriytyminen maastossa	1	4			1	2
Murtomaahiihto laduilla	8	31	10	31	19	31
Lumikenkäkävely	4	15	8	25	12	20
Uinti			1	3	2	3
Luontopolkuun tutustuminen	4	15	7	22	11	18
Opastettu retki			2	6	2	3
Osallistuminen järjestettyyn tapahtumaan	1	4	2	6	3	5
Kulttuuriperintöön tutustuminen	5	19	4	12	9	15
Muu	2	8	2	6	4	7
Yhteensä	**26**		**32**		**61**	

3.5 Vapaamuotoiset ajatukset

Vapaamuotoista palautetta antoi 58 vastaajaa 539:stä tutkimukseen vastanneesta (noin 11 %). Noin 15 % (yhdeksän) vapaamuotoisista ajatuksista oli yleisluontoisia kehuja, joissa kiiteltiin ylipäätään Seitsemistä tai tarkemmin määriteltynä Multiharjua ja Koveroa.

Eniten kehittämisehdotuksia tuli maasto-opasteisiin ja viittoihin liittyen. Kansallispuistoon toivottiin etenkin englanninkielisiä opastetauluja ja viitoituksia. Polkuihin ja reitteihin toivottiin myös vaikeusasteiden symboleja sekä nimiä polun alku- ja loppupaikoille. Myös asiakaspalvelun luontoneuvontaan ja luonto-opastukseen annettiin useita kommentteja. Luontokeskuksen asiakaspalvelua sekä kehuttiin että moitittiin. Toivottiin esimerkiksi enemmän opastettuja retkiä.

Muihin palvelurakenteisiin liittyen kehittämisehdotuksina mainittiin levähdyspenkkien teko reittien varrelle, pitkospuiden uusiminen, näköalakahvilan rakentaminen esimerkiksi Multiharjulle ja nuotiopaikkojen lisääminen. Vapaamuotoinen palaute on koottu kokonaisuudessaan aihepiireittäin liitteeseen 6.

3.6 Valinnaiset ja aluekohtaiset kysymykset

Seitsemisen kansallispuiston kävijöiltä tiedusteltiin myös suunnitelmia siitä, aikooko kävijä palata alueelle. 64 % kysymykseen vastanneista ilmoitti tulevansa kohteelle uudelleen erittäin todennäköisesti (taulukko 38). Vastaajista 20 % vastasi tulevansa todennäköisesti, 14 % ehkä, 1 % epätodennäköisesti ja 1 % erittäin epätodennäköisesti.

Kävijöiltä tiedusteltiin myös, kuinka todennäköisesti he suosittelevat kohdetta muille. 70 % kysymykseen vastanneista ilmoitti suosittelevansa kohdetta muille erittäin todennäköisesti (taulukko 39). Vastaajista 24 % vastasi suosittelevansa kohdetta todennäköisesti ja 6 % ilmoitti ehkä suosittelevansa kohdetta muille.

Taulukko 38. Tuleeko uudelleen kohteelle. Asteikko: 5 = erittäin todennäköisesti ... 1 = erittäin epätodennäköisesti.

Muuttuja	Yht.	5		4		3		2		1		Med	Keski-arvo	Keski-haj.
	n	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%			
Tuleeko uudelleen	519	332	64	102	20	74	14	7	1	4	1	5	4,4	0,84

Taulukko 39. Suositteleeko kohdetta muille. 5 = erittäin todennäköisesti ... 1 = erittäin epätodennäköisesti.

Muuttuja	Yht.	5		4		3		2		1		Med	Keski-arvo	Keski-haj.
	n	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%			
Suositteleeko muille	500	349	70	118	24	29	6	2	0	2	0	5	4,6	0,65

Seitsemisen kävijätutkimukseen vastanneilta kysyttiin myös, pitäisikö heidän mielestään puistossa olla nykyistä kattavammat opastuspalvelut, laavu tai kota yöpymistä varten ja eriytetyt palvelut yritystoimintaa ja omatoimista retkeilyä varten. Vain 4 % kysymykseen vastanneesta koki, että nykyistä kattavammat opastuspalvelut ovat erittäin tarpeellisia (taulukko 40). 23 %:n mielestä kattavammat opastuspalvelut ovat melko tarpeellisia, 34 %:n mukaan ehkä tarpeellisia, 17 %:n mukaan melko tarpeettomia ja 22 %:n mielestä erittäin tarpeettomia.

Yöpymiseen tarkoitettu laavu tai kota oli 21 %:n mielestä erittäin tarpeellinen. 32 % vastaajista piti yöpymiseen tarkoitettua laavua tai kotaa melko tarpeellisena, 25 % ehkä tarpeellisena, 9 % melko tarpeettomana ja 14 % erittäin tarpeettomana.

Eriytetyt palvelut yritystoimintaa ja omatoimista retkeilyä varten olivat vain seitsemän prosentin mielestä erittäin tarpeellisia. 19 % piti eriytettyjä palveluja yritystoimintaa ja omatoimista retkeilyä varten melko tarpeellisina, 31 % ehkä tarpeellisina, 19 % melko tarpeettomina ja 24 % erittäin tarpeettomina.

On otettava huomioon, että vastausvaihtoehdoista puuttui en osaa sanoa -kohta, minkä vuoksi osa vastanneista oli laittanut rastin keskelle asteikkoa.

Taulukko 40. Lisäpalvelun tarpeellisuus Seitsemisessä (n = 442-459). Asteikko: 5 = erittäin todennäköisesti ... 1 = erittäin epätodennäköisesti.

Muuttuja	Yht.	5		4		3		2		1		Med	Keski-arvo	Keski-haj.
	n	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%			
Nykyistä kattavammat opastuspalvelut	452	16	4	104	23	155	34	79	17	98	22	3	2,7	1,15
Yöpymiseen tarkoitettu laavu tai kota	459	95	21	145	32	115	25	40	9	64	14	4	3,4	1,29
Eriytetyt palvelut yritystoimintaa ja omatoimista retkeilyä varten	442	32	7	82	19	139	31	85	19	104	24	3	2,7	1,23

4 Tulosten tarkastelu ja yhteenveto

4.1 Tulosten tarkastelu ja yhteenveto

Seitsemisen kansallispuiston kävijätutkimukseen vastasi arviolta 64 prosenttia keruupäiväkerroilla havaituista kävijöistä. Kieltäytyneiden osuus oli melko pieni. Useimmiten kieltäytyjät kuuluivat seurueeseen, josta kuitenkin joku vastasi kyselyyn.

Seitsemisen kävijöiden sukupuolijakauma oli melko tasainen. Vastanneista naisia (52 %) oli hieman enemmän kuin miehiä (48 %), mutta se saattoi johtua myös vastaushalukkuudesta. Suurin kävijäryhmä olivat 45–54-vuotiaat, joita oli 24 % sekä miehistä että naisista. Vastanneilla oli useimmiten opistotasoinen koulutus (28 %) ja lähes yhtä usein ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto (25 %).

Kävijät tulivat Seitsemisen kansallispuistoon useimmiten Tampereelta ja Helsingistä sekä lähiseudulta, kuten Ikaalisista ja Parkanosta. Tampereelta ja Helsingistä tulleiden kiinnostuksen kansallispuistoa kohtaan voi selittää kävijöiden virkistysmotiiveilla: kansallispuiston kävijät halusivat kokea luontoa, katsella maisemia ja rentoutua.

Kävijät tulivat Seitsemiseen selvästi yleisimmin oman perheen kanssa. Noin kolme viidesosaa (59 %) kävijöistä tuli Seitsemiseen oman perheen kanssa. Joka viides (21 %) kävijä tuli puistoon ystävän tai ystävien kanssa.

Tärkeimmät syyt Seitsemisen kansallispuistossa vierailuun olivat luonnon kokeminen, maisemat, rentoutuminen, poissa melusta ja saasteista oleminen, yhdessäolo oman seurueen kanssa sekä henkinen hyvinvointi. Syynä voisi olla se, että enemmistö (30 %) kävijöistä oli Tampereelta ja Helsingistä, jossa elämänrytmi on usein kiireistä eikä kansallispuiston kaltaista luontoa ole lähettyvillä. Vähiten merkityksellisiä virkistysmotiiveja Seitsemisessä vierailun aikana olivat uusiin ihmisiin tutustuminen ja jännityksen kokeminen.

Kävijät ilmoittivat Seitsemisen kansallispuiston useimmiten matkansa ainoaksi tai tärkeimmäksi kohteeksi (62 %). Lähes kolmasosa (30 %) kävijöistä ilmoitti Seitsemisen yhdeksi matkan suunnitelluista kohteista. Kahdeksan prosenttia kävijöistä tuli Seitsemiseen ennalta suunnittelematta.

Suosituimmat harrastukset olivat kävely, luonnon tarkkailu, käynti luontokeskuksessa, eväsretkeily ja retkeily, kulttuuriperintöön tutustuminen sekä luontopolkuun tutustuminen. Tärkein harrastus oli sekä miesten että naisten mielestä luonnontarkkailu. Kävely ja retkeily olivat luonnontarkkailun jälkeen lähes yhtä tärkeitä keskenään. Kesä- ja talvikauden kävijöiden harjoittamat aktiviteetit muistuttavat toisiaan, mutta kesäkauden kävijät harjoittivat eri aktiviteetteja monipuolisemmin ja useampia aktiviteetteja samalla käynnillä kuin talvikävijät. Talvella luonnollisesti harjoitettiin myös talvilajeja: noin joka kolmas tutkimukseen vastannut hiihti ja noin joka viides käveli lumikengillä.

Vastanneista noin kolme neljäsosaa (76 %) oli käynyt luontokeskuksessa, 63 % Koverossa ja puolet (50 %) Multiharjun metsässä. Jonkin verran tuloksiin vaikuttaa se, että luontokeskuksella tehtiin eniten keruupäiviä. Lisäksi talvikeruupäivät tehtiin luontokeskuksella ja Koverossa. Noin joka viides (22 %) kävijöistä ilmoitti vierailleensa Kirkas-Soljasella. Lisäksi viidesosa kävijöistä vastasi käyneensä jossain muussa kohteessa Seitsemisessä.

Suurin osa Seitsemisen kansallispuiston kävijöistä oli päiväkävijöitä (79 %). Päiväkävijöiden vierailu kesti keskimäärin vähän alle neljä tuntia. Päiväkäynnin pituus vaihteli alle tunnista 18 tuntiin. Noin joka viides kävijä (21 %) yöpyi kansallispuistossa useimmiten yhden yön. Yöpyjät viipyivät Seitsemisen kansallispuistossa keskimäärin vähän alle kaksi vuorokautta.

Kävijöiden matkaansa kuluttamasta rahamäärästä saatiin vain hyvin karkea arvio (keskiarvo 86,77 euroa / käynti). Vastauksista oli selvästi havaittavissa, että osa vastanneista ilmoitti kuluikseen ainoastaan sen, mitä he kuluttivat kansallispuistossa käyntiin. Tarkoituksena oli laskea yhteen koko matkasta aiheutuneet kulut. Osa vastanneista ei ole ilmoittanut käynnistä aiheutuneen minkäänlaisia kuluja, vaikka oletettavaa on, että kustannuksia on syntynyt (vähintäänkin auton polttoainekulut alueelle pääsemiseksi). Vastaamatta jättäneiden joukossa oli myös sellaisia, jotka olivat kotoisin muilta paikkakunnilta, joten todennäköisesti heille on syntynyt kustannuksia matkastaan Seitsemisen kansallispuistoon. Toisaalta osa vastaajista on laskenut kuluihinsa pidemmän mökkireissun kaikki ruokaostokset, jotka eivät siis enää sinällään liittyy kansallispuistossa käyntiin. Osa oli myös esittänyt koko seurueen kulut, vaikka kävijöiltä kysyttiin nimenomaan henkilökohtaisia kuluja.

Kävijätutkimukseen perustuvien arviolaskelmien mukaan Seitsemisen kävijät tuovat kansallispuiston alueelle noin 1 miljoonaa euroa (sis.alv:n) paikallistaloudellista tuloa vuodessa (Jonna Berghäll, henk.koht. tiedonanto 2007). Tarkemmat laskelmat saadaan, kun Metsähallituksen ja Metsäntutkimuslaitoksen yhteistyötutkimus valmistuu.

Kävijöiden ennakko-odotukset Seitsemisen kansallispuiston luonnonympäristöstä, harrastusmahdollisuuksista sekä reiteistä ja rakenteista vastasivat todellisuutta melko hyvin. Parhaiten todellisuutta vastasivat ennakko-odotukset luonnonympäristöstä. Harrastusmahdollisuudet vastasivat heikoimmin kävijöiden odotuksia. 22 % kävijöistä vastasi, että harrastusmahdollisuudet vastasivat odotuksia keskinkertaisesti.

Tutkimuksessa tiedustelluista asioista luonnonympäristön käsittely häiritsi eniten Seitsemisen kansallispuiston kävijöitä. Toiseksi eniten oli häirinnyt maaston kuluneisuus. Tiedusteltujen viiden mahdollisen häiritsevän tekijän keskinäiset erot olivat kuitenkin pienet. Luonnonympäristön käsittelyn häiritsevyydellä saatettiin tarkoittaa hakkuualueita puiston rajan tuntumassa sekä metsälaitumen tekemistä Koveron alueella. Kyseiset tekijät oli mainittu käyntiä häiritsevinä muina tekijöinä. Vapaan palauteen perusteella luonnonympäristön käsittelyn häiritsevyydellä saatettiin tarkoittaa myös Koveron avaria laitumia sekä kulotusalueita, jotka saattavat joidenkin mielestä muistuttaa hakkuualueita. Maaston kuluneisuudella saatettiin puolestaan viitata pitkospuiden huonokuntoisuuteen sekä huonoihin opasteisiin tai reittien viittojen vähäisyyteen.

Kävijätyytyväisyyden osatekijöiden (palvelut, ympäristö, odotukset ja häiriötekijät) perusteella lasketun kävijätyytyväisyysindeksin perusteella Seitsemisen kansallispuiston kävijät olivat suhteellisen tyytyväisiä vierailuunsa alueella. Valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,23.

Vapaamuotoisten palautteiden perusteella kävijät olivat tyytyväisiä Seitsemisen kansallispuistoon retkikohteena. Luontokeskuksen asiakaspalvelu sai erityishuomiota: sekä kehuja että kritiikkiä. Osa kävijöistä kaipasi lisää palveluita ja rakenteita, vaikka palveluiden ja rakenteiden määrään oltiin ylipäätään tyytyväisiä. Toiveisiin kuului, että poluille tulisi vaikeusasteiden symbolit, nimet polkujen alku- ja loppupaikkoihin, levähdyspenkkejä, etäisyyksien merkintä karttoihin sekä lisää merkittyjä pyöräreittejä. Lisäksi kaivattiin ylipäätään enemmän opasteita sekä parempia tieopasteita. Useita mainintoja tuli vieraskielisiin opasteisiin liittyen. Oli yleistä, että vähintään englanninkielisiä tekstejä haluttiin. Pitkospuiden kunnostus paikoittain koettiin tarpeelliseksi. Puiston ulkopuolella sijaitsevaan Villin Pohjolan Teerilammen kämppään liittyen tuli valituksia ja kehittämisehdotuksia.

4.2 Vertailu vuoden 1996 kävijätutkimustuloksiin

Tässä vertailussa esitetään miten kävijärakenne, kävijöiden harrastukset, kävijöiden tyytyväisyys palvelurakenteisiin, rahankäyttö sekä käyntiä häirinneet tekijät ovat muuttuneet vuoden 1996 jälkeen, jolloin Seitsemisen kansallispuiston alueella suoritettiin edellinen kävijätutkimus (Ovaskainen ym. 1999).

Kaikki vuosien 2006–2007 kävijätutkimuksen kysymykset eivät olleet mukana vuoden 1996 lomakkeessa tai asioita on kysytty aiemmin eri tavalla. Sen vuoksi kaikkiin tämän tutkimuksen osiin ei löydy vertailua. Tuloksiin vaikuttivat myös tutkimusten erilaiset ajankohdat. Aiempi tutkimus tehtiin 28.4.–13.10.1996 ja oli kesäkaudella kestoltaan hieman pidempi kuin uusi, joka tehtiin 31.5.–21.10.2006. Vuoden 1996 tutkimuksesta puuttui talvikauden kävijöiden tarkastelu, kun taas uudessa tutkimuksessa talvikaudella kyselyjä toteutettiin 4.2.–10.3.2007. Tutkimustuloksiin vaikutti jonkin verran myös se, että vuonna 1996 suoraan aineistonkerääjälle palautettiin 47 % kyselylomakkeista (9 % palautuslaatikkoon, 9 % postitse ja 34 % omatoimisesti luontokeskukseen), kun taas uudessa tutkimuksessa lähes kaikki kyselylomakkeet palautettiin suoraan aineistonkerääjälle.

Kävijöiden perustiedoissa oli jonkin verran muutoksia. Naisten ja miesten osuus vastaajista oli edelleen lähes yhtä suuri: naisia 52 % (naisia 49,5 % 1996) ja miehiä 48 % (miehiä 50,5 % 1996). 2006–2007 tutkimuksessa suurimman kävijäryhmän muodostivat 45–54-vuotiaat, kun taas 1996 tutkimuksessa suurin kävijäryhmä koostui 35–44-vuotiaista.

2006–2007 tutkimukseen vastanneet olivat korkeammin koulutettuja kuin 1996 tutkimukseen vastanneet. Uudessa tutkimuksessa yliopisto- tai korkeakoulututkinto oli 39 %:lla vastanneista ja 1996 tutkimuksessa 29,8 %:lla vastanneista. Uudessa tutkimuksessa ammattikoulu- tai opistotasoinen tutkinto oli 46 %:lla vastanneista ja 1996 tutkimuksessa 55 %:lla vastanneista. Ilman ammatillista tutkintoa olevia vastaajia oli 15 % molemmissa tutkimuksissa.

2006–2007 tutkimuksen suurin vastaajaryhmä oli kotoisin Tampereelta (20 %), mutta tamperelaisten suhteellinen osuus oli kuitenkin hieman laskenut vuoden 1996 tutkimuksesta (tamperelaisia 23,4 %). Edelleen toiseksi eniten vastaajista oli kotoisin Helsingistä (10 %), mutta helsinkiläisten osuus oli kasvanut edellisestä tutkimuksesta (7,6 % 1996).

Seitsemisen kansallispuistoon yksin saapuneiden osuus oli vuonna 2006–2007 vähäinen, kuten edellisessäkin tutkimuksessa vuonna 1996 (molemmissa noin 6 %). Seurueen koko oli yleisimmin 2–5 henkilöä vuosien 2006–2007 tutkimuksessa (79 %), kun taas vuoden 1996 tutkimuksessa 2–5 henkilön seurueita oli hieman vähemmän (71,5 %). Yli kuuden hengen seurueissa liikkui 15 % vastanneista 2006–2007 ja 22,6 % vastanneista 1996. Vähintään 6 henkilön seurueiden pientä osuutta vuosina 2006–2007 verrattuna vuoteen 1996 saattaa selittää se, että vuonna 2006 tutkimusta tehtiin toukokuussa vain yhtenä päivänä. Toukokuu on yleisesti ottaen kuukausi, jolloin esimerkiksi koululaisryhmiä käy paljon Seitsemisessä.

Seurueet koostuivat edelleen yleisimmin omasta perheestä (59 %), mutta oman perheen osuus oli pienempi kuin vuonna 1996 (65 %). Aiemmin 40,2 % vastanneista vastasi seurueen koostuvan ystävistä ja sukulaisista, kun taas uudessa tutkimuksessa ystävät tai sukulaiset oli ilmoittanut ainoastaan 27 % vastanneista. Ystävien ja sukulaisten pientä osuutta verrattuna vuoteen 1996 selittää ainakin osittain se, että uudessa tutkimuksessa seurueen koostumukseksi sai valita vain yhden kohdan. Vuonna 1996 seurueeksi sai merkitä useita sopivia kohtia.

Seitsemisen asema matkan ainoana tai tärkeimpänä kohteena oli pienentynyt 10 %-yksikköä, koska aiemmin 72 % vastasi Seitsemisen olevan matkan ainoa tai tärkein kohde ja uudessa tutkimuksessa 62 %.

Kävijöiden harrastukset Seitsemisen kansallispuistossa osoittautuivat molempien tutkimusten tuloksissa samantyyppisiksi. Vuoden 1996 tutkimuksen yleisin harrastus ulkoilu ei ollut vaihtoehtona uudessa tutkimuksessa. Uuden tutkimuksen yleisimmät harrastukset kävely ja luonnon tarkkailu olivat vuoden 1996 tutkimuksessa yleisimmät harrastukset ulkoilun jälkeen. Luontokeskuksessa käynti, retkeily ja kulttuuriperintöön tutustuminen (aiemmin alueen erikoiskohteet) säilyivät edelleen seuraaviksi suosituimpina harrastuksina. Useat harrastukset olivat paljon suositumpia kuin vuonna 1996. Esimerkiksi luontovalokuvauksen suosio oli kasvanut 14 %-yksikköä vuodesta 1996 vuosiin 2006–2007. Eniten osuuttaan harrasteiden joukossa oli menettänyt kalastus. Kalastuksen suosion lasku johtuu siitä, että puistossa oli vielä 1996 virkistyskalastuspaikka, jota ei enää ole.

Yöpyjien osuus kasvoi vuodesta 1996 vuosiin 2006–2007 Seitsemisessä ja sen lähialueella. 1996 tutkimuksessa alueella tai lähistöllä yöpyjiä oli 41,3 % vastaajista ja 2006–2007 56 % vastaajista. Vuonna 1996 suunnilleen kolmasosa vastanneista vietti käynnillään aikaa Seitsemisessä vähintään vuorokauden, kun taas vuosina 2006–2007 noin viidesosa vastanneista vietti vähintään vuorokauden Seitsemisessä. Ensikertalaisten osuus vastanneista oli hieman suurempi vuosina 2006–2007 (40 %) kuin vuonna 1996 (noin 35 %). Keskimäärin vuoden 1996 kävijät olivat vierailleet Seitsemisen kansallispuistossa ensimmäisen kerran 10 vuotta aiemmin ja vuosien 2006–2007 kävijät 15 vuotta aiemmin.

Rahankäyttöä koskevan kysymyksen tulokset eroavat toisistaan. Vuonna 1996 kävijä käytti matkaansa keskimäärin 145 markkaa, ja lisäksi hänen matkakustannuksensa olivat keskimäärin 86 markkaa, eli yhteensä 231 markkaa. Vuosina 2006–2007 käytetty rahamäärä oli keskimäärin 87 euroa. Nykyrahaksi muutettuna 231 markkaa on alle 40 euroa.

Vuoden 1996 tutkimuksessa vastanneet olivat käyttäneet palvelurakenteista yleisimmin pysäköintipaikkoja, opastetauluja ja alueen tiestöä. Myös uudessa tutkimuksessa pysäköintipaikat, tiestö ja opastetaulut, tarkemmin maantienvarsien opastus ja reittien opastetaulut, olivat eniten käytetyimmät ja arvioiduimmat palvelurakenteet. Telttailupaikat pysyivät edelleen vähiten käytetyimpinä palvelurakenteina. Vuonna 1996 lisää toivottiin etenkin tulentekopaikkoja (ja laavuja), yleisökäymälöitä, jäteastioita ja -huoltoa sekä telttailupaikkoja. Uuden tutkimuksen mukaan jätehuollon toteutusta ja ohjausta, tulentekopaikkoja sekä telttailupaikkoja kaivattiin edelleen lisää. Myös keittokatosten määrä koettiin liian pieneksi.

Alueen palvelujen ja ympäristön laatuun oltiin molemmissa tutkimuksissa tyytyväisiä. Lähes kaikilla osa-alueilla arviot olivat lähes samanlaiset molemmissa tutkimuksissa. Arvostelua saivat edelleen osakseen jätehuolto, telttailupaikat ja tiestö.

Vastaajien käyntiä häirinneitä tekijöitä oli edelleen vähän samoin kuin vuonna 1996. Millekään yksittäiselle tekijälle ei edelleenkään kertynyt merkittävää määrää mainintoja.

Kiitokset

Seitsemisen kansallispuiston kävijätutkimuksen teko on ollut mielenkiintoista ja opettavaista työtä. Koska kävijätutkimus oli tekijöille ensimmäinen, jouduttiin kaikki asiat käymään läpi alusta lähtien. Hyvin suunniteltujen, mutta aikaa vievien alkuvalmistelujen jälkeen päästiin toteuttamaan hienojen sääolosuhteiden ansiosta onnistunutta kesäkauden keruujaksoa. Sen sijaan talvikeruupäivät eivät olleet yhtä suotuisat, koska talvi koetteli yli 20 asteen pakkasilla ja kevät saapui aikaisin.

Suuret kiitokset neuvoista ja yhteistyöstä Liisa Kajalalle, Tuula Peltoselle, Rami Tuominiemelle sekä monelle muulle taholle. Kiitos myös Anu Hankalalle, joka teki kanssani kävijätutkimuksia Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistoissa sekä Hämeenkankaan harjoitus- ja monikäyttöalueella. Lopulta suurimmat kiitokset kuuluvat kaikille tutkimukseen vastanneille, Seitsemisen kansallispuiston kävijöille.

Lähteet

Metsähallitus 1996: Seitsemisen kansallispuiston runkosuunnitelma. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 28. 54 s.

Metsähallituksen verkkosivut:

http://www.luontoon.fi/news.asp?Section=1603&Item=12481

http://www.luontoon.fi/page.asp?Section=431

http://www.luontoon.fi/page.asp?Section=428

http://www.luontoon.fi/page.asp?Section=1397

Ovaskainen, V., Horne, P. & Sievänen, T. 1999: Nuuksion ja Seitsemisen kansallispuistojen virkistyskäyttö kesäkaudella 1996: kävijät ja kävijätyytyväisyys. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 107. 77 s.

Tunturi, K. 2008a: Helvetinjärven kansallispuiston kävijätutkimus 2006. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 94. 60 s.

Tunturi, K. 200b: Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen yritystutkimus 2006. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 96. 71 s.

Seitsemisen kansallispuiston kävijätutkimuksen 2006–2007 otantakehikko

Paikka	**Kohderyhmä**	**Havaintoja** (tavoite/toteutunut)	**Keruupäiviä** (aiottu/toteutunut)
Kovero (portti, pihatie)	Kesä ja syksy: kaikki, väh. 15 v. kävijät Talvi: hiihtäjät, ulkoilijat	100/95 35/30	10/10 7/6
Multiharju (luontopolun varrella, Pitkäjärvelle lähtevän polun risteyksessä)	Kesä ja syksy: kaikki, väh. 15 v. kävijät	140/111	14/14
Kirkas-Soljanen (parkkipaikka/keittokatos lammen (järven) pohjoispuolella)	Kesä ja syksy: kaikki, väh. 15 v. kävijät	60/20	6/6
Seitsemisen luontokeskus (takkakatos)	Kesä: kaikki, väh. 15 v. kävijät Talvi: hiihtäjät, ulkoilijat	150/232 40/31	15/15 8/6
pistopaikka: Multiharju–Pitkäjärvi	Kesä: kaikki, väh. 15 v. kävijät	30/13	3/3
	Yhteensä	***kesä 480/471 talvi 75/61 yht. 555/532***	***kesä 48/48 talvi 15/12 yht. 63/60***

LIITE 2.

Aineiston keruuaikataulu

Merkkien selitykset:
K = Kovero, M = Multiharju, S = Kirkas-Soljanen, L = luontokeskus, pisto = Multiharju–Pitkäjärvi–Multiharju tai toisinpäin
ap = aamupäivä (klo 9:00–14:00), ip = iltapäivä (klo 14:00–19:00) kesäkaudella
ap = aamupäivä (klo 10:00–13:00), ip = iltapäivä (klo 13:00–16:00) talvikaudella

touko-kesäkuu							
viikko	**21**	**22**	**22**	**22**	**23**	**23**	**24**
päivä	ke	ke	to	la	ma	ke	ke
paikka	K	M	L	L	S	L	M
kello	ip	ap	ap	ip	ip	ap	ip
kerääjä	K & A	Kristiina	Kristiina	Anu	Anu	Kristiina	Kristiina
tavoite	10	10	10	10	10	10	10
kpl	6.6. 10	2	7	9	2	17	9
					lomakkeet yht. kpl		56
kesä-heinäkuu							
viikko	**24**	**25**	**25**	**26**	**26**	**26**	**27**
päivä	su	ma	ti	to	la	su	ke
paikka	L	L	S	K	pisto	M	S
kello	ap	ap	ip	ip	ap	ip	ip
kerääjä	Kristiina	Kristiina	Kristiina	Kristiina	Anu	Kristiina	Kristiina
tavoite	10	10	10	10	10	10	10
kpl	14	17	1	10	5	17	3
					lomakkeet yht. kpl		123
heinäkuu							
viikko	**27**	**27**	**28**	**28**	**28**	**28**	**28**
päivä	to	la	ma	ti	ke	to	su
paikka	M	M	M	M	M	K	M
kello	ip	ap	ip	ap	ap	ap	ip
kerääjä	Kristiina	Kristiina	Kristiina	Kristiina	Kristiina	Kristiina	Kristiina
tavoite	10	10	10	10	10	10	10
kpl	10	22.7. 15	5	13	3	9	18.7. 6
					lomakkeet yht. kpl		184
heinäkuu							
viikko	**29**	**29**	**29**	**29**	**29**	**30**	**30**
päivä	ma	ti	to	pe	la	ti	to
paikka	pisto	S	L	K	K	L	M
kello	ip	ip	ap	ip	ap	ap	ap
kerääjä	Kristiina	Kristiina	Kristiina	Kristiina	Kristiina	Anu	Anu
tavoite	10	10	10	10	10	10	10
kpl	8	16.7. 8	19.7. 27	8	15.7. 20	28	9
					lomakkeet yht. kpl		292
heinä-elokuu							
viikko	**31**	**31**	**32**	**32**	**32**	**33**	**33**
päivä	ma	ti	to	pe	su	to	pe
paikka	K	pisto	K	L	M	L	M
kello	ap	ip	ip	ap	ap	ip	ip
kerääjä	Anu	Anu	Kristiina	Kristiina	Kristiina	Kristiina	Kristiina
tavoite	10	10	10	10	10	10	10
kpl	6	1	17	15	8	2	6
					lomakkeet yht. kpl		347

elo-syyskuu							
viikko	**33**	**34**	**34**	**35**	**35**	**36**	**36**
päivä	la	to	la	ma	pe	ti	la
paikka	L	M	L	S	L	L	K
kello	ap	ip	ap	ip	ap	ip	ap
kerääjä	Kristiina	Kristiina	Anu	Kristiina	Kristiina	Kristiina	Kristiina
tavoite	10	10	10	10	10	10	10
kpl	12.8. 19	0	20.8. 21	29.8. 3	12	19	16.9. 11
					lomakkeet yht. kpl		432
syys-lokakuu							
viikko	**37**	**38**	**39**	**40**	**42**	**42**	
päivä	su	pe	ke	su	ti	to	
paikka	L	M	K	L	S	K	
kello	ap	ap	ip	ip	ap	ip	
kerääjä	Kristiina	Kristiina	Kristiina	Kristiina	Kristiina	Kristiina	
tavoite	10	10	10	10	10	10	
kpl	14	5	2	21. 12	2	5	
					lomakkeet yht. kpl		(472) 478
helmikuu							
viikko	**5**	**5**	**6**	**6**	**7**	**8**	**8**
päivä	la	su	la	su	su	ma	to
paikka	K	L	K	K	L	L	L
kello	ip	ap	ip	ip	ap	ap	ap
kerääjä	Kristiina	Kristiina	Kristiina	Kristiina	Kristiina	Kristiina	Kristiina
tavoite	5	5	5	5	5	5	5
kpl	ei tehty	1	3	3	7	3	ei tehty
						lomakkeet yht.	17
helmi-maaliskuu							
viikko	**8**	**9**	**9**	**9**	**9**	**10**	**10**
päivä	su	to	pe	la	su	ti	la
paikka	K	L	L	K	K	K	L
kello	ip	ip	ap	ap	ip	ap	ap
kerääjä	Anu	Kristiina	Kristiina	Kristiina	Kristiina	Kristiina	Anu
tavoite	5	5	5	5	5	5	5
kpl	6	12	3	11	7	0	5
						lomakkeet yht.	61
maaliskuu							
viikko	**11**						
päivä	su						
paikka	L						
kello	ip						
kerääjä	Kristiina						
tavoite	5						
kpl	ei tehty					lomakkeet	yht. 539

Kyselylomake

Aineiston kerääjä täyttää:

numero	paikka	kävijä	haastattelija	posti	nimikirjaimet	pvm	kellonaika

METSÄHALLITUS

Seitsemisen kansallispuisto

Kävijätutkimus 2006 - 2007

Täyttöohjeet:

Kävijätutkimuksella kerättävää tietoa käytetään hyväksi Seitsemisen kansallispuiston kehittämisessä. Toivomme Sinun vastaavan tämän lomakkeen jokaiseen kysymykseen huolellisesti ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat ohjeet:

1. Lue kysymykset huolellisesti.
2. Vastaa kysymyksiin **henkilökohtaisesti** merkitsemällä yksi rasti vastausympyrään (❍). Niissä kysymyksissä, joissa on mahdollista valita useampi vaihtoehto, merkitse vastauksesi vastausruutuihin (❑). Joissakin kysymyksissä pyydetään kirjoittamaan vastaus.
3. Kysymykset koskevat **ainoastaan tämänkertaista käyntiäsi** Seitsemisen kansallispuistossa (ks. oheinen kartta).
4. Palauta täytetty lomake aineiston kerääjälle.
5. Lisätietoja antaa Tuula Peltonen, p. 0205 64 5268 (tuula.peltonen@metsa.fi tai Rami Tuominiemi, p. 0205 64 5262 rami.tuominiemi@metsa.fi)
6.

KIITOKSET ETUKÄTEEN!

1. Milloin saavuit Seitsemisen kansallispuistoon (ks. kartta)?

päivämäärä _____ ja kellonaika _____

2. Kuinka kauan oleskelit tai aiot oleskella tällä käynnillä

a. Seitsemisen kansallispuistossa?

(vastaa joko vuorokausina tai tunteina)

noin _____ vrk *tai* _____ tuntia

b. yhteensä Seitsemisen kansallispuistossa tai sen lähistöllä (ks. kartta)?

noin _____ vrk *tai* _____ tuntia

3. Jos yövyit tai aiot yöpyä (muussa tapauksessa siirry kysymykseen 4)

a. Seitsemisen kansallispuistossa, niin montako yötä vietit tai vietät

9	asuntoautossa tai -vaunussa	____ yötä	13	Kortesalon leirikoulutilalla	_____ yötä
99	muualla, missä?	____ yötä	10	omassa majoitteessa (teltta tms)	_____ yötä

b. kansallispuiston lähistöllä (ks. kartta), niin montako yötä vietit tai vietät

5	hotellissa	_____ yötä	8	omassa mökissä	_____ yötä
6	vuokramökissä	_____ yötä	9	asuntoautossa tai -vaunussa	_____ yötä
13	leirikeskuksessa	_____ yötä	14	maatilamajoituksessa	_____ yötä
99	muualla, missä?				_____ yötä

4. Missä päin Seitsemisen kansallispuistoa vierailit tai suunnittelet vierailevasi tällä käynnillä?
(merkitse tarvittaessa useampi kohta)

1 ❑ Seitsemisen luontokeskus
2 ❑ Koveron perinnetila
3 ❑ Multiharjun vanha metsä
4 ❑ Kirkas-Soljanen
99 ❑ muualla, missä?_____

5a. Millä kulkuneuvoilla matkustit kotoasi kansallispuistoon? (merkitse kaikki käyttämäsi kulkuneuvot)

1 ❑ henkilöauto
2 ❑ henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto
3 ❑ linja-auto
4 ❑ tilausbussi (ryhmämatka)
5 ❑ juna
6 ❑ lentokone
99 ❑ muu (esim. taksi, polkupyörä, moottoripyörä)

mikä?_____

5b. Mitä yllä valitsemistasi kulkuneuvoista käytit viimeksi? Merkitse numero -> _____

6. Minkälainen on seurueesi tällä käynnilläsi Seitsemisen kansallispuistossa?

1 olen yksin ❑ → siirry kysymykseen 8.

2 seurueen koko yhteensä _____ henkilöä
(vastaaja mukaan luettuna) joista
3 alle 15-vuotiaita? _____ henkilöä
4 alle 15-vuotiaiden syntymävuodet (jos kaikki lähes saman ikäisiä, ilmoita yleisin syntymävuosi) _____ _____ _____ _____ _____ _____
5 liikuntaesteisiä? _____ henkilöä

7. Mistä seurueesi pääosin koostuu tällä käynnilläsi Seitsemisen kansallispuistossa?
(valitse parhaiten kuvaava vaihtoehto)

1 ❍ oman perheen jäsenistä
2 ❍ muista sukulaisista
3 ❍ ystävistä
4 ❍ työtovereista
5 ❍ koululuokasta
6 ❍ päiväkotiryhmästä
7 ❍ opiskeluryhmästä
8 ❍ eläkeläisryhmästä
9 ❍ ohjelmapalveluyrityksen asiakkaista
10 ❍ kerhosta, yhdistyksestä tms.
99 ❍ jostakin muusta, mistä?_____

8. Mikä Sinulle oli tai on tärkeää tällä käynnilläsi Seitsemisen kansallispuistossa?
(vastaa jokaiseen vaihtoehtoon)
(5 = erittäin tärkeää, 4 = melko tärkeää, 3 = ei kumpaakaan, 2 = ei kovin tärkeää, 1 = ei lainkaan tärkeää)

		erittäin tärkeää 5	4	3	2	1 ei lainkaan tärkeää
1	luonnon kokeminen	❍	❍	❍	❍	❍
2	maisemat	❍	❍	❍	❍	❍
3	mahdollisuus olla itsekseen	❍	❍	❍	❍	❍
4	henkinen hyvinvointi	❍	❍	❍	❍	❍
5	poissa melusta ja saasteista	❍	❍	❍	❍	❍
6	rentoutuminen	❍	❍	❍	❍	❍
7	tutustuminen uusiin ihmisiin	❍	❍	❍	❍	❍
8	yhdessäolo oman seurueen kanssa	❍	❍	❍	❍	❍
9	aikaisemmat muistot	❍	❍	❍	❍	❍
10	alueeseen tutustuminen	❍	❍	❍	❍	❍
11	luonnosta oppiminen	❍	❍	❍	❍	❍
12	omien taitojen kehittäminen	❍	❍	❍	❍	❍
13	kuntoilu	❍	❍	❍	❍	❍
14	jännityksen kokeminen	❍	❍	❍	❍	❍

9a. Mitä pääasiassa teit tai aiot tehdä Seitsemisen kansallispuistossa <u>tällä käynnilläsi</u>?
(merkitse tarvittaessa useampi vaihtoehto)

1 ❑ kävely
2 ❑ sauvakävely
3 ❑ lenkkeily
4 ❑ retkeily
5 ❑ luonnon tarkkailu
6 ❑ eväsretkeily
7 ❑ pyöräily
8 ❑ kalastus
9 ❑ lintuharrastus
10 ❑ marjastus
11 ❑ sienestys
12 ❑ kasviharrastus
13 ❑ opetukseen liittyvä käynti
14 ❑ käynti luontokeskuksessa
15 ❑ luontovalokuvaus
16 ❑ partioretki
17 ❑ leirikoulu
18 ❑ koiran kanssa ulkoilu
19 ❑ suunnistus
88 ❑ kulttuuriperintöön tutustuminen (Kovero, Pitkäjärvi)
20 ❑ telttailu tai muu leiriytyminen maastossa
22 ❑ murtomaatohiihto laduilla
23 ❑ murtomaahiihto latujen ulkopuolella
27 ❑ lumikenkäkävely
60 ❑ uinti
44 ❑ hirvenmetsästys
34 ❑ vaellus (yöpyminen maastossa)
86 ❑ opastettu retki
83 ❑ luontopolkuun tutustuminen
87 ❑ osallistuminen järjestettyyn tapahtumaan
999 ❑ muu, mikä?

9b. Mikä valitsemasi vaihtoehto oli tai on mielestäsi <u>kaikkein tärkein</u> tällä käynnilläsi? numero → [_____]

10a. Mitä mieltä olet käyttämiesi palveluiden, rakenteiden ja ympäristön <u>laadusta</u> ja <u>määrästä</u> tämänkertaisella käynnilläsi Seitsemisen kansallispuistossa? *Vastaa jokaiseen kohtaan ja arvioi tällä käynnillä käyttämäsi palvelun tai rakenteen **laatu**. Mikäli et ole käyttänyt palvelua tai rakennetta tällä käynnilläsi, jätä laadun arviointikohta tyhjäksi ja rastita vaihtoehto "en ole käyttänyt palvelua". Palvelun tai rakenteen **määrän** voit arvioida aina.*

Laadun arviointi asteikolla 5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono
Määrän arviointi asteikolla 3 = liian suuri, 2 = sopiva, 1 = liian pieni, eos = en osaa sanoa

		käyttämäni palvelun, rakenteen tai ympäristön laatu						en ole käyttänyt	palveluiden tai rakenteiden nykyinen määrä				eos
		erittäin hyvä	5	4	3	2	1 erittäin huono		liian suuri	3	2	1 liian pieni	
1	pysäköintipaikat		❍	❍	❍	❍	❍	❍		❍	❍	❍	❍
2	lähialueen tiestö		❍	❍	❍	❍	❍	❍		❍	❍	❍	❍
3	reittien opastetaulut		❍	❍	❍	❍	❍	❍		❍	❍	❍	❍
4	polku- ja/tai latureitistö		❍	❍	❍	❍	❍	❍		❍	❍	❍	❍
5	polku- ja/tai latuviitoitukset		❍	❍	❍	❍	❍	❍		❍	❍	❍	❍
6	tulentekopaikat		❍	❍	❍	❍	❍	❍		❍	❍	❍	❍
14	keittokatokset		❍	❍	❍	❍	❍	❍		❍	❍	❍	❍
7	polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla		❍	❍	❍	❍	❍	❍		❍	❍	❍	❍
8	yleisökäymälät alueella		❍	❍	❍	❍	❍	❍		❍	❍	❍	❍
9	jätehuollon toteutus ja ohjeistus alueella		❍	❍	❍	❍	❍	❍		❍	❍	❍	❍
10	erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)		❍	❍	❍	❍	❍	❍		❍	❍	❍	❍
13	telttailupaikat		❍	❍	❍	❍	❍	❍		❍	❍	❍	❍
55	kulttuuriperintökohteet (Kovero, Pitkäjärvi)		❍	❍	❍	❍	❍	❍		❍	❍	❍	❍
19	luontokeskuksen palvelut (ei koske kahviota)		❍	❍	❍	❍	❍	❍		❍	❍	❍	❍
27	lähestymisopasteet kansallispuistoon		❍	❍	❍	❍	❍	❍		❍	❍	❍	❍
15	esitteet ja opaskirjat		❍	❍	❍	❍	❍	❍		❍	❍	❍	❍
16	Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut (www-luontoon.fi ja www.metsa.fi)		❍	❍	❍	❍	❍	❍		❍	❍	❍	❍
50	yrittäjien tuottamat palvelut (esim. luontokeskuksen kahvila ja ohjelmapalvelut)		❍	❍	❍	❍	❍	❍		❍	❍	❍	❍
51	reittien ja rakenteiden turvallisuus		❍	❍	❍	❍	❍	❍		❍	❍	❍	❍
52	yleinen turvallisuus		❍	❍	❍	❍	❍	❍		❍	❍	❍	❍
53	yleinen siisteys		❍	❍	❍	❍	❍	❍		❍	❍	❍	❍
54	maiseman vaihtelevuus		❍	❍	❍	❍	❍	❍		❍	❍	❍	❍
99	jokin muu, mikä? _____		❍	❍	❍	❍	❍	❍		❍	❍	❍	❍

10b. Kuinka tyytyväinen olet kokonaisuudessaan kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden <u>määrään</u>?
(5= erittäin tyytyväinen, 4=melko tyytyväinen, 3=ei kumpikaan, 2=melko tyytymätön, 1=erittäin tyytymätön)

	5	4	3	2	1	
erittäin tyytyväinen	❍	❍	❍	❍	❍	erittäin tyytymätön

11. Täyttyivätkö tähän käyntiisi Seitsemisen kansallispuistossa liittyvät odotuksesi seuraavien asioiden suhteen?
(5 = erittäin hyvin, 4 = melko hyvin, 3 = keskinkertaisesti, 2 = melko huonosti, 1 = erittäin huonosti)

	erittäin hyvin 5	4	3	2	1 erittäin huonosti
1 luonnonympäristö	❍	❍	❍	❍	❍
2 harrastusmahdollisuudet	❍	❍	❍	❍	❍
3 reitit ja rakenteet	❍	❍	❍	❍	❍

12. Onko Seitsemisen kansallispuisto tällä matkalla…

1 ❍	matkasi ainoa tai tärkein kohde?
2 ❍	yksi matkasi suunnitelluista kohteista? Muita kohteita ovat: _____
3 ❍	ennalta suunnittelematon kohde matkan varrella? Matkasi pääkohde/pääkohteet ovat: _____ _____

13. Kuinka paljon käytät kaikkiaan rahaa <u>tähän käyntiin</u> liittyviin erilaisiin menoihin?
Ilmoita rastittamalla, arvioitko tässä
1 ❑ henkilökohtaiset kulusi sekä oman osuutesi seurueen yhteisesti maksetuista kuluista (suositeltavaa) VAI
2 ❑ perheen tai seurueen kokonaiskulut.

❑ En pysty erittelemään kulujani tarkemmin, mutta matkani kokonaiskulut ovat _____ e (→ siirry kysymykseen 14)

❑ Kyseessä on matkatoimiston järjestämä ryhmämatka, jonka hinta on _____ e
Ilmoita tämän lisäksi alla, mitä muita kuluja Sinulla on ollut tai arvioit olevan matkallasi.

❑ Ilmoitan matkani kulut eriteltyinä tai yllä mainittujen kulujen lisäksi käytän rahaa tällä matkalla seuraavasti:

A matkakustannukset (edestakaisin kotoasi)
yleisillä kulkuneuvoilla _____ e
omalla tai vuokra-autolla, ilmoita matkan pituus _____ km

B polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset
tällä tai lähialueella _____ e
matkan varrella tai kotipaikkakunnalla _____ e

C ruoka- sekä muut vähittäiskauppaostokset
tällä tai lähialueella _____ e
matkan varrella tai kotipaikkakunnalla _____ e

D kahvila- ja ravintolaostokset
tällä tai lähialueella _____ e
matkan varrella tai kotipaikkakunnalla _____ e

E majoittuminen
tällä tai lähialueella _____ e
matkan varrella tai kotipaikkakunnalla _____ e

F ohjelmapalvelut alueella (esim. opastetut retket jne.)
_____ e

G muut menot (esim. kalastus-, varusteiden vuokrat, jne.)
tällä tai lähialueella _____ e
matkan varrella tai kotipaikkakunnalla _____ e

14a. Kuinka usein olet käynyt Seitsemisen kansallispuistossa ennen tätä käyntiä?
(vastaa kaikkiin soveltuviin kohtiin)
1 tämä on ensimmäinen kerta ❑ → siirry kysymykseen 14b
2 viimeisen viiden vuoden aikana _____kertaa
3 milloin ensimmäisen kerran? v._____
4 milloin viimeksi? v._____

14b. Kuinka usein olet käynyt viimeisen 12 kk:n aikana virkistäytymässä kansallispuistossa, retkeilyalueella tms. luontomatkakohteella?
1 päiväretkellä noin _____ kertaa
2 vähintään yhden maastoyöpymisen (esim. teltassa tai autiotuvassa) sisältävällä retkellä _____ kertaa

14c. Millaisia retkiä olet tehnyt viimeisen 5 vuoden aikana? (merkitse kaikki joita olet tehnyt)
1 ❑ omatoimisia retkiä merkittyjen reittien ulkopuolella
2 ❑ pitkiä (yli 10 km) omatoimisia retkiä merkityillä reiteillä
3 ❑ lyhyitä (alle 10 km) omatoimisia retkiä merkityillä reiteillä tai tutussa maastossa
4 ❑ osallistunut opastetulle retkelle
9 ❑ muu, mikä?_____

15. Onko jokin seuraavista asioista häirinnyt Sinua tämänkertaisella käynnilläsi Seitsemisen kansallispuistossa? (vastaa jokaiseen vaihtoehtoon)
(5 = ei lainkaan, 4 = melko vähän, 3 = keskinkertaisesti, 2 = melko paljon, 1 = erittäin paljon)

		ei lainkaan 5	4	3	2	1 erittäin paljon
1	maaston kuluneisuus	❍	❍	❍	❍	❍
2	maaston roskaantuneisuus	❍	❍	❍	❍	❍
3	luonnonympäristön käsittely	❍	❍	❍	❍	❍
4	liiallinen kävijämäärä	❍	❍	❍	❍	❍
5	muiden kävijöiden käyttäytyminen	❍	❍	❍	❍	❍
99	jokin muu, mikä? _____	❍	❍	❍	❍	❍

16.[20] Mistä sait tietoa Seitsemisen kansallispuistosta? (voit merkitä useamman vaihtoehdon, ympyröi mahdollinen ensisijainen tietolähde)
1 ❑ Metsähallituksen luontokeskuksesta tai asiakaspalvelupisteestä
2 ❑ tuttavilta, ystäviltä tai sukulaisilta
3 ❑ Metsähallituksen www-sivuilta (www.metsa.fi tai www.luontoon.fi)
4 ❑ muilta www-sivuilta
5 ❑ esitteistä tai oppaista (retkeilyopas, ym)
6 ❑ TV / radio-ohjelmista tai lehtiartikkeleista
7 ❑ seudun matkailutoimistosta tai matkailuinfosta
8 ❑ alueen yrityksiltä (esim. ohjelmapalvelut, majoitus)
9 ❑ paikka on minulle entuudestaan tuttu
99 ❑ muualta, mistä _____

17.[21] **Matkan jälkeen…**
5 = erittäin todennäköisesti, 4 = todennäköisesti, 3 = ehkä, 2 = epätodennäköisesti, 1 = erittäin epätodennäköisesti

	erittäin todennäköisesti 5	4	3	2	1 erittäin epätodennäköisesti
tuletko uudelleen kohteelle?	❍	❍	❍	❍	❍
suositteletko kohdetta muille?	❍	❍	❍	❍	❍

18.[22] **Olisiko jokin seuraavista palveluista tarpeen Seitsemisen kansallispuistossa?**

	erittäin tarpeellista 5	4	3	2	1 ei lainkaan tarpeellista
1 nykyistä kattavammat opastuspalvelut	❍	❍	❍	❍	❍
4 yöpymiseen tarkoitettu laavu tai kota	❍	❍	❍	❍	❍
5 eriytetyt palvelut yritystoimintaa ja omatoimista retkeilyä varten	❍	❍	❍	❍	❍

19.[16] **Pysyvän asuinpaikkasi postinumero ja asuinkuntasi?**
[__ __ __ __ __] _____

20.[17] **Sukupuoli?**
1 ❍ mies 2 ❍ nainen

21.[18] **Syntymävuosi?**
[__ __ __ __]

22.[19] **Ammatillinen koulutus?** (merkitse korkein taso)
1 ❍ ammattikoulu
2 ❍ opistotasoinen tutkinto
3 ❍ alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto
4 ❍ ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto
5 ❍ ei ammatillista tutkintoa

KIITOS VASTAUKSISTASI!

Mikäli haluat esittää muita ajatuksiasi, niin kirjoita niitä tähän.

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Muut matkan kohteet

Kohde	kpl
Anoppila Ylojarvi	1
Aurejärven ympäristö	1
Hämeenkyrön maisemakahvila	1
Helvetinjärven kansallispuisto	20
Helvetinjärven kansallispuisto, vuokramökki Kurussa	1
Helvetinjärvi: Helvetinkolu	5
Helvetinjärvi, Nuuksio	1
Helvetinjärvi, Riuttaskorpi	2
Helvetinjärvi, Ruovesi, Runebergin lähde	1
Helvetinkolu, Ruovesi, Jämsänkoski, Tampere	1
Hämeenkyrö	1
Hämeenkyrön maisemakahvila	1
Ikaalinen	2
Ikaalinen, Helsinki	1
Ikaalinen, Parkano, Porten koski	1
Ikaalisten kylpylä	1
Isovanhemmat	1
Jaulin kämppä	1
Kalastus Leutolassa	1
Kalliojärvi	1
Kauppa	1
Kihniö, Kuru	1
Kuopio, Saarijärvi, Sievi	1
Kuru	3
Kuusamo, Kuopio	1
Kylpylä	4
Lahden messut	2
Lehtivehmas ja Pitkäjärvi	1
Loman vietto	1
Luhalahden porot	2
Luontopisteet läpi Suomen vertaillen, Kuusamo, Posio, Ranua, Kylmaluoma,...	1
Lähialueet	2
Marjatila	1
Mm. Siuntio	2
Murole, muu ympäristö	1
Muroleen kanava	1
Muut kansallispuistot	4

Mökki / kesämökki	5
Mökkeily, Aurejärvi	1
Mökkeily Ruovedellä	1
Mökki Murolessa	1
Mökki, työmaa, Vahojärvi	1
Nuuksio, Helsinki?	1
Mökki Juhtimäessä	1
Parkano	5
Parkanon keskusta	1
Provinssi Rock	2
Pyhähäkki ja Parkanon metsämuseo	1
Pölkkylä	1
Rajalan kämppä	1
Riuttaskorpi	1
Ruovesi	1
Satahämeen juhlat, Vanhan kirjallisuuden päivät Vammalassa	1
Seitsemisen portti	1
Serlackiuksen taidemuseo, Vammalan Vanhan kirjallisuuden päivät	1
Sievi, Nivala, Kuopio, Saarijärvi	1
Siikaneva	2
Sulkava ja Kuru	1
Särkänniemi	1
Tampere	6
Tampere ja Nokia	1
Tampere, Helvetinjärvi	1
Tampere, seurakunta	1
Tuurin kyläkauppa	1
Työpaikka	1
Viljakkala, Parkano	1
Ähtärin eläinpuisto	1
Yhteensä	**119**

Matkan pääkohteet

Matkan pääkohde tai pääkohteet	kpl
Haukijärven laavu *67 henkeä	1
Ikaalinen, Pori	1
Juhtimäen Metsäkestilä	1
Jyväskylä	1
Kahvio	1
Kankaanpää	1
Keuruu	1
Kurun kautta kotiin	1
Käynti mökiltä Kurusta	1
Käynti omalta mökiltä Kurussa	1
Leirikeskus (Rajala)	1
Mökki	6
Mökki (ystävien)	1
Mökki Kurussa	2
Oulu	1
Pori, Tampere	1
Ruovesi. Tampere	1
Ruovesi-Kankaanpää-Ruovesi	1
Tampere	1
Tuttavien luona vierailu	1
Tuttavien mökit ympäri Suomea	1
Vierailu ystävän lomanviettopaikassa Pitkäjärvi ja Haukijärvi	1
Ympäristöön tutustuminen	1
Yhteensä	**27**

LIITE 5.

Seitsemisen lähialue

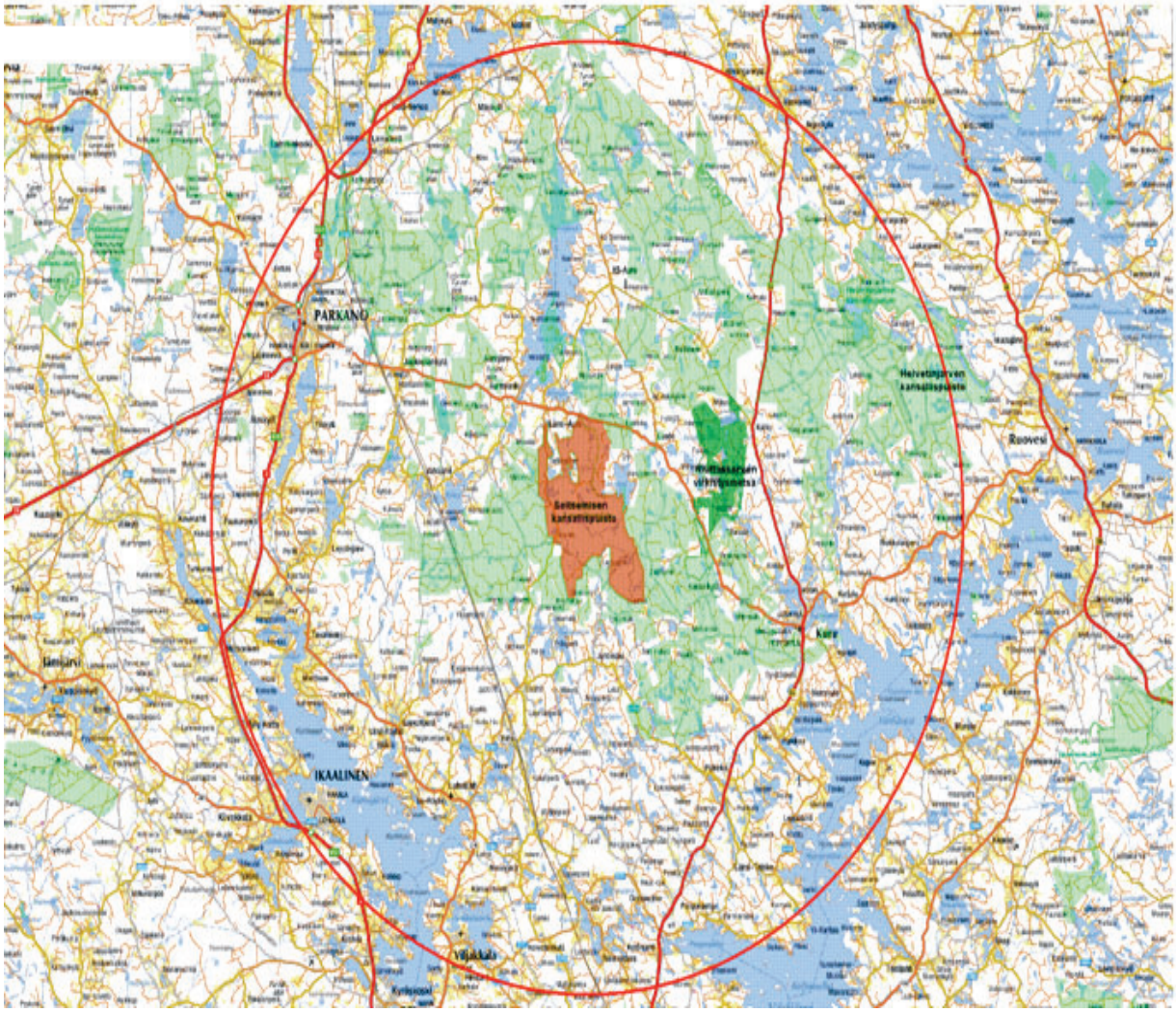

© Metsähallitus 2008, © Maanmittauslaitos 1/MML/08.

Vapaamuotoinen palaute

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
ei määritelty	muu	I´m a chilean citizen but I live in Ankara, Turkey
ei määritelty	muu	terveisiä Peltosen Tuulalle Tepalta Vepeltä Jaakolta Lotalta Matilta Annilta Heikiltä Essiltä Tytiltä Willeltä Sannalta Ullalta ja Riikalta
ei määritelty	valitus	Palautetta olisi hyva pyytää ja muitakin kehitysmalleja kuulostella, juuri asiakkailta heidän tarpeitaan ja toiveitaan ajatellen. Ei tänne kukaan eksy ja pettyy, kun paikat on näin riipinraapin.
ei määritelty	valitus	pieni häiriötilanne: taksi (pikkubussi) ajoi aivan Luontokeskuksen pihaan. Asiakas kävi sisällä, viipyen n. 2 min. Eikö olisi jaksanut kävellä parkkipaikalta? Kumma juttu.
ei määritelty	kehu	Mukava käydä niin aikuisten kesken kuin lastenkin kanssa
ei määritelty	kehu	Kerrassaan komea Multiharju!
ei määritelty	ei määritelty	ollut Seitsemisessä vain 1,5 h, jonka takia ei osannut vastata kaikkiin kysymyksiin, pahoillaan
ei määritelty	ei määritelty	Matkan kuluja oli vaikea laskea, koska opisto maksoi matkat.
Lvk– Retkeily - Polttopuuhuolto	kehittämisehdotus	Lautoja eikä kuusia nuotiopuiksi. Löytyisikö koivuja? Parempia puita pitäisi olla.
Lvk– Retkeily - Polttopuuhuolto	kehittämisehdotus	Ei lautoja eikä kuusia nuotiopuiksi. Löytyisikö koivuja? Parempia puita pitäisi olla.
Lvk– Retkeily - Jätehuolto	kehittämisehdotus	Ainoa negatiivinen huomio oli, että koiran jätökset olivat näkyvissä Multiharjulla - sitähän ei voi välttää, mutta ehkä opastetauluissa voisi olla maininta niiden noukkimisesta polun varsilta.
Lvk– Retkeily - Jätehuolto	kehittämisehdotus	Keittokatoksilla voisi olla vinkki, että kompostijätteet voi laittaa kompostivessaan.
Lvk– Retkeily - Tuvat ja kämpät	kehittämisehdotus	Metsähallitus voisi vuokrata sitä mökkiä, joka on Haukkajärven rannalla Kurussa. -Kiitos-
Lvk– Retkeily - Reitit	kehittämisehdotus	Toivoisimme lisää hyvin merkittyjä pyöräreittejä!!
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Polun alku- ja loppupaikan nimet
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	reittien vaikeusasteiden symbolit
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Käymissäni paikoissa Seitsemisen puistossa pitäisi lisätä englanninkielisiä selostuksia.
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	More information boards on the paths in English language. Maybe an ekologic & biologic "learning-path" over some kilometers.
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	More information in English (or German) language in the park would be handy.
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	valitus	Most of the information boards are not in english so we cannot understand!
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	ei määritelty	Polkuihin vaikeusasteet: korkeuserot saattavat yllättää huonokuntoisen kulkijan
Lvk– Retkeily - Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	reittien varrelle levähdyspenkkejä
Lvk– Retkeily - Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	vanhemmille ihmisille levähdyspenkkejä
Lvk– Retkeily - Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Enemmän nuotiopaikkoja. Paremmat opasteet.
Lvk– Retkeily - Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Pitkospuiden uusiminen monella reitillä olisi hyvä.

Lvk– Retkeily - Muut palvelura-kenteet	kehittämisehdotus	Näköalakahvila esim. Multiharjulle olisi kiva.
Lvk– Retkeily - Muut palvelura-kenteet	kehu	Facilities (toilets + overnight stays are great)
Lvk– Retkeily - Maastoliikenne	muu	Mielestäni alueelle ei tarvisi tuoda mitään extreme-juttuja, tällaisten alueiden funktio on mielestäni ennemminkin luonnon tarkkailu, oppiminen, säästä nauttiminen. Ei mönkijöitä tms. siis!
Lvk– Retkeily - Muu luonnon vir-kistyskäyttö	kehittämisehdotus	Merkitty uimapaikka alueelle
Lvk– Retkeily - Muu luonnon vir-kistyskäyttö	kehu	Seitseminen on upea retkeilykohde!
Lvk– Retkeily - Muu luonnon vir-kistyskäyttö	kehu	Hienoa kun on paikkoja, joihin on helppoa ja ilmaista tulla retkelle.
Lvk–Aspa-Luontoneuvonta	kehittämisehdotus	Vauhtia ja uutta asennetta asiakaspalveluun, ääntä peliin ja hinnat alas.
Lvk–Aspa-Luontoneuvonta	valitus	Infon hoitajan ammattitaito/palvelu ei vastaa retkeilijöiden tarpeita: ei tiennyt asioista ja asioiden hoito ei ollut asiallista
Lvk– Aspa - Luonto-opastus	kehittämisehdotus	Myös engl. ja ruots.kieliset opasteet ja ohjeet olisi hyvä olla.
Lvk– Aspa - Luonto-opastus	kehittämisehdotus	Ennallistaminen mainio juttu, sen voisi kertoa myös opastaululla.
Lvk– Aspa - Luonto-opastus	kehittämisehdotus	I think there should be more guiding in the park. Guided walks etc. are what you expect from a National Park. People would even pay for the experience. I think there is too much emphasis on the nature centre and not enough on the park itself.
Lvk– Aspa - Luonto-opastus	kehu	Luontokeskuksessa palveli käydessäni ulkomaalaisia vieraita nuori nainen, jonka englanninkieli oli sujuvaa ja virheetöntä (hyvä! hyvä!)
Lvk– Aspa - Luonto-opastus	kehu	Very good service of Seitseminen visitor centre!
Lvk– Aspa - Näyttelyt	tiedustelu	Missä ilves? Missä lintujen lauluäänet?
Lvk– Aspa - Tapahtumat	kehittämisehdotus	marja/sieniretket
Lvk– Aspa -Muu opastusaineisto	kehittämisehdotus	Välimatkat voisi olla merkittynä esitteen kartassa.
Lvk– Aspa -Muu opastusaineisto	kehittämisehdotus	Autotielle paremmat viitoitukset Seitsemisen alueella.
Lvk– Aspa -Muu opastusaineisto	kehittämisehdotus	Riuttaskorpi: esite
Lvk–Viestintä ja markkinointi	kehittämisehdotus	englanninkielistä informaatiota pitäisi olla myös.
Lvk–Viestintä ja markkinointi	valitus	Ulkomailla vuodesta 1964 asuneena olen sitä mieltä, että Seitsemisen puistoa on vaikea ulkomaalaisen löytää nykyisten tieopasteiden avulla. (Ehkä internetissä on paremmat ohjeet)
Lvk– Matkailuyritysten toiminta	muu	Toivottavasti uk. "eriytetty yritystoiminta" pysyy poissa kansallispuisto-jen alueilta!!! Kaupallistaminen ja tuotteistaminen vaikuttaa yleensä arvotasapainoon, voiton ja tuloksen tekeminen ei perustu ajatukseen kestävästä kehityksestä.
Lvk– Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Olut takaisin kahvioon.
Lvk– Matkailuyritysten toiminta	valitus	Villistä Pohjolasta: - hinnat nousseet, palvelut eivät vastaavalla tavalla - polttopuut kosteita/tuoreita - Teerilammen uusi sauna: -jätevedet -> saostuskaivot ovat kai pakolli-sia piakkoin - takka on huono -> savuttaa 100 %:sesti - työn laatu muutenkin uudisrakennuksessa huono - läheinen grillikatos kuntoon ja osaksi mökinvuokrausta

Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Teerilammen majan ylläpidossa puutteita: - saunan takkahuone (takka) ei vedä - polttopuut - savustuspönttö umpiruosteessa - saunan jätevedet ja huussin ympäristöystävällisyys?
H–Alueiden hallinta ja suunnittelu	muu	Kaupalliselta kannalta olen huono asiakas. On tärkeää, että on vielä paikka missä voi olla hiljaa *Seitseminen(. En haluaisi Seitsemisen kovin paljon muuttuvan ainakaan huvipuistomaisempaan suuntaan.
Ls–Luonto- ja kulttuuritieto	kehittämisehdotus	Liito-oravan kolo nähtäville.
Ls–Luonto- ja kulttuuritieto	kehu	Kiitokset Metsähallitukselle hienosta ja hyvin hoidetusta kansallispuistosta. Paikka oli loistava tutustuttaa pientä lasta luonnon ihmeisiin ja antoi paljon myös runsaasti Lappiakin kolunneille vaeltajavanhemmille. Erityismaininta ja kiitos Koveron perinnemaatilasta.
Ls–Lajien ja luontotyyppien hoito	kehittämisehdotus	Kulotusalueille voisi jättää reilusti maapuuta.
Ls–Lajien ja luontotyyppien hoito	valitus	Yksi ennallistamisala Multiharjun lähellä muistutti turhan paljon pienaukkohakkuuta: puita oli viety alueelta pois ja jäljelle jääneet oli kasattu yhteen. Se vähän häiritsi, vaikka kulotuskokeilut sinänsä ovat todella tärkeitä metsäluonnon palauttamisessa.
Ls–Lajien ja luontotyyppien hoito	ei määritelty	Olisi erittäin tärkeää, että MH pitäisi riittävän suojavyöhykkeen hakatessaan metsää suojelualueen ympäriltä. Ilman tätä rikas lajisto ei säily.
Ls–Kulttuuriperinnön vaaliminen	valitus	Koveron tila on upea kokonaisuus, mutta ihmettelen miksi metsälaidunta on raivattu niin suurelle alueelle. Koveronlammen ja tilan väliin aiemminkin raivatuista laitumista osa on alkanut käytön puutteessa kasvaa umpeen. Mielestäni pienemmät laitumet riittäisivät!
Ls–Kulttuuriperinnön vaaliminen	kehu	Todella miellyttävä ja hyvin lähihistoriasta kertova paikka. Ammattitaitoiset ja asialliset oppaat. Kaikki ok.
Ls–Kulttuuriperinnön vaaliminen	kehu	Kokonaisuudessaan erittäin viehättävä paikka, Koveron perinnetila, kiireetön tunnelma, ahkerat emännät, koska paikat kunnossa. elävä ympäristö, vaikka onkin museo.
Kehittämisidea koskien seuraavia kahta vuotta	kehittämisehdotus	Tiestön kunto Karhe/Sisättö&Kovero vaatisi pikaista kunnostusta, päällystys
Yleinen kehittämisidea Metsähallitukselle	muu	Lisää kansallispuistoja!
Joukkoliikenteen kehittämiseen liittyvä idea	valitus	Opastus Poikelus-Juhtimäki-Seitseminen puuttuu
Muu	muu	Ei pääsymaksuja luonnonpuistoihin vaan vähemmän verorahoja syrjäytyneille (alkoholi jne.) ja enemmän luonnonsuojeluun! Enemmän rauhoitettuja sekä suojeltuja luonnonpuistoja Suomeen!!! Lisää tiedotusta ihmisille luonnosta sekä sen elintärkeydestä Meille kaikille!!!!!
Muu	kehittämisehdotus	Voisi käyttää kierrätyspaperia kyselyissä.
Muu	kehittämisehdotus	Suunnasta Ylöärvi/Kuru ja Poikelus. Voisiko tie nro 65 olla viitta Seitseminen siinä kohtaa, kun käännytään Luhalahden tielle. Siinä on pitkä matka arvattavana, onko oikealla tiellä
Muu	kehittämisehdotus	Kahvilaan light-limonadia
Muu	valitus	kyselykaavake olisi voinut olla vähän lyhyempi, pituus noin kuten sivu 2
Muu	valitus	Sanat National Park ovat kaksi eri sanaa englannin kielessä (pikkuasia meille)
Muu	kehu	Tulen palaamaan ja aion yöpyä! KIITOS; KIITOS!

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

No 170 Heinonen, M. (ed.) 2007: State of the Parks in Finland. Finnish protected areas and their management from 2000 to 2005. 313 s.

No 171 Leppänen, T., Osmonen, O., Kyykkä, T., Sulkava, P., Rajasärkkä, A., Karhu, H. & Honkola, J. 2007: Inarijärven linnut. 69 s.

No 172 Salminen, J. 2007: Paahdeympäristöjen hyönteisseuranta. 181 s. (verkkojulkaisu)

No 173 Kunttu P. & Halme P. 2007: Keski-Suomen valtion maiden käävät. 97 s.

No 174 Heikkilä, P., Hokkanen, M., Kotiaho, J. & Päivinen, J. 2008: Lahopuun määrän kehitys ennallistamisen jälkeen Koloveden ja Liesjärven kansallispuistoissa vuosina 2006–2156. 33 s. (verkkojulkaisu)

No 175 Hovi, M., Kytö, H. & Rautio, S.-K. (eds) 2008: Fire and Forest – The International Forest Fire Symposium in Kajaani 13.–14.11.2007. 70 s.

No 176 Wallenius, T. 2008: Menneet metsäpalot Kalevalan kankailla. 46 s.

No 177 Sarvanne, H., Tanskanen, A. & Yrjölä, R. 2008: Linnansaaren kansallispuiston linnustoselvitys vuonna 2005. 47 s. (verkkojulkaisu)

Sarja B

No 86 Pulkkinen, S. & Valta, V. 2008: Linnansaaren kansallispuiston kävijätutkimus 2006. 56 s. (verkkojulkaisu)

No 87 Heikkilä, A. 2008: Patvinsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2007. 59 s. (verkkojulkaisu)

No 88 Keskitalo, M. 2008: Ruunaan luontotalon kävijätutkimus 2006. 52 s. (verkkojulkaisu)

No 89 Metsähallitus 2008: Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet. 78 s. (verkkojulkaisu)

No 90 Metsähallitus 2008: Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2007. 54 s.

No 91 Hankala, A. 2008: Hämeenkankaan alueen kävijätutkimus 2006–2007. 62 s. (verkkojulkaisu)

No 92 Hankala, A. & Tunturi, K. 2008: Hämeenkankaan alueen yritystutkimus 2006. 61 s. (verkkojulkaisu)

No 93 Mikkola, M. & Kuosmanen, R. 2008: Pyhä-Häkin kansallispuiston kävijätutkimus 2007. 46 s. (verkkojulkaisu)

No 94 Tunturi, K. 2008: Helvetinjärven kansallispuiston kävijätutkimus 2006. 60 s. (verkkojulkaisu)

No 95 Tunturi, K. 2008: Seitsemisen kansallispuiston kävijätutkimus 2006–2007. 69 s. (verkkojulkaisu)

No 96 Tunturi, K. 2008: Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen yritystutkimus 2006. 71 s. (verkkojulkaisu)

ISSN 1235-8983
ISBN 978-952-446-643-1 (pdf)

Julkaisu on luettavissa osoitteessa:

www.metsa.fi/julkaisut